

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Nyáron.

Budapest, augusztus 8.

A nagy politikát, hála istennek, csakugyan eltemette néhány hónapra a kánikula. Jó jel ez is. Néhány éven át láttuk, mit jelent az, hogy ha a legforróbb nyáron is politikai kérdések izgatják a lelkeket és fehér obstrukciós dresszben üléseznek a honatyák. Régóta először történik meg, hogy a politika nyara összeesik a kalendárium forró hónapjaival. És bizony nem csekély örömmel látjuk, hogy a törvényhozás nyaral, a kormány pedig dolgozik tovább.

Most, a politikai izgalmak teljes elcsendesülésének idején jobban megfigyelhetjük a kormányt az ő hétköznapi munkájában, a mely a nyári munkaszünet idejében sem zsugorodik össze közönséges aktaörléssé. Most láthatjuk csak igazán, hogy az a lendület, erő és lelkiismeretesség, amelyet a Széll-kabinet a nagyszabású politikai kérdések lebonyolításában tanusított, jelentkeznek a gyakorlati élet mindennapos szükségleteinek kielégítésére szánt csendes munkálkodásában is. Ez a parádézás nélkül való komoly dologtevés szinte mindennap megállít bennünket, figyelmeztetve arra, hogy valami új, friss energia költözött be a kormányzat szellemébe a köztevékenység egész vonalán. Látjuk kiváltképpen a közigazgatási érdekek hatalmas felkarolását, amely sajtóságos módon, egy idő óta szinte szokatlan mértékben köti le a közérdeklődést.

A világot sem akarjuk tulbecsülni annak a jelentőségét, hogy a közvélemény figyelmébe nagyobb intenzitással fordul mostanában a nemzeti vagyonsodás kérdése felé, mint azelőtt. Egészen természetes jelenség ez most, mikor a közjogi harcoknak alkalma is, oka is szerencsésen elmúlt, s mikor az éppen befejeződött küzdelmek egyenesen re-

terelték az ország figyelmét ezekre az életbevágó kérdésekre. Elismerés járna ezért a kormánynak akkor is, ha csak annyi érdeme volna benne, hogy megteremtette azt a szélcsendet, amelyben a politikai szenvedelmek háborgása, a nemzet alkotmányos jogainak féltése nem foglalja el a lelkeket egészen, s marad idő, nyugalom és józan meggondolás elegendő arra, hogy reális érdekeinket az őket megillető figyelemmel nézzük.

Ezenfelül azonban erős meggyőződéssel valljuk, hogy a kormány pozitív irányban is sokat tett ennek az üdvös közérdeklődésnek a megteremtésére és fokozására. Szinte nem mulik el nap, hogy ne jönné hire egy hasznos iniciatívának, egy okos intézkedésnek, egy gondolatnak, vagy cselekedetnek, amely a közigazgatási élet valamelyik ágát érinti.

Ez az egyik főoka például annak is, hogy nagy idő óta nem beszéltek annyit iparpártolásról, mint a mennyi szó mostanában esik róla. Az ilyenfajta jelenségek értékét, ismételjük, nem akarjuk tulbecsülni. Jelentőségüket az adja meg, hogy pozitív magja van ennek a nagy arányokban föllendült közérdeklődésnek azokban a pozitív rendelkezésekben, amelyekkel a kormány ad példát, serkentést és utmutatást. Mind-egyiknek megvan a maga belső értéke is és mindegyik összefüggő részlete egy nagyszabású, egyöntetű, erélyes iparpolitikának. És hogy e mellett mindegyik egy-egy lökést ad a hazai ipar iránt való érdeklődésnek is, ez, noha csak második sorban, de mindenesetre emeli az értéküket.

Legújabbán Széll Kálmán mint belügyminiszter siet segítségére kollégájának, a kereskedelemügyi miniszternek egy rendelettel, amely a magyar törvényhatóságoknak, városoknak és községeknek hazafias lelkiismeretét

apoztrofálja a magyar ipar érdekében. Ennek a rendeletnek már a genézise is nagyon érdekes és jellemző arra nézve, hogyan dolgoznak mostanában a magyar minisztériumok. Régi panasza a magyar iparnak az, hogy nemcsak a magyar közönség, hanem a magyar közhatóságok is teljes közömbösséget tanusítanak azok iránt a nemzeti érdekek iránt, amelyek a hazai ipar pártolásához kapcsolódnak. Nemcsak hogy előnyben nem részesítik a magyar iparcikkeket a külföldiekkel szemben, hanem gyakran méltatlanul mellőzik a hazai készítményt még olyankor is, mikor az iparpártolás a fogyasztó érdekében nagyon szépen találkozhat. A magánembereknek ezzel az indolenciájával szemben alig lehet valamit tenni; de a közszállításokban érvényt szerezni a magyar ipar érdekeinek, ez már minden közhatóságnak kötelessége volna. Az állami hatóságokra nézve van is egy miniszteri rendelet „a hatóságok ipari és egyéb terménybeli szükségleteinek beszerzéséről“, amelyet az egyes miniszterek az aljuk rendelt hivatalokkal szemben kötelezővé tettek. Ezt a rendeletet is csak egy félig-meddig hajtják végre. A törvényhatóságok, városok és községek pedig a maguk autonómiájának keretében nagyrészt egyáltalán nem törődtek azzal, hogy vásárlásaiknál és építkezéseiknél kényeret juttassanak a magyar iparosoknak. Az Országos Iparegyesület éveken át szinte szünet nélkül ostromolta e miatt felszólalásaival a megyéket, városokat, községeket és a kormányt is. Alig volt valami eredménye. A kormányok érdeklődését pedig egyáltalán nem bírta a maga részére hódítani. Most aztán az történt, hogy valami két hét előtt az Iparegyesület egy konkrét panasz alkalmából újra felírt a kereskedelemügyi miniszterhez ebben a kérdésben. Egy hét múlva megjött Hege-düs Sándor válasza, amelyben arról értesítette az egyesületet, hogy már tárgyal a belügy-

TÁRCA.

Az idegen.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Szomorj Dezső.

Ez egy kis város volt, fekete jegenyékkal, fekete folyóval és nagy szomorúsággal. Ugy tűnt, hogy itten, a fekete jegenyék alatt és a fekete folyó partján, az emberek a halált élék és az életet csak almodják szegények. Mindenütt, ahol bus házak voltak, bus kutyák sompolyogtak, nyomorúságos, szinte tragikus állatok, a melyeknek nem volt gazdájuk. És minden, mindenkor alkonyatban bánkódott és még a déli világosságának is szürkés tónusai voltak. Valami borzalmas és egyhangu agonia rengett a véget érő órák harangütésén. És egyetlenegy szó, egy sikoltás nem hallatszott.

Ez időtájt utazgattam, s amint elérkeztem ide, amint jöttem, szent isten gyalogszerrel, a vasutról a város közepébe: minden emlékem régebbi utakról és hajdani tavaszokról eloszlott, eloszlott, s úgy volt, hogy e városért születtem. Az ösmeretlen falak között rögtön otthonosnak éreztem magam és rejtélyes gyönyörök öntöttek el, imádatdón és kegyetlenül. Kissé törődtem önmagammal s kutattam, mi történik bennem... De mindent az írásművek csalárdtságán keresztül látva meg, és szegény agyam fejlődően a könyvek szellemében: a helyes meghatározás helyett mindössze egy kétségbeesett metaforára akadtam. Leégtem létem és elromlott ifjúságom úgy hordta a lelkeket magán, mint a lombtalan fagally az ő elrothadt gyümölcsét. Roppant sajnáltam magam ekkor és ismeretlen

fájdalmamra lesütött a hold. Sajátságos hold volt az, igen nagy és egészen fehér, és a jegenyék fekete rajza mintegy átvonult a halovány tükrözésén. De utcahosszat gázlámpák voltak és őrizték a sötét utcákat. Mert ezek az utcák sötétek voltak az örökös fények dacára. Az ember úgy járt rajtok, mint egy ravatalon.

Semmi kedvem nem volt menekülni innen, de sőt itt szerettem volna maradni beláthatlan időig, az életem utolsó jelenetéig. Ez a város volt a halál iskolája. Itt mindenki tudta, mi a sorsa és hogy nem lehet sokat okoskodni. Az élet szinte megszépült a nagy lankadságban és mintegy megenyészült abban a jajveszékében, amelyet nem hallott senki s amely megvolt mézis. A távoli holdfényben, megvilágítva, denevérek kergetődztek.

Valahol mégis vidámság volt és e falak között szokatlan fényesség. A leghosszabb utca mélyén, nagyon mélyen, mint túskebokrok égése az örvények fenekén, ablakok lángoltak és ezek koresmai ablakok voltak. Odabenn szelid mulatság folyt szelid emberekkel. Ültek mozdulatlanul, szótlannul, irtóztatón, viaszkbábok merevségében, a koponyáikra ragasztott gyér hajakkal, de ünneppélyesen kifésülve és megöntözve ábrálatu vizekkel. Körülöttük a falakon, díszítésképpen, függönyök voltak. És megkopott szövetükön, a fáradt ráncok között, néha egy patkány ereszkedett alá, inkább ügyesen, mint bizalmatlankodó aggódással. Ez főleg akkor történt, amikor a zene szünetelt. Mert itt zene volt. Középtűt, egy kormos csillár alatt, négy földi lény, — leginkább asszonyhoz hasonlatos — busan zenélt, a kótáknak meresztett szemmel és teljesen gyakorlatlanul. Mégis nagy áhitat, tiszteletteljes figyelem, szinte alázatosság kísérte siralmas működésüket. Tréfás dalokat

játszottak, de igen sajtóságosan, itt-ott valóban komor akcentusokkal, óvatosan meglátszva és bölcsen elnyujtva minden éneket, hogy ekképpen könnyebb legyen a kikötőzés. Ezt a művészi-letlen fortélyt aligha vette észre valaki. A tréfás dalok csendes és hamis melankóliában hömpölyögtek tova, s amikor véget értek, a négy női formájú lény felsóhajtott megkönnyebbülten. De a viaszkbábok nem mozdultak. Csak ritkán rengett meg egy szempilla, egy merev tekintet fölért. Ez akkor volt, amikor a zene szünetelvé, a patkány lesiklott a függönyön.

— Oh a gyönyörű állat! mondotta melletttem egy fiatal ember, elég szerényen, bárha azzal a célzattal, hogy a figyelmemet magára vonja, de olyan meglepően gyöngéd hangon, az emberi organumnak olyan sajtóságosan édes, átható és elbűvölő akcentusaival, hogy az egész testem megborzonegott bele s valami bágyadt odaadás, valami kéjes fájdalom támadt a szívemben. Szünettem, rögtön szünettem, hogy ez a csodálatos hang nem az enyém, kizárólag az enyém és másnak is szól és más is hallja... És szünettem, ki tudja, miért, istenem! Amiért e hang még lágyabban, még bájosabban dédelgethet valakit, és epedő melódiákkal sirhatja át a fekete város éjszakáit és sikolthat is, nagyszerűen sikolthat nagyszerű órákban... Láznak, örömegek, mámorok és fájdalomnak és a halálnak részeg hang-tumultusa szaggatta a fületem és vert a halántékom, szinte reális kalapálással, mint a hogy türelmetlen és gyászos ökölcsepások döngöttek a zárt kaput, mely mögött elpusztult valaki... Elbódultam meredtem a levegőbe, a függönyök felé, a csillár felé. A nők zenéje nyikorgott éktelenül, a mozdulatlan arcok figyelték és a patkány hirtelen eltűnt.

— Oh, a gyönyörű állat!

miniszterrel abban az irányban, hogy a törvényhatóságok és községek mi módon volnának az iparpártolásra rávehetőek. És újabb egy hét múlva már utnak indul *Szell Kálmán* rendelete, amely biztos kézzel, helyes gyakorlati érzéssel markol bele ebbe a fontos kérdésbe. Amit évek hosszú sorának hosszú gravámenjei nem bírtak elérni, azt most a kormány megcsinálja két hét alatt. A rendelet megszívlelésre méltó módon figyelmezteti a közigazgatási hatóságokat arra, hogy az állam fejlődésének milyen hatalmas eszköze az ipar föllendülése és hogy mennyire szent kötelessége minden közhatalóságnak e nagy érdek előmozdítása. A kormány — ugymond a rendelet — ennek a kötelességének a tudatában a hazai ipar támogatására mindent megtesz s örömmel látja, hogy a törvényhatóságok nagy része a kormányt törekvésében dicséretes buzgalommal támogatja. Mégis közvetlen tapasztalásából, az iparosoknak sokszor jogos panaszából s a kereskedelmi miniszternek átíratából arról győződött meg, hogy egyes törvényhatóságok, városok és községek a közszükséglet beszerzésénél, a közpénzből létesített vállalatoknál nincsenek kellő tekintettel a hazai iparra, sőt néha egyenesen mellőzik, még abban az esetben is, ha a magyar vállalkozó egyenlő minőség mellett még olcsóbb is. Azt hiszi, hogy ennek a megszakás az oka s az a hit, hogy a hazai nem lehet olyan jó, mint a külföldi. A szokással szakítani kell, mert a kötelesség parancsolja, a kétérdést pedig óvatossággal és szigorú körültekintéssel kell eloszlítani. Erősen él bennem a remény, — ugymond aztán — hogy a közhatalóságok a nagy cél elérése tekintetében nemcsak nem maradnak hátra, de készek a kormány mellé önként sorakozni s e részben minden kényszer mellőzhető.

Felhívja tehát a miniszter a törvényhatóságokat, városokat és községeket, hogy hozzanak elvi határozatokat arról, hogy minden vállalatnál és minden ipari beszerzésnél elsőbbséget adnak a magyar iparnak; alkossanak szabályrendeletet, amely tüzetesen megszabja, hogy miképpen járjanak el az ipari munkálatok kiadásánál, s tegye kötelezővé, hogy abban az esetben, ha mégis a külföldi iparhoz kell folyamodni, ennek okát adja a hatóság határozat. Felajánlja a miniszter, hogy ilyen szabályrendeletekhez való mintákat készített és tudatja, hogy a keres-

kedelmi miniszter gondoskodni fog minden felvilágosításról, amelyre a hatóságoknak az iparcikkek beszerzésénél szükségük lehet. A végén a miniszter erősen megnyomja a pennt; kijelenti, hogy gondja lesz a szabályrendeletek megtartására azokkal a hatóságokkal szemben, amelyek közvetlen felügyelete alatt vannak s a megyék kötelelességérzetétől elvárja, hogy ugyanezt fogják cselekedni.

Nem szükséges sokat kommentálni ezt a rendeletet. Reméljük, hogy az élet meg fogja adni hozzá a kommentárt. A hatóságok kötelelességérzetére hivatkozik a miniszter, aki példát ad a kötelesség gyakorlásában. A támogatásra és segítségre szoruló magyar ipar érdekében reméljük, hogy a komoly felügyeletésnek komoly hatása lesz.

Ime, így nyaral a magyar kormány.

Dr. Sottész Adolf.

BELFÖLD.

Szell Kálmán miniszterelnök — mint a *Budapesti Tudósító* jelenti — Bécsből egy nap tartózkodás után visszatért Rátótra. Ischlben nem volt a miniszterelnök és oda ez idő szerint nem is megy és így némely lapnak kombinációi, amelyeket az ischli uthoz és ahhoz fűztek, hogy a miniszterelnököt Rátóton több barátja meglátogatja, teljesen alaptalanok.

Okvetetlenkedés. *Drezdából* táviratozzák: A belügyminiszter az országos hatóságoknak rendeletben meghagyta, hogy a magyar hatóságokkal való érintkezésükben az erdélyrészi német helyneveket a régi módon jelöljék meg és ne legyenek tekintettel arra a magyarországi törvényre, amely a helységneveket megmagyarosította. Ez a törvény ugyanis — úgy tudják *Drezdában* — a német birodalmi hatóságokat semmire sem kötelezi. A szász belügyminiszternek igaza van. És a magyar postának is igaza lesz, amikor a németországi hatóságok leveleire kis cédulát fog ragasztani, amelyen az áll, hogy: — Kézbeshetetlen. A két igazság megfér egymás mellett.

KÜLFÖLD.

Az új belga kormány. *De Smet Naeyer* és miniszterterárai kedvöz benyomást tettek mai bemutatkozásuk alkalmával a képviselőházra. A parlament nyilván belefáradt azokba a harcokba, amelyekbe *Vandenpeereboom* makkassága belekergette, s örül, hogy olyan kormányval van dolga, amely még semmi hibát sem követett el. Az új kabinet nem lépett hangzatos frázisokkal a parlament elé; a miniszterelnök rövid nyilat-

én kezemet. De szóltanul mentünk a folyó irányában, a kékesfekete partokon, amelyeket mintha átszűrt volna, megfínomított volna olvatag fénye egy óriás ezüst-citromnak, mely a hold vala. És busan ragyogó felületén, mint homályos tükrön átvonult egy csendes bárka békés halászokkal, akik a parti jegenyeknek árnyék-rongyait nézték, sőtét foltokban a vizen.

— Én gyakran sírok, szólott az idegen fiatal ember. Hát ön? Hát ön?

— Én is . . . Én is . . .

— Én néha játszom egy hárfán. Kis kerek hárfá és a gerince fekete cédrusfából van. Amikor pengetem a hurját, elálmodozom, elálmodozom és a gonoszság förtelmes virágai felém hajolnak véres kelyhökkel, amelyekből inni szeretnék . . . Hát ön, szeret-e engem? . . .

Végig jöttünk a kékesfekete partokon és semmi sem mozdult és a jegenyek levelére a hold fényének harmatja esett. A város elmaradt mögöttünk és kicsiny sárga tüzei utcahosszat kialudtak, kialudtak. Megmagyarozhatatlan bánat vett körül, valami rengeteg levertég mintegy felitta a vérem és messze idők gyötrelme, hajdani keservek és régi sebek felfakadtak a szivemben. És az egész világ mind messzebb szakadt tőlem, s ami szép volt benne: a virágai, az összes virágai, hirtelen fonódásba kezdtek, a színek és illatok lázas ünnepegében, keresve egymást, megejtve egymást, fonódtak, fonódtak halotti koszoruba, mely mind szűkült, mind szűkült körülöttünk, s egymásnak vont bennünket, egymásnak hajszolt, egymásnak vert a színek vakító pompájával, a részeg illatokkal. Ekkor mohón az ajkát kerestem, az ajkát, mely szomjan már várt az enyémre, felitta, elvette és lerogyott rá mintegy az egész test súlyával, eszevesztetten. Féktelenül!

kozatot olvas föl, amelyben azt mondja, hogy a kormány nem tartja szükségesnek, hogy programját kifejtse, mert ugyanazokat az elveket fogja követni, amelyek a jobboldalból kikerült eddigi kormányokat vezették. A kormány feladatait tüzte ki a választói jog kérdésének azonnali való megoldását, és azt hiszi, hogy az arányos képviselet teljes alkalmazásában megtalálta e kérdés megoldását. Ezt a meggyőződését a politikai egyesületek és a sajtó csaknem egyhangú nyilatkozatai is megerősítik. Az a körülmény, végzi a miniszterelnök, hogy a hadügyi tárcát tábornokra bízták, semmi esetre sem jelenti azt, hogy a katonai kérdés meg van oldva. Ezzel csak azt akarták megmutatni, hogy gondoskodnak a hadseregéről. A jobboldal helyesléssel fogadta a kormánynyilatkozatot, melynek felolvasása után *Vandenpeereboom* fölállt s kijelentette, hogy csatlakozik a miniszterelnök fejtegetéséhez és hozzátette, hogy az előbbi kormány tagjai támogatni fogják az új kormányt.

Brüsszel, augusztus 8.

A miniszteri nyilatkozatról folytatott hosszabb vita után *Vanderveelde*, a szocialisták vezére kijelentette, hogy nem fog az arányos képviselet mellett szavazni és a következő napirendet indítványozta: „A képviselőház sajnálja, hogy a kormány nem tartotta meg *Libaert* miniszternek a munkás-nyugdíjakra vonatkozó ígéreteit.

De Smet de Naeyer miniszterelnök ellenzi ezt a napirendet.

Lantscheere katolikus képviselő egyszerű napirendre tételt indítványoz, amit 68 szavazattal 19 ellenében elfogadtak.

A vita további folyamán *Vanderveelde* törvényjavaslatot nyújtott be az alkotmány 47. cikkének revíziója iránt.

A pétervári toaszatok. A *Neues Wiener Tagblatt*-nak berlini politikai körökből jelentik, hogy a pohárköszöntők közül, melyeket a francia külügyminiszter tiszteletére Pétervárt elmondtak, különösen gróf *Murawiew* az a nyilatkozata fontos, hogy *Delcassé* francia külügyminiszter utazásának siettesével a francia-orosz barátság szoros voltát akarta beigazolni. A francia külügyminiszter éppen ezzel a sietséggel bizonyította, hogy nagyon is koraiak azok a kombinációk, melyek a német-orosz közeledésből a francia-orosz barátság gyengülését akarják kimagyarázni.

Páris, augusztus 8.

Delcassé külügyminiszter felhatalmazta a *Temps* pétervári levelezőjét azoknak a híreknek a megcáfolására, hogy utazása Franciaország aktuális belpolitikai kérdéseivel függ össze és hozzáfűzte, hogy Franciaország és Oroszország viszonya sohasem volt szorosabb, bensőbb és bizalmasabb.

A belgrádi merénylet. *Gyorgyevics* szerb miniszterelnök a fumei *Magyar Tengerpart* szerkesztője előtt, aki jelenleg Belgrádban időzik, a következő kijelentéseket tette:

— A sok támadás közül, melyek mostanában a külföldi sajtó részéről a szerb kormányt érik, egyik sem esik a kormánynak olyan rosszul, mint a magyar lapok szerbellenes hangulata, mert Szerbia mindenkor ószintén vonzódtott Magyarországhoz és sohasem tűrné, hogy a szerb lapok a magyar uralkodót támadják. Például felhozta a miniszterelnök, hogy pár hete ex offo perre fogtak egy belgrádi újságot a magyar király megsértéséért. Hangsúlyozta a miniszterelnök, hogy nem igaz, mintha a Milán király ellen elkövetett merénylet miatt a radikális pártot üldöznék. Csakis az összesküvésben résztvetteket üldözik és azoknak kilenc tizedrésze nem is radikális párti. A gyanúsítottak többségét már szabadlábra helyezték és ezek közül például *Gruics* és *Vuics* már *Abbazia*ban nyaralnak. A miniszterelnök hozzátette, hogy az ő programja: idegen beavatkozást nem tűrni és az országot a civilizáció útján előre vezetni. Végül a miniszterelnök kijelentette, hogy a lakosság körében teljes megnyugvással fogadták a kormány intézkedéseit.

Konzisztórium. *Rómából* jelentik, hogy novemberben konzisztórium lesz, mely alkalommal betöltik a pápai kancellária főnöki állását, melyet eddigélés az elhalt *Mertel* bíróknak foglalt el. E konzisztóriumban valószínűleg új bírónokokat is neveznek ki, kik között *msgr. Della Volpe* párisi prelátus és *majordomus* is helyet foglal. *Della Volpe* helyére *msgr. Azevedo* következik és nagyon valószínűnek tartják, hogy helyébe *msgr. Granito del Belmonte* fogják főkamárásnak kinevezni. Jobb választást ennél nem is tehetett volna. A párisi nunciatura volt udítóreje minden tulajdonságot egyesít magában, hogy ezt a tisztséget belátással viselje, mint az, aki jelenleg a vatikani udvari szolgálat élén áll. Ez állást rendszeren a magas arisztokrácia egyik

— Igen . . . Igen . . . — válaszoltam sietve, valami homályos igyekezettel, hogy a hangom utólerje az övét, beleolvadjon az övébe, a lehelle-tünk egymásra leljen.

Ekkor felém fordult egy sápadt arc, behunytt szemekkel. Egy pillanatra néztem a kissé meggyötört pillákat és minden gyöngédségemet az ő selymes pehely-szegélyök kötötte le, a hosszukás és sűrű szálak imádandó szökeségben. De aztán e pillák megemelkedtek, lassan, sulyosan, mámorosan, mintegy a legnagyobb áhitat, valami eszeveszett rajongás forróságában. És a szemek rögtön lángoltak, varázslatos szemek és szédületesek, vörhenyes színekkel, amelyeken átderengett a kék tüzeknek csodásága, a legsötétebb és legenyhébb kék örök játékokban egymással, hol felváltva egymást, hol meg egyesülve, megszünve és újra kicsattanva szélesen, szilaján, kiolthatatlanul és ekkor e kék szín imádott, imádott, imádott lehetetlen virágokat, nagyszerű bűnököt és kacagó isteneket, amelyeket, ki tudja, hol pillantott meg, ki tudja, merre a fekete város falain túl . . . De engem is ért, engem is megölelt, engem is bántott ez irtóztató tekintet, a szemem világa mintegy kiégett rajta és minden érzékem elszibadt. Mégis fel tudtam állani, és kivergődtem innen és a homlokom izzadt.

— Hát én jöjnek-e? szólott utánam az idegen fiatal ember.

Oh ez a hang, szent isten! Elrémülve dagodtam:

— Igen . . . Igen . . .

És ő jött mintegy az akaratom ellenére, minden érzésem ellenére, az életem ellenére, amelyben vágytam őt s egyben gyűlöltam is, szerettem és irtóztam tőle! A teste, az ő nyulánk, kissé meghajlott alakja érintette az enyémet, a bő, fekete ruhája megszorította az én ruhámat és a keze is érinté néha, gyöngéden mint hízog galamb fehérbársony szárnya, az én kezemet, az

szájára szokták ruházni és Belmont a nápolyi arisztokrácia legkiválóbb oszládjának tagja. A novemberi konzisztóriumban e változásokon kívül *Rinaldini* brüsszeli pápai nuncius Madridba való áthelyezését, valamint új belga és bajor méltóságok kinevezését is fogják eszközölni.

A rennesi pör.

Budapest, augusztus 8.

A rennesi pör tárgyalásának mai második napja már nem a nyilvánosságé. Zárt ajtók mögött vizsgálják át a katonai bírák — a vádlott és védői jelenlétében a hadügyi és hadügyminisztérium feltevéseket őrzött titkos iratcsomóját. Ezek a titkos iratok igazában senkit sem érdekelnek. Cuique suadentur a semmitől kezdve előtt adott magyarázatai óta mindenki tudja, hogy azok az iratok általában értéktelenek és csak elvétele van a kapcsolatban a Dreyfus-ügygel. Ezeket az iratokat nagyrésztben úgy gyártották — *mourir le dossier*, mint Picquart igen jellemzően mondotta — és a bíróság most csak azért zárja ki a nyilvánosságot, hogy kimélje azokat, akik ezeket a haszontalanságokat fabrikálták. *Jaurès* ezt írja rólok a lapjában:

A vezérkar, hogy ürügy legyen a zárt ajtók mögött való tárgyalásra, összehordott a Dreyfus-ügyre nem is vonatkozó mindenféle írományt, a melyek olyan ocsmányok, hogy a tisztesség tiltja a nyilvános bemutatásukat. Ha jól vagyok értesülve, abban a titkos iratcsomóban vannak *Schwarzkoppennek* és *Pannierdinak* tulajdonított sürgönyök, a melyekben ez a két attasé *Maximilienne* vagy *Alexandrine* vagy *Tábori kutya* aláírással leveleznek egymással olyan módon, hogy a majom is elpirulna tőle; s a fő-fő generálisok azt akarnák elhitetni a közönséggel, hogy háboru lenne belőle, ha mindezt a tárgyalást közzétenék.

A mai nap érdekességét még folyvást a tegnapi benyomások adják meg. Hogyan viselkedett a vádlott, hogyan az elnök, miként vannak megelégedve az elsőnap tárgyalás lefolyásával a védők, mint vélekedik a Dreyfus-barátok és Dreyfus-ellenesek között. Ezekről adnak hírt alábbi tudósításaink; itt csak Cornélynek, a *Figaro* főmunkatársának a véleményét említjük föl, aki igazán a fején találja a szöveget, amíg azt mondja, hogy ennek az egész mostani pörnek nincs értelme. Miután *Esterházy* maga vallotta magát a bordereau írójának, nevetséges dolog Dreyfusszal még folyvást úgy bánni és őt úgy fagatni, mintha mégis ő volna a bordereau szerzője. A legközelebbi nyilvános ülés áldozata *Mercier* tábornok lesz.

* * *

A Dreyfus-pör végtárgyalása.

(Második nap.)

— A Budapesti Napló kiküldött tudósítójától. —

Rennes, augusztus 8.

Akik tegnap szemtanúi voltunk annak az örökké emlékezetes jelenetnek, amikor Dreyfus meggyőnyedten, de biztos, szilárd léptekkel bírái elébe állott, és a gimnázium dísztermében végigmentük a világtörténelemnek ezt a megrázó fejtegetését, amelyben tulajdonképpen Franciaország jövő sorsa forog a kockán, csak nehezen ocsulunk föl a hatalmas benyomásokból. Ki tudna magának számot adni arról, mit érzett, amikor szemtől-szemben állott Dreyfusszal, aki körül vad elkeseredéssel harcolt hosszú éveken át a két táborra szakadt francia nemzet, azok, akik az igazságért készek voltak az életüket áldozni és a másik részén, akik a zavarosban akartak halászni. Ugy meredtünk rá, mintha tulvilági szellem volna, aki eljött a sírból, hogy becsületét kérje számon bírától. Aztán elgondolkoztunk azon, vajon mit érezhet Dreyfus most, hogy közel öt éves száműzetés után, amelynél nem lehet borzasztóbb az élve eltemetett tetszhalott kinszenvedése, megingint emberek között van, elkezdheti ott, ahol öt év előtt elhagyta, ismét remélhet.

Szinte gépiesen figyeltük a mártír minden mozdulatát. A mint az ajtóban meglátta a bír-

kat és a közönséget, egy pillanatra megállott, mintha keresné, merre menjen. Aztán gyorsan közeledett az emelvény felé. Ott jobbra fordult, a pódiumra lépett, a számára rendelt székek előtt megállapodott, arccal az elnök felé, majd meghajította magát s leült. Attól fogva nem láttuk az arcát, mert a tárgyalás alatt egyetlen egyszer sem fordult meg. Jobb kezében tartotta a csákóját, a másik keze a térdén pihent. A mikor az elnök felszólította, hogy álljon fel, két kézre fogta a csákóját.

Az első pillanatban olyan benyomást tett mindenkire Dreyfus, mint az az ember, aki egyetlen egy éjszaka valami rémséges félelemmel megöszült. Az Ördögsgiget mártírja fiatal ősz ember. Szinte azt hinnék, amikor a vézna alakot látjuk, hogy csak most cseperedett föl s éppen az imént lépett elő kadétként tiszté. Az arca simára van beretválva, a bajusza olyan ritka, mintha csak most pelyhedznék. De amikor Dreyfus leveszi a csákóját, akkor látjuk, hogy mennyire megviselte a hosszú szenvedés. Majdnem tarkóig kopasz, halántéka körül pedig hófehér a haja.

Lezajlott a tárgyalás első napja. A lázas izgatottság azt bizonyítja, hogy az igazság bajnokai és a Dreyfus ellenségei egyaránt el vannak készülve minden eshetőségre, még arra is, hogy a haditörvényszék ítélete sújtó lesz. Hisz Franciaországban semmi sem lehetetlen. A revízió esküdt ellenségei most a végső, kétségbeesett harcokra készülnek. El akarják hitetni a katonabírákkal, hogy Dreyfus felmentésével elítélnék öt volt hadügyminisztert s ugyanakkor megrontják a hadsereget. Meg akarják őket nyerni a maguk hazugságának, hogy tudniillik a magasabb állami érdek követeli Dreyfus elvesztését s el kell itélni őt, még ha ártatlannak tudják is.

De arra is számítanak, hogy mi lesz akkor, ha a haditörvényszék fölmenti Dreyfust. Nos, már most azon fáradoznak, hogy ennek az ítéletnek a szentségét bemoeskolják: híresztelik, hogy a bírák mind felsőbb befolyás alatt állanak, hogy a semmitől kezdve döntése korlátokat szab a vizsgálatnak, hogy a haditörvényszék elnöke titokban a Dreyfus barátaival egy követ fúj s hogy a legfontosabb tanukat egyszerűen meg sem idézték.

A tegnapi tárgyalás ezeket a gyanúsításokat mind halomra döntötte. A kormány semmi befolyást nem gyakorolt arra, hogy kiket hívnának be tanukul, s akiket a haditörvényszék nem tartott érdemeseknek a megidézésre, azokat a védelem fogja kihallgattatni. Hiszen még *Quesnay de Beurepaire*nek a harminenegy esuffá tett tanuit is fölvetették a névsorba a védők.

Marad az utolsó vád, hogy az elnök részrehajló. Az első tárgyalás után maga *Cassagnac*, *Rocheport*, *Mercier*, *Boisdeffre*, *Drummond* és a jeles társaság minden rendű és rangú tagja kénytelen bevallani, hogy *Jouaust* ezredes szinte kegyetlenül fagatja, kinozza, keresztkérdésekkel kifárasztja Dreyfust; hiszen az elnök olyan szigorúan bánik a szerencsétlennel, mintha nem arról volna szó, hogy visszaadják a becsületét és — ha ugyan egyáltalán képzelhető — jóvátegyék az igazságszolgáltatásnak ezt az irtózatosságot, hanem az volna a cél, hogy minden áron visszavigyék Dreyfust az Ördögsgigetre — örökre.

Ma már a nacionalisták is felhagytak ezzel a gyanúsítással. Csakhogy fordítottak egyet a taktikájukon: azt kolportálják, hogy *Jouaust* ezredes — színtel. Titokban és igazán a Dreyfusardokkal tart és ő malmukra hajtja a vizet. A nacionalisták érzik, hogy kirántották alóluk a gyékényt, a végén tehát ilyen képtelenségekhez folyamodnak, amikor látják, hogy Dreyfust nem hozza zavarba a szigorú ezredes-elnök inkvizíciója, rendre meghazudtolja, hogy kártyás, tékozló, kicsapongó lett volna, amint azt az a jelentés leírta, amelyet *Henry* csempészett az akták közé; bebizonyítja, hogy semmi motívum nem indíthatta az árulásra, hiszen boldog családi életet élt, anyagi gondjai nem voltak, sőt ellenkezőleg, nagy vagyonnak az ura. Az ezredes szigorúságából szinte inkább arra lehetne következtetni, hogy részrehajló — Dreyfus rovására.

A Rocheport-Boisdeffre-Cassagnac fekete serege most már csak *Mercier* tábornokban bizik.

Az lesz a clou, ha majd a volt hadügyminiszter „el fog mindent mondani” és „senkit sem fog kimélni”. Jó szerencse, hogy a haditörvényszék ettől a gyönyörűségtől nem fogja megfosztani azokat, akiknek belépő jegyük van; mert *Mercier* nyilvános ülésen fog előhozakodni ezekkel a furcsa leleplezésekkel. Ugy fog járni, mint *Quesnay de Beurepaire*.

Föltűnő volt tegnap, hogy a kihallgatáskor a haditörvényszék nem szorított azokra a vádakra, amelyek az első pör anyagát tették, hanem olyanokat is fölvetett, amelyek csak Dreyfus elítélése után kerültek felszínre. Ez azt bizonyítja, hogy a haditörvényszék vizsgálata mindent fel fog ölelni, ami csak alkalmas arra, hogy világosságot derítsen a tények valódi állására s aztán az egész világ megalkothatja róluk az ítéletét.

Dreyfus határozott, bár halk hangon felelt a kérdésekre. Nem a közönséghez szólott, nem is kereste a hatást. Csak akkor beszélt emelkedettebb hangon, amikor ártatlanságát erősítette, de olyankor sem volt patétikus. A szívébe nyíllalott, amikor férfiasan, nem siránkozva, emlegette rettenetes kinszenvedéseit és legdrágább kincseire, gyermekeire, felesége életére megesküdt, hogy nem ő írta a bordereaut. Ugyis kinos izgatottság vett erőt rajtuk, akik hallottuk őt tegnap, a miért nem tudjuk átönteneni a bírákba a magunk meggyőződését, hogy Dreyfus ártatlan. A közönségre mély benyomást tett Dreyfus. Pedig nem volt könnyű a dolga. Órákhosszat ott állott a vallató elnök előtt, s a legnagyobb határozottsággal, habozás nélkül megfelelt minden kérdésre ott, ahol a legkisebb ingadozás, egy elejtett szó megmérhetetlen következzésekkel járhat. Egyszer majd hogy megneveztette a közönséget; akkor, amikor az elnök azt kérdezte, hogy miért ment át a harmadik ügyszólyai előszobáján, ahol egy tizedes katona a Madagaszkárra vonatkozó tervet másolta, ha nem azért, hogy azt illetéktelenül megnézte. Dreyfus nyugodtan azt felelte, hogy az ezredeshez kellett mennie, már pedig csak az előszobán át juthatott be. De aztán felháborodva utasította vissza azt a feltevést, hogy a káplár asztalán megnézte a terveket:

— *Magamfajta ember üyesmit nem tesz!* — vetette oda az elnöknek. A hallgatóságot ezzel teljesen meggyőzte.

Ugyanilyen hatással volt az is, amikor az elnök fölvetette a lövészeti kézikönyv elsikkasztásának a vádját s egy tanura hivatkozott, aki állítólag átadott egy ilyen könyvet a vádlottnak. Dreyfus élénken felelt:

— Nem igaz! Már 1894-ben követeltem, hogy álljon elő ez a tanu, de sem a vizsgálat alatt, sem a tárgyalás folyamán nem adtak arra módot, hogy a szemébe vághattam volna elvetemlőségét!

Dreyfusné tegnap a tárgyalás idején odahaza maradt. Egész délelőtt a kertben sétált. Akik látták, azt mondják, hogy nem vettek észre rajta izgatottságot.

Délután elment hozzá *Mathieu* Dreyfus és részletesen elbeszélte a tárgyaláson történeteket. Délután *Labori* felesége is meglátogatta Dreyfusnét. A két asszony csakis a tárgyalás lefolyásáról beszélt egymással.

A tegnapi kihallgatásról szóló tudósításunk hü képét adta a végtárgyalás első napjának. Voltak azonban egyes részletek, amelyek megérdemlik, hogy utólag is visszatérjünk rájuk.

(Dreyfus magánviszonyai.)

Miután az elnök a bordereau összes pontjait sorra tárgyalta, általánosan azt hitték, hogy most majd *Esterházy* kerül szóba, mint aki a bordereau írójának vallotta magát. Ez azonban nem történt meg, hanem az elnök egyszerűen rátért *Dreyfus magánviszonyainak* a puhatólására, amelyek az 1894-iki pörben olyan jelentékeny szerepet játszottak.

Elnök: Bevallja, hogy viszonyban volt egy hölgygel, aki a Rue Bizetben lakott?

Dreyfus: Az nem volt bensős viszony.

Elnök: Minő származású volt az a nő?

Dreyfus: Ausztriai származású.

Elnök: Természetesen németül beszélt?

Dreyfus: Igen.

Elnök: Nem volt neki *egy testvére az osztrák hadseregben?*

Dreyfus: Azt nem tudom.

Elnök: Az a nő úgy volt ismeretes, mint *kém*; az ő háza tehát nem volt egy vezérkari tiszt számára való hely. Hogy történt, hogy ön ilyenféle személylyel érintkezhetett?

Dreyfus: A kémkedésről nem volt tudomásom s csupán arra utalok, hogy az 1894-iki pör alkalmával azt mondták, hogy annak a hölgynek a neve sohasem szerepelt a gyanus egyének közt. Én különben sohasem mondtam el neki semmi titkot; de különben is, engem *Genéron* őrnagy vezetett be hozzá, aki — úgy hiszem — a hírszolgálati irodába volt beosztva. Ha az a nő gyanus volt, ezt neki tudnia kellett volna, de ő nekem soha sem mondott ilyesmit.

Elnök: Sohasem ragadtatta ön magát *jelenlétekeny költekezésre*, ami aztán megzavarta a házi kiadásait is?

Dreyfus: Soha.

Elnök: Járt ön egyáltalában nőkhöz?

Dreyfus: Nem.

Elnök: Nem ígerte egy nőnek, hogy *tengerparti nyaralót vesz neki?*

Dreyfus: Igen, de nem tettem meg.

Elnök: Ez mindenesetre olyan kiadás lett volna, amelyet ön nem győzött.

Dreyfus (izgatottan): Igenis módomban lett volna.

Elnök: Rendezett számlákat találtak önénél. De ha ön ilyen kiadásokat tett, külön pénzforrásainak is kellett lenni. Kártyázott?

Dreyfus: Soha.

Elnök: Nem mondta ön egyszer *Duchatelet* századosnak a Champs-Élyséesen: Itt lakik egy hölgyecske. Ha fölmennék hozzá, meg volna lepve. De semmi kedvem sincs hozzá. Pár nappal ezelőtt nagy összeget vesztettem nála.

Dreyfus (növekvő izgatottsággal): Sohasem játszottam és sohasem is tettem ezt a nyilatkozatot. *Valótlanság az egész!*

Elnök: Sohasem érdeklődött *versenyistálló* iránt?

Dreyfus: Soha!

Elnök: Tanukat fogunk kihallgatni, akik erre vonatkozó nyilatkozatokat hallottak öntől.

Következett azután az 1893-iki *Mühlhausen-i látogatás*, amelyet szintén terhére rónak Dreyfusnak, s a melyre vonatkozólag ő azt a felvilágosítást adja, hogy akkor az *atyja halála alkalmából* járt ott *titokban*, — titokban, mert a német nagykövetség vonakodott neki utlevelet adni. *Mühlhausenben elrejtőve* tartózkodott a halottas házban.

A tegnapi tárgyalás után.

Rennes, augusztus 8.

A tegnapi nap délutánja és estje nyugodtan folyt le. Casimir-Périer és a tanukal megidézett tábornokok a törvényszéki teremből egyenesen lakásukra mentek, ahonnan egész nap ki sem mozdultak. A lakosság tegnap is oly közömbös volt, mint annakelőtte. Mialatt a tárgyalás folyt, néhány száz kíváncsi ácsorgott a liceum előtt, de a mint a hőség nyomasztóbb lett, ezeknek sorai is megrikkultak. Ma megkezdődött a titkos tárgyalás. A tanuk és az idegenek jó része az ezzel beállott szünetet a szomszédos tengeri fürdőkhöz fogja költeni.

Az újságírók vesződsége csak a tárgyalás után kezdődött. A táviróhivatalokban óriás tömeg tolongott, a hivatalnokok előtt a földött táviratok valószínűsége hegyként tornyosodtak. A telefonfülkék előtt százzalra várakoznak az újságírók s óráig tart, a míg egyre rakterül a sor.

Ami Dreyfust illeti, őt a tárgyalás berekesztése után a liceum egyik mellékkapuján három csendőr és egy csendőrkapitány katonai sorfal között visszakisérte a katonai fogházba, ahol kimerülve ágyára dőlt. A délután folyamán meglátogatták védői, akik vele a további tennivalókról tanácskoztak. Mathieu bátyja csak egy pillanattal volt nála. A védők nagyon meg vannak elégedve a tegnapi nap eredményével s nem veszik nagy dolognak, hogy az elnök oly éles hangon beszélt a vádlottal. Arra, hogy Jouaust ezredes egyáltalán nem beszélte Walsinnak arról a vallomásáról, hogy ő írta a bordereaut, az egyik védő ezt mondja:

— Annál jobb, így még jobban látjuk, hogy mi marad meg a vádból. Dreyfusnak

egykor logénykorában viszonya volt asszonyokkal; módjában lett volna, hogy egy előszobában lemásolja a Madagaszkárra vonatkozó tanulmányt; hát ezek is vádak? Tudomása volt egy iratról, melyet az egyik ügyosztályban őriznek, de hát ezért tudomásának kellett-e lennie minderről, ami a többi ügyosztályban történt? Molin őrnagy megmutatta neki a tűzérési formációra vonatkozó iratokat, tehát ebből az következik-e, hogy a Bac őrnagnál levő s a 120. számú ágyura vonatkozó iratokat is ismerje? Ki mondja, hogy egy vezérkari tisztnak mindent kell tudni, ami az összes ügyosztályokban történik?

A védők azt mondják, hogy a tegnapi tárgyalásnak három pozitív eredménye volt:

1. hogy az elnök maga, mint minden tűzértiszt, következetesen hidropneumatikus fékezőről beszélt, holott a bordereau szerzője ezt a technikailag téves szót használja: hidraulikus fékező, így tehát sem ő maga nem tűzér, sem pedig tűzértől nem kaphatta fölvilágosítását.

2. Demange a kormánybiztost annak konstatálására kényszerítette, hogy a hadügyminisztériumnak az a parancsa, mely szerint a vezérkari tisztjelöltek ne menjenek el a hadgyakorlatra, még most sincs az iratok között, ámbar az előbbi pörben is minduntalan sürgették az eredeti parancs bemutatását.

3. A katonai törvényszék csak öt szavazattal kettő ellen határozta el, hogy a titkos iratokat titkos ülésben fogja tárgyalni, úgy, hogy ez a két bíró nyilván nincs meggyőződve a titkos iratok komolyságáról.

(Demange Dreyfusról.)

Páris, augusztus 8.

A *Figaro* szerkesztője, *Chincholles*, tegnap fölkereste Dreyfus védőit, akik Dreyfus-szel együtt nagyon meg vannak elégedve a tegnapi nappal.

Demange a következőket mondta:

— *Jouaust* ezredes egészen úgy vezette a tárgyalást, ahogy mi kívántuk. Az elnöknek ki kell emelnie a terhelő anyagot s ő azt világosan és érthetően tette meg. A mi dolgunk, hogy a terhelő momentumokat szétromboljuk, ha van hozzá tehetségünk. Azt is szemére lobbantják az ezredesnek, hogy kemény hangon beszél s minduntalan auktoritására hivatkozik. Igaztalanok, akik azt mondják. Csak természetes, hogy egy ezredes, különösen ilyen viszonyok közt, a parancsnok hangján beszél.

Azon se csodálkozzanak, hogy Dreyfus hangja néha habozik, máskor meg hirtelen kitér, amiért meg is dorgálta az elnök. Az egyetlen rossz jegy, amelyet Dreyfus a katonai iskolában kapott, hangjára vonatkozik, amelyet főlebbvalói nem tartottak kommandóra alkalmasnak. Az Ördögsgzigeten nem változhatott meg. Dreyfus sokat tagad, de hiszen nem tehet egyebet, mert olyan dolgokkal hozakodtak elő, amelyeket ő hamisnak jelentett ki.

Demange Dreyfus reszketéséről a következőket mondta:

— Dreyfus még nem gyógyult ki a Cayenneben szerzett lázból s állapota csak olyan, amilyen az Ördögsgzigeten töltött borzasztó esztendő után lehet. Még ma nem lehet szó arról, hogy erősítő kurának vessen magát alá. Tápláléka tej és tojás, gyomra egyebet még nem bír el. Erejét csak erkölcsi bátorságának s feleségéhez és gyermekeihez való szeretetének köszöni.

Dreyfus tegnap cellájába való megérkezése után ruhát váltott és fáradtan ágyára dőlt. A tárgyaláson jól esett neki bátyjának jelenléte. Ő maga és védői nagyon szerették volna, ha felesége is ott lett volna a tárgyaláson, de az asszony nem jött el, mert nem akarja magát nyilvánosan mutatni.

Dreyfus egy órai pihenés után újra munkához fogott. A tárgyaláson nagyon örült, amikor látta, hogy a katonai bíróság tagjai jegyzeteket csinálnak s ugyanezt tette ő is és följegyezte azokat a pontokat, amelyek a tárgyaláson még elő fognak kerülni. Délután meglátogatta őt felesége a védőkkel és kíváncsian tudakozódott, hogy a tárgyalás első napja milyen benyomást tett a közönségre, s arca sugárzott a boldogságtól, amikor hallotta, hogy ez a benyomás jó volt. Azután sokat beszéltek a katonai törvényszék elnökéről, akinek érthető szigorúsága senkit sem bántott. A vádlott erre el volt készülve. Dreyfust most csak egy dolog foglalkoztatja: a titkos iratesemő, amelynek tartalmáról még most sejtelmé sincs.

Labori is meg van elégedve a tárgyalás menetével. Szerinte ez a tárgyalás katonás, rövid és korrekt. A katonai bíróság komoly-

sága már abból is kitűnik, hogy négy nappal akar a titkos iratesemővel foglalkozni, am azt bizonyítja, hogy az ügyvel végképpen le akar számolni.

A titkos tárgyalás.

Rennes, augusztus 8.

A mai tárgyalás reggel 7/2 órakor kezdődött és délben 12 órakor végződött. A katonai fogház és a liceum környékének képe ma is olyan mint volt tegnap: mindenféle nyugalom van, a csendőrség elzárta az utcákat és azon a rövid uton, amelyet Dreyfusnak meg kell tennie míg a tárgyaló terembe ér, egy század gyalogság állott sorfalat. Az óvintézkedésekre nem volt szükség, a rendet sehol sem zavarták meg.

Délben Dreyfus kijött a tárgyaló teremből. Egy százados és három csendőr kísért. Nyugodtan, katonás léptekkel ment végig a folyosón és a gyalogság sorfala között át a fogházba. Az izgatottságnak a legkisebb nyoma se látszott az arcán és azért mindenféle olyan benyomást tett mint aki meg van elégedve dolgának állásával.

A tárgyalás után elterjedt a hire, hogy a titkos ülésen semmiféle bizonyítékot Dreyfus bűnössége mellett nem hoztak fel. *Chamoin* tábornok, aki a titkos dossiert előterjesztette és kommentárokkal szolgált, nem mondott semmi újat és mindössze találgatásokra, kombinációkra hivatkozott.

Labori egy csoport újságíró előtt úgy nyilatkozott, hogy Dreyfus külseje, megjelenése és viselkedése fizikai gyengeséget árul el, s azért pillanatnyilag kedvezőtlen hatással lehet katonabíráira. Barátai tudják, hogy ezt a gyengeséget az Ördögsgzigeten kapott láza okozta és hogy csak morális erejével tud uralkodni magán, mert ha nem ösztönöznék őt kitartásra a becsületéért, feleségéért és gyermekeiért való aggodalom, akkor egészen összeroskadna.

A város két fogadóiban két tábor van együtt. Az egyikben *Cavaignac*, *Mercier* és *Boisdeffre* a szóvivők, a másik részen *Trarieux* és barátai tanácskoznak. Széltében beszélnek, hogy a Dreyfus ellenségei, élükön *Cavaignac*-kal, szerencsétlen manővert eszeltek ki.

Rennes, augusztus 8.

Ma reggel fél hat és hat óra között egy kisebb csapat a gimnázium körül csöndesen sétált föl és alá. Hat órakor megjelentek a csendőrök, akik a fogház és gimnázium körül a tér és az Avenue de la Gare kiürítették. Azután éppen úgy, mint tegnap, egy csapat katonai jött s a gimnázium és fogház között sorfalat állott. Csakhamar kilépett a fogház kapujából Dreyfus akit csendőrök kísérték. Dreyfus nem nézett semerre.

Miután Dreyfus a gimnázium kapuján betért a katonaság ismét szabaddá tette a vasúthoz vezető utat.

Pár perccel később megjelent a gimnázium épületében *Chamoin* tábornok, utána balagot egy katonai nagy borkészítéskével. *Chamoin* után *Paléologue*, majd *Demange* és *Labori* következett titkárjával. Félhat órakor a gimnázium környékét teljesen kiürítették. A törvényszék, a bírák és a pótbírák beléptek a tanácskozási terembe, hogy a titkos iratesemővel lett tárgyaljanak.

Rennes, augusztus 8.

Beszélik, hogy a zárt tárgyalások sokkal több időt fognak igénybe venni, semmint hitték. Valószínűleg még szombaton is titkos tárgyalás lesz. Ma az államügyészen és védőkön kívül Dreyfus is jelen volt, amikor *Chamoin* tábornok a titkos dossiert előterjesztette. A csendőrszázados, aki Dreyfust kíséri, ma nem mehetett be a terembe.

Amikor Dreyfus a liceumba ment, a csendőrség megint elállotta az utcákat.

A titkos dossiert, amely sárga bőrlábadban van, egy tűzérkatonára vitte be a tárgyalóterembe.

A lakosság kíváncsisága ma nyilatkozott meg először. Ugy délelőtt tíz óra lehetett, amikor közel ezer főnyi tömeg verődött össze a gimnázium épülete előtt, hogy láthassa Dreyfust, amikor átkísérik a fogházba. Abban a pillanatban, amint a liceum kapuja kinyílt, a lovas csendőrök parancsnoka egészen visszaszorította a közönséget. A kíváncsiak tömege erre sokáig kiabált:

— Hu! H!

Közben Dreyfus mögött bezárult a katonai fogház kapuja és a tünemények elszededtek.

Rennes, augusztus 8.

Ma este nyilvánvaló lett, hogy a titkos tárgyalás pénteken tul fog terjedni.

Chamoín egymaga tíz órányi időt kért, hogy előterjeszthesse a titkos dossiért.

Paleologue legalább nyolc óra hosszat fog foglalkozni a külügyminisztérium titkos dossierjével.

Demange elbeszélte, hogy Dreyfust nagyon meglepte, amikor meghallotta, hogy a végtárgyaláson még mint vádlott fog a haditörvényszék előtt állani. Azt hitte, hogy már csak a formások vannak hátra a rehabilitációjához. Amikor védője fölvilágosította, elkeseredetten kiáltott föl:

— Mikor lesz már ennek vége!

A tegnapi tárgyaláson észrevették, hogy néhányan fotografáló gépeket vittek magukkal. Jouaust elnök ma szigorúan meghagyta, hogy senkit se bocsássanak be fényképező készülékkel.

Páris, augusztus 8.

Jouaust elnök diskrecionális hatalmánál fogva fiz új tanut idézett be. Ezek közt van Germain lovász, aki állítólag Dreyfust kísérte a németországi hadgyakorlatokon és Mühlhausenben látta, amikor Dreyfus német tisztekkel beszélt, továbbá Hullmann elzászi nagyiparos, Andrieux volt párisi rendőr, azután Mercieu de Müller ügyvéd Lilleből, aki állítólag arra vonatkozólag fog vallomást tenni, hogy a potsdami császári kastélyban egy kihallgatás alkalmával látta a *Libre Parole* egy számát, amelyen a katonai kabinetiroda pecsétje s ez a fölírás volt: „Dreyfus kapitányt elfogták.”

Rennes, augusztus 8.

A mai tárgyalás lefolyásáról úgy értesülök, hogy Chamoín tábornok a legnagyobb tárgyilagossággal magyarázta meg a titkos dossier aktáit. A holnapi ülésen is egyedül ő fog előterjesztést tenni. Csak azután kerül a sor Paleologue-ra.

(Jouaust elnök.)

A katonai törvényszék elnökének Dreyfus kihallgatásán tanúsított viselkedéséről egy csoppon sem eltérők a vélemények, csak hogy ebből még nem lehet következtetést vonni. Franciaországban még a polgári törvényszék elnökének is jogszertelemben vett inkvizitórius hatalma van s ez a hatalma annál inkább megvan a katonai törvényszék elnökének alárendeltjével szemben. Jouaust ezredes elnök végre is csak hű maradt hivatalának tradíciójához, ami talán ebben az esetben személyes hajlamával is összevág.

De a védők jobban szeretik, hogy erős ellenféllel van dolguk, mert a rehabilitálás annál hatósabb lesz s még a legharagabb antirevizionisták is kénytelenek lesznek meghajolni.

Dreyfus mindenre nemmel válaszolt és az elnök kénytelen volt ezzel a válaszal beérni.

(Tálgatások.)

Sűrűn kommentálják azt, hogy a bíróság csak három szavazattöbbséggel határozta el, hogy a titkos iratesomót zárt ülésben fogja tárgyalni. Ugy látszik, hogy az a két bíró, aki a nyilvános tárgyalás mellett szavazott, határozatlan *Dreyfus-párisi* és miután Dreyfusnak csak három szavazatra van szüksége, hogy fölmentsék, mégis van kilátás arra, hogy a katonai bíróság fölmentő ítéletet fog hozni.

A titkos iratesomó tárgyalása négy napig tart; szombatn megint nyilvános és, mint sokan hiszik, nagyon szenzációs ülés lesz. A legközelebbi ülést azután hétfőn tartják, a keddi ünnepen szünetelnek, szerdától fogva pedig naponként lesz ülés.

(Az ellenségek.)

Páris, augusztus 8.

A Dreyfus-ellenes sajtó nem adta fel a küzdelmet, jóllehet nem titkolja, hogy a rennes-i tárgyalás addigi eredménye kedvező Dreyfusra nézve.

Cassagne az *Autorité*-ben így ír:

Istenítélet folyik Dreyfus és Mercier között. Egyikük halva fog maradni a csatatéren. Ha Merciernek nincs kézzelfogható bizonyítéka Dreyfus bűnössége mellett, akkor vezetésé fog válni reá nézve a felelőssége. A feldühödött tömegnek nem lehet engesztelődésül egy francia tisztet odadobni áldozat gyanánt, mint tették a rómaiak a szalokkal.

Rochefort az *Intransigeant*-ben a következőket írja:

E miatt a testileg és lelkileg elkorcsosodott, kampós orru nyomorék miatt immár két év óta alapjaiban van megrendítve Franciaország. Van-e olyanvalaki, aki csak két sou-t is adna azért, hogy őt láthassa és ő sok millióval károsítja meg Franciaországot.

Drummond cikke így kezdődik:

A hazafiakat fölláztatja az, hogy egyetlenegy zsidó miatt romba dől egész Franciaország.

Az angol külpolitika.

London, augusztus 8.

Az alsóház tegnapi ülésén egész sor interpellációra válaszolt a kormány, miközben Brodrick parlamenti államtitkár érdekes nyilatkozatokat tett Angliának Németországgal való viszonyáról és Nagy-Britanniának Kínában követett politikájáról.

Angliának — ugymond — nincs oka panaszkodni a Jangce völgye és Manduria között való területen adott koncessziók miatt. Általános megegyezésre nem igen lehet jutni erre a szférára nézve. Noha a manduriai szférában Oroszország valóságos ellenőrzést gyakorol, még sem tehető fel, hogy a pekingi kormány ugyanilyen engedményeket tenne a birodalom más részeire nézve, Kína közigazgatásának reformálása mindenesetre ajánlatos, de egyszerre még sem lehet évszázados hagyományokkal szakítani. Anglia örülhet, ha olyan tartományokban, amelyekkel nem áll közvetlen viszonyban, más nemzeteket talál, amelyek részt vesznek Kína föltárázásában, ebben a nehéz és veszedelmes munkában.

Ami a szövetségeket illeti, a legjobbak azok, amelyekről a legkevésbé beszélnek. Németországot illetőleg úgy áll a dolog, hogy Anglia a világ különböző részeiben jó eredményeket várhat a Németországgal való közös munkálkodásról. Érdekelletét Anglia és Németország között e tekintetben sehol sem lát. Ez a két nagy iparosnemzet mindenesetre versenyez egymással a kereskedelemben, de találkoznak abban az óhajásban, hogy minden világrész megnyíljon iparuk előtt. Kínát illetőleg Anglia leginkább abban különbözik más nemzetektől, hogy Anglia a többiekhez képest valóságos immunitást élvez operációjában, mert nincsenek olyan határai, amelyeket valamely szomszéd megtámadhatna, holott minden szárazföldi hatalmasságnak meg kell gondolnia, hogy akciója, még ha nem is akar fenyegetés lenni valamely hatalmasság ellen, mégis annak volna tekinthető. Ami az orosz vasutak kiterjesztését illeti, az angol kormány kijelentette, hogy nem nézheti aggodalom nélkül, hogy valamely hatalom Pekingben tulsulva vergődik. Valószínűleg ki fog tűnni, hogy ugyanígy gondolkodnak más nemzetek is, amelyek nem beszélnek ilyen hangon. Anglia álláspontja a nyílt ajtó politikája tekintetében a trentói szerződésen alapszik, amelyről egyetlen egy esetben sem tért el. A nyílt ajtó nyitva marad. Az angol-kínai politikának alapelve: *türelem és eberség.*

Egy másik interpelláció a *cukorprémiumokra* vonatkozott. Erre nézve kiemelte az államtitkár, hogy arról panaszkodnak ugyan, hogy a brüsszeli konferencia óta a cukorprémiumok megszüntetésének kérdése nem igen haladt előre, de noha nem folynak tárgyalások és Belgium nem mondhatja, hogy Franciaországgal folytatott tárgyalásai eredményteljesen jártak, mégis föltehető, hogy a kérdés nyugvópontra ért. Igaz, hogy a konferencián kétségtelenül kitűnt az érdekelt nemzetek készsége és hogy elérkezett a prémiumok megszüntetésének az ideje. Már ez is nagy haladás. De tovább is mehetünk és azt mondhatjuk, hogy a francia kormányt sem hagyták közönyösen az utolsó fél év eseményei. Franciaország elfogadta ugyan a retorziós vámok rendszerének kiterjesztését, de e tekintetben megváltoztathatja nézetét.

A Transvaalra vonatkozó megjegyzésekre Chamberlain azt válaszolta, hogy a kormány pénteken egy hete, amilyen világosan csak lehetett, kifejtette politikáját és alapelveit. Azóta semmi sem történt, ami a kormány nézetét megváltoztathatja volna. A *helyzet változatlan*. Akkori nyilatkozatához nincs mit hozzátennie és nincs mit elvennie belőle.

HIREK.

Budapest, augusztus 8.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Julius 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik

a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlapnak fölhasználásától akkor se visszaradni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— Személyi hr. Dr. Mándy Lajos kereskedelmiügyi miniszteri tanácsos négyheti szabadságra Tátrafűrdőre utazott.

— A király Meránban. A király, a jövő hónapban két napi tartózkodásra Meránba megy, de még nincs elhatározva, vajjon a csehországi és pusztérthali gyakorlatok közötti szünetet használja-e erre föl, avagy az utóbbi gyakorlatok befejezéséig halasztja-e elutazását. A gyakorlatok tudvalevőleg e hó 16-án és 19-én folynak lezárta a király Klagenfurtból Meránba, hol unokaöccsének, Ferdinánd királynak meghívására ennek rothensteini kastélyában fog lakni. A kastélyban már most megteszik a szükséges intézkedéseket az uralokdó fogadására.

— Csemegi Károly emléke. A magyar jogászegyesület elhatározta, hogy díszterme számára megfesteti egykori nagynevű elnökének, Csemegi Károlynak az arcképét. A választmány a kép festésével egy fővárosi arcképfestőt bízott meg, aki most készíti életnagyságban az arcképet.

— Erzsébet királyné szobra. Genfből jelentik, hogy Erzsébet királyné szobrának leleplezése Területben jövő tavasszal lesz. A bizottság átvizsgálta a beérkezett tervek és Ghiattori szobrász művét fogadta el. Ghiattori szobra a királynét fatörzsön ülve ábrázolja; ülésben nyitott könyv van, jobb kezével napernyőjét tartja és buskomoran néz maga elé. A szobrot a Rises-téren fogják felállítani.

— A Petőfi-ház. A Petőfi-Társaság felkéri mindazokat, kik a Petőfi-ház gyűjtéséhez hozzájárulni óhajtanak, hogy adományaikat vagy Bartók Lajos alelnök címére (Szentkirályi-utca 22. szám), vagy Farnady Győző ügyvéd irodájába (Kossuth Lajos-utca 3. szám) küldjék. De a fővárosi lapok szerkesztősegeihez is címezhető a hazafias célra begyűlt összegek, amelyek azután a beérkezett pénzküldeményeket minden egyes esetben nyugtáznai fogják. Azok a testületek, egyesületek, asztaltársaságok, iskolák, amelyek Petőfi halálának ötvenedik évfordulója alkalmából a nagy költő szobrára helyezett koszorúkból szebb példányokat óhajtanának, forduljanak Bartók Lajoshoz, a Petőfi-Társaság alelnökéhez, vagy Almády székesfővárosi tanácsjegyzőhöz (Molnár-utca 12. szám), kiknél darabonként 3—5 forintjával megszerezhetők. Az összegyűlt pénz a Petőfi-ház gyűjtéséhez fogják csatolni. Ujabbban Nagy-Karcag városa indította meg a gyűjtést a Petőfi-házra.

— Rekvium Teleszkópt. Teleszkop István volt államtitkár lelkiüdvéért ma fenyés gázmsízzel mondtak a ferenciek templomában. A gázmsízzel bevont padsorokban a család tagjain kívül ott voltak a többi közt Németh Lajos, Kiss Gyula és Riekl Lajos miniszteri tanácsosok s Beöthy Algernon országgyűlési képviselő. A gázmsízt Bán Sándor házfőnök mondta.

— A királyi palota függő kertje. Az épülő királyi palotának egyik legszebb díszje lesz a királyi függő kertje. A függő kertet vasoszlopokra a palotának a Gellérthegy és a Duna felé néző oldalán helyezik el s ott fenn a magasban Budapest palotái fölött fog pompázni a délszaki növényekkel és más díszvirágokkal beültetett kert. A függő kert déli sarkában remek lugast készítenek, ahonnan az uralkodó kényelmesen ülve élvezheti a nagyszerű kilátást. A virággyökök között apró szökőkutakat helyeznek el, amelyek kristályos vizet fognak a magasba szórnai.

— Beiratások. A budapesti állatorvosi főiskolán a beiratások az 1899/1900. tanévre szeptember 1—8-ig bezárólag tartanak. Szeptember 8—15-ig a beiratkozást írásbeli kérvényre a tanártestület, ez időn tul pedig október 15-ig a földmívelési miniszter engedélyezi. A felvétel feltételei: beöltött 16. év, a gimnázium, vagy realskola VI-ik osztályának sikeres elvégzéséről, vagy a kereskedelmi érettségi vizsga letételéről szóló bizonyítvány. Kivétlesen még ebben a tanévben a polgári iskola VI. osztályát jeles eredménnyel végzett tanulók is felvételnek. Az állatorvosi tanfolyam négy évig tart. A beiratási díj fél-évenként 2 forint; a tandíj fél-évenként 15 forint. Tandíjmentesség, vagy állami ösztöndíj elnyeréséért benyújtandó kérvények a földmívelési miniszterhez címezve a beiratkozás alkalmával a főiskola rektori hivatalában adandók be.

— Siegbert Meyer. Idegen ember, ha a berlini börzére megy, sokszor hallja ezt a nevet, a nélkül, hogy tudná, kiről van szó.

— Siegbert Meyer ezt rosszul csinálta!

— Siegbert Meyer nagyon vicces fiú!

— Siegbert Meyer megint szerepelt?

Ilyen vonatkozásokban járja a Siegbert Meyer név. Tulajdonképpen ez alatt az álnév alatt a berlini börze vidám látogatói egy igen magas urat értenek. A német császárt. Volt a börzén egy Siegbert Meyer nevű ügynök, aki ugy hasonlított II. Vilmoshoz, hogy össze lehetett hasonlítani vele. Amikor oly brutális módon kezdtek elbánni a bíróságok a felségsértőkkel, a császárt Siegbert Meyernek nevezték. Persze olyankor, amikor Vilmosnak nevezi nevét egyértelmű lett volna néhány havi börtönnel. A berlini tőzsdéről aztán egész Németországba szétterjedt ez az elnevezés és szegény boldogult igazi Siegbert Meyer nevével alapos káromkodásokba vegyítik. — Így írja ezt meg a *Ori de Paris* című francia lap. Persze, német lap nem írhatja meg...

— A cárevisről. A nemrég elhunyt György cárevisről azt írták az újságok, hogy legényember volt. Pedig boldogabb családba volt magánál a cárnál. Valószínűleg iróniája volt a sorsnak, hogy míg bátyjának, a cárnak, aki annyira áhitozik fuőrökös után, három leánya született: öcsésének, a volt cárevisnek három fia volt.

A cárevis házassága regénybe illő dolog. Abbas-Tumanban, a hol állandóan tartózkodott, beleszerelt egy kaukázusi fejedelem leányába, aki távirónő volt. III. Sándor cárnem is tiltakozott fia házassága ellen, sőt azt mondta:

— A haldokló a kívánságát nem szabad megtagadni.

A cárevis özvegye a gruz királyok ivadéka. Hogy a cár hercegi rangra emeli-e kis unokáit, vagy hogy egyáltalán fog-e róluk gondoskodni, azt még nem tudják. Az özvegy cárnőre sem igen számíthatnak, mert György fiát nem igen szerette. Annál inkább dédelgette Mihály nagyherceget, az új cáreviset.

Mihály nagyherceg igazi vigkedélyű, ugynevezett jó fiú, aki nem igen szeret beleilleszkedni az udvari etikett keretébe. Már gyermekkorában is az volt a fő mulatsága, hogy odament a palota előtt álló őrhöz és a vállára veregetve, megszólította:

— Hogy vagy, katona-barátom?

Ilyenkor azután jól mulatott a szegény katona zavarán, aki bizony maga sem tudta, hogy jutott ehhez a nagy tisztességhez.

III. Sándor cár tudvalevőleg rendkívül szigorú volt fiaival szemben és ugyancsak gyakran megleckéztette őket. Oroszországban még most is sok szó esik arról, hogy hányszor fenytette meg a mostani cárt. Hanem a pajkos Mihály nagyherceggel még ő sem birt. Egyszer a kis nagyherceg nem akart engedelmességni apjának, mire III. Sándor cárnem rákiáltott:

— A cár parancsolja ezt és neked kötelességed engedelmességni.

Erre Mihály nagyherceg kacagni kezdett, azután odaugrott a cár nyakába és össze-vissza csókolta:

— Refám névze nem vagy te cár, hanem csak az én édes jó papám.

És ez egyszer a cárnak le kellett tennie méltóságát.

— És Christiani? Annak idején, amikor Christiani báró négy évi fogságra ítélték, amért a lövészeny megütötte a francia köztársaság elnökét, egy kis mondás járta be a világsajtót. Loubet elnök állítólag azt mondta, hogy "ez a négy év hamar fog eltelni." Ez alatt mindenki azt értette, hogy július 14-ikén az általános amnesztia alkalmából Christianinak is kegyelmet ad az elnök. Most már azonban augusztus 14-ike is elmúlt és a báró ur még mindig a hűvösön ül. Sőt úgy ül, hogy nincs is remény egyelőre a kiszabadulására. A francia rojalista lapok most föllevenítik ezt az elnöki mondást, bizonyos cézzel kérdezzve:

— És Christiani?

— A budapest-nagyváradai telefon. A budapest-nagyváradai telefon építési munkálatai befejeződnek, elannyira, hogy a jövő héten már hivatalosan használatba veszi a posta- és táviróigazgatóság. Az első beszélgetést Shöffin Ágoston királyi tanácsos, posta- és táviróigazgató fogja megkísérelni. A budapest-nagyváradai telefont valószínűleg még ez év december havában a közhasználatnak is átadják, a jövő évre pedig meghosszabbítják a vonalat Kolozsavárig.

— Szépművészeti tanfolyam. Dr. Térey Gábor, az országos képtár óra a vidéki középiskolai tanárok részére egy hónapig művészeti történelmi előadásokat tartott. Az előadások, melyeket mintegy ötven középiskolai tanár hallgatott, felölték a festészet, szobrászat és az összes szépművészetek történetét a kezdetől napjainkig. A nagyérdemű tanulókat a napokban ért véget.

— Losonc pusztulásának évfordulója. Kegyetlen ünnepet ültek ma — mint nekünk jelentik — Losonc városában. Ma volt ugyanis felszázas évfordulója Losonc elpusztulásának. Graber orosz tábornok azért gyújtatta föl 1849 augusztus 8-án Losoncot, mert két nemzetőr az ottani koronakévéházban herceg Petrovskij dzsidás századost két más tisztelettel együtt legyilkolta. Egy Fábry Zsuzsi nevű kofa a tiszteket ruháiktól megfosztotta és úgy temették el őket egy sírgödűre. Ez annyira felbőszítette Grabert, hogy egymásután két cserkesz ezrednek engedett szabad prédálást Losonc városában, majd nyolc helyen dobott üszköt a háztetőkre. Aztán a két nemzetőrt és Fábry Zsuzsit a sírhoz vitette. A szerencsétleneknek körmeikkel kellett kikaparniok a tiszteket, miközben a rekkenő hőiségtől és a hullaszagtól több ízben elájultak. Losonc kihverte a csapást és ma szebb és virágzóbb város, mint volt valaha.

— Kitáncolták a világból. Szeged mellett, Rószkén gyászva van a falunak. A legszebb lány meghalt. A Tiszából hozták ki iszonyú állapotban, amikor már lerongyolta a víz a testéről nemcsak a ruhát és a szépségét, hanem az emberi formáját is... Senki se ismerte rá, csak az anyja... Nevezetes nagy dolog ez, mi városiak nem is igen értjük. Ballada van benne, szomorú szép vers a lányról általában. Arról a lányról, aki még semmi egyéb, csak büszke szűz s akit bántani nem szabad, mert ime ez lesz belőle. Kitáncolta egy legény... Ezt se tudjuk, hogy mi... Tombácz Rozáliának hívták a lányt. Egy kicsit rátartós volt a szépségére meg a jó módjára s nem állott mindenkihez szóba a legények közül, akik odalenn a falun éppen egy körülrajongják a szép lányt, különösen ha gazdag is még hozzá, mint nálunkfelé az elitálókban. Sok kosarat osztogatott a legutóbbi bálon is azoknak a legényeknek, akik nem tetszettek neki. Elvette a többi lánytól a legesinosabb flukát, ő volt a központ, az irigység csupán belőle, az ő gondtalan, nyugodt szeszélyes kislányságából hízott. És hízott, olyan szép kövére hízott, hogy csunya komplott támadt ellene éppen a lánytársai között. Összeszűgött a sok mellőzött parasztdámóska s főlbiztattak egy legényt, egy teljességgel nem szemrevaló nyurga, rőt fiokát, hogy csufolja meg a Rozálit. Az meg is tette. Tánra kérte s végre el is ment vele a leány. Előbb már vagy háromszor a szemébe kacagott, a mikor hívta. S táncoltak addig, míg már alig állott a lábán a leány. A legény nem engedte, hogy abbahagyják, cepelte tovább s mikor libegve belekapaszkodott a Rozál, hogy már alig volt jartányi ereje, kitáncolta az ajtón. A krisztinavárosi nyári színházban most valami néprajzi darabot játszanak, abban talán benne van a kitáncolás.

Mi nem igen tudjuk, hogy mi az... Hát biz az óriási szegény, gyalázat, valami olyas, mintha a tisztas társaság egyszerre csak meg gondolná magát és kidobná magából a tisztességtelent. Falusi kigolyózás és pedig nem az urak, hanem a lányok számára. A legény a helyett, hogy tovább keringene vele a szobában a muzsikaszóra, kitanócolt vele az ajtón s aztán otthagya. Szegény, borzalmas szegény, vér is szokott folyni utána, mert az ilyen egyoldalú itélkezésben nem igen nyugszik meg a másik elem. Ezuttal vérről nincs szó abban az újsághírben, amiből átírtuk a Tombácz Rozál balladáját, csak vízről, sok Tiszavízről, amibe bemene-kült a leány a gyalázat elől. Kitáncolták biz azt nemcsak a báljuktól, hanem a világból is.

— Petőfi-ünnep a tengeren. Épp oly hazafias, mint aminő finom gondolata támadt az *Adria* magyar tengerhajózási részvénytársaság igazgatóságának. Mint *Velencéből* írják, az Adria-társaság Petőfi nevű hajója július 30-án éppen a velencei vizeken horgonyzott. Előző napon *Ambrózi* Károly, a hajó parancsnoka, távirati utasítást kapott, hogy Petőfi napját teljes lobogódiszszel, munkaszünettel és a legénység közt kiosztott kétős zölddel ünnepelje meg. Egyben utasította a direktió, hogy a legénységnek a nap jelentőségét magyarázza meg.

— Házasság. Reimann Magda, Reimann Z. a salgótarjáni kőszénbánya részvénytársaság igazgatójának leánya e hó 8-án Pütschachban jegyet váltott Gerstl György bécsi gróssal.

Végül Imre, a Duna-Gőzhajózási-Társaság pécsi bányáigazgatóságának tisztviselője eljegyezte *Schweidel* Imrét, *Schweidel* Béla 1848-49. Sándor-ezredbeli nyuz. kapitány leányát, néhai *Schweidel* József 1848-49. honvéd tábornok unokáját, Budapest.

Róth Pál a Leitersdorf és Tarsa cég főkönyvelője *Budapest*-en eljegyezte *Spüller* Julia kisasszonyt Kunfélegyházán.

Baróti Ignác, posta- és távirótitisz, augusztus 6-ikán eljegyezte *Reiter* Helena kisasszonyt Ujpesten.

— Szemészeti kongresszus. Utrechtben, a németalföldi híres egyetemi városban augusztus 17-én nyílik meg a nemzetközi szemészeti kongresszus, amelyen minden európai nemzet tudósai megjelennek. A magyar orvosai kart dr. Grósz Emil és dr. Goldzieher Vilmos egyetemi tanárok fogják képviselni, akik már el is utaztak a kongresszusra.

— A Zsivéna. A töröcszentmártoni *Zsivéna* négyesület, mely a *Matica* felosztása óta a felvidéki tót intelligenciát összegyűjti, ma kezdette meg három napos közgyűlését. Az első nap ünnepségeről tudósítunk a következőket telegrafálva: Délután nagy számmal érkeztek a vendégek, akiknek fogadását nagy lármával rendezték. A rendezőséget az ismert tót celebritás, *Francisti* volt Bachkorszakbeli megyefőnök vezette. Sokan jöttek a csehok, annak jeléül, hogy a szláv propagandát főleg ők segítik a magyarság földjén. Itt van dr. *Slana* reichehrathi képviselő és a szláv propagandának számos ünnepelt alakja, több cseh író és prágai újságíró. A rendezőséget demoralizáló, hogy Soltész Iónát, a Zsivéna elnöknéjének családí gyász szőlőtőre el hazavitték. Ez évben hiányzik a házakról a magyar trikolorok. Tavaly még a *Zsivéna* épületén is magyar lobogó lengett. Ellenben kellemesebben tünt föl az, hogy a muzeumból eltűnt az a térkép, melyen egész Felsőmagyarország le *Egerig* tónak volt elszámítva és kereszelve. A főispán intervenciót a saját tatvályi felhasználására, hogy a térképet csomagolják lédába. S most a térkép a *Dom* padlásán hever. A nemzetiségi müellekesező azonban mintha ebben az évben nagyobb volna. A néppárti gyűlések ugyan csak felkeltették a pánszlávok reményeit. És a tót nemzetiségi gyűléseket tovább csinálják rendezesen. Erre a hónapra még kettő van kitűzve, *Vágújhelyre* és *Turára*. Holnap a *Zsivéna* és a tót muzeum ülése lesz. Este előadás volt az egyetlen tót színházban. Ide a nézők női része tót nemzeti viseletben jött. És szlávaktól volt zajos a tót Muza hajléka.

— Ha az a csárda a Tisza partján lenne. A soproni legények körében nagy népszerűségnek örvendett mindeztideg a vizum repertum. Nem papír volt az, hanem értékpapír, amit föl lehet aprózni borra, sörre, pálinkára, ha a legény nem volt bolond a biróhoz menni vele, hanem igenis vissza a kocsmába, ahol a verekedés megesett. Az volt tudniillik a moros, hogy akit megagyabugyáltak a mulató pájtásai, az szaladt valamelyik rendőrorvoshoz s bizonyítványt kért magának az — előreláthatólag nyolc nap alatt hegedő sebekről... Tudniillik minden sebesülés előreláthatólag nyolc nap alatt gyógyul... A vizum repertummal aztán visszament a kocsmába s ezen az alapon megindította a tárgyalásokat az ellenféllel.

— Fizetsz hat liter bort — s nem megyek a biróhoz.

— Nem fizetek én.

— Akkor jól van — s indult kifelé.

A vége aztán rendesen az lett az alkunak, hogy visszatessékelték a legényt a kocsmába s itak hosszukat és nagyokat a — vizum repertum alapján.

A rosszelelkű rendőrség megirigyelte a mulatósnak ezt az egyszerű és kellemetes módját — s reformot csinált már a vizum repertumra is. Ezután nem adják az írást a legény kezébe, hanem az íráshoz csatolva átteszik a bírósághoz. Már nem érték többé...

— A drótnélküli telefon. Egy szűkszavú párisi táviratunk jelenti, hogy a drótnélküli telegrafálás után most föltalálták a drótnélküli telefont. A föltaláló egy *Stiens* nevű orosz, aki azt állítja, hogy egy kézben hordozható kis készülék segítségével nagy távolságokra tud telefonálni drót nélkül. Ha ez igaz — megint egy gigászi lépéssel haladtunk... Várjuk a részleteket.

— Hentzi. A Hentzi-ünnep ellen rendezendő tiltakozás ügyében tegnap megválasztott előkészítő bizottság ma délután ülést tartott, hogy megbeszélje a tiltakozás módját. A bizottság elhatározta, hogy csütörtökre, augusztus 12-ére a Baross-utca 45. szám alatt levő kerthelyiségbe nagy értekezletre hívja össze a főváros összes elleazéki polgárait. Elhatározta még a bizottság, hogy az értekezlet előtt fogja terjeszteni elfogadás végett a szombati tiltakozó gyászünnep programját is, amely két részből fog állani. Először gyászmise lesz Hentzi diadalmas legyőzőinek lelkiüdvéért és azután kocskon fölvonulnak a várba a honvédszobor elé, a hol a tulajdonképpeni ünnep lesz. A bizottság felhívja az összes függetlenség és ellenzéki érzelmű hazafiakat, az asztaltársaságokat, az egyetemi ifjúságot, hogy úgy az értekezleten, mint a szombati tiltakozó gyászünnepén minél nagyobb számban jelenjenek meg.

A *Politikai Értesítő* ma a következő kis hírt teszi közzé:

A *Hazafias szövetség* elnöke nyilatkozatot küldött be hozzánk, amelyben kijelenti, hogy a Hentzi-síremlék beszentelése ellen készülő tüntetésben nem fog részt venni, mert a Hazafias szövetség politikával nem foglalkozik.

Hát nem vesz részt. Hát nem vesz. Hát kérdezte valaki?

— **A gazdátlan Vigadó.** Nem kell senkinek se az a komoly fekete épület a Duna partján. Még a télen kiköltött a tanács a bérlet s a Vigadó nincsen gazdája a Vigadónak. Amikor először hirdették árlejtést a Vigadóra, mindenféle föltételt kötött ki a tanács. De nem akadt vállalkozó. A tanács enyhített a föltételeken s új árlejtést hirdetett. Nem használt semmiféle föltételt bizottság ma hiába várta a vállalkozókat. Egy ajánlatot sem adtak be. A Vigadó meg kellett senkinek. A tanács most árlejtés mellőzésével magánúton keres bérletet.

— **Alexandre Petöfi.** Petöfi Sándor költészetéből ma a *Székely* terjedelmes cikket közöl. A cikk, amely *Rév* Zsigmond tollából ered, a nagy költő életmódját, történetét mondja el s megjelöli azt a helyet, amelyet Petöfi a világirodalomban elfoglal. A francia föltételsságra való számítással helyesen jegyzi meg, hogy Petöfit nem szabad bujdosó szegény-legénynek tartani, hanem olyan költőnek, aki már a maga idejében is ismerter a nyugat-európai népek nyelvét és irodalmát. Valóban üdvös szolgálatot tennének azok, akik a magyar diósorság terjesztését így a szívükön viselik, ha a nagy költő költeményeit a franciák nyelvére is átültetik.

— **Megvan a kormányozható léghajó.** Kétségbeeséses volt a dolog, de egyáltalában pines kizárva, hogy az a helyes nyom, amelyen most indultak el a feltalálására. Egy soproni ember találta meg a nagy titok nyitját s terveit, rajzait elküldte Bécsbe a közös hadügyminiszterjümba. Abba a roppant büroba sok illyesmi érdekeztek, de azért nem dobták el a soproni ember papírjait, hanem átvizsgálták s nyomban két műszaki tiszt járt Sopronban. Megkeresték a feltalálót, hosszasan tárgyaltak vele — s kiérlelték fognak a hajójával. Aztán majd külső, hogy vajjon ez-e az igaz léghajó...

— **A lánchíd átalakítása.** Műszaki körökben már a Ferenc József-híd építései sokat hangzottak, hogy a lánchidat is az új hid módszere szerint kellene átalakítani, illetőleg megerősíteni. Határozott terv akkor még nem merült fel, a permanenshíd építésétől bizottság mégis kijelentette, hogy a hid megerősítésének föltétlen szükségessége fenn nem forog, másrészt pedig a lánchidnak a Ferenc József-hid módszere szerint való átalakítása, — habár műszaki szempontból keresztül vehető is, — arkhitektonikus okokból meg nem engedhető. Az ilyen módon való átalakítás ugyanis teljesen lerontaná a lánchid építészeti szépségét. A köpillérek ugyanis a rájuk helyezendő vasszerkezet miatt elveszítik diadalírt (porta triumphalis) jellegüket s ezzel megszűnnék a hid egészes harmóniája. Most ismét szóba került a hid rekonstrukciójának ügye. A budai oldal forgalma ugyanis olyan mértékben emelkedik, hogy bár a mostani forgalomnak teljesen meg is felel a lánchid, a közel jövőben aligha bírja ki megerősítés nélkül a forgalmat. A műszaki körökben most felmerült megerősítés terve különben a következő: A mostani két lánchoz még egy harmadikat akarnak alkalmazni, amelynek magának akkora lenne a teherbíró képessége, mint a mostani kettőnek együttvéve. Tervezik a gyalogjárók kiszélesítését is, mert azok már most sem elég szélesek.

— **Egyházi gyűlés.** A budapesti ágostai evangélikus egyházmegye gyűlése ma tartotta évi rendes közgyűlését a Deák-téri főgimnázium tanácstermében Bachát Daniel főesperes elnöke alatt. Elnök megníván a közgyűlést, kegyelotes szavakban emlékezett meg báró Radvánszky János bánya-kerületi gyűlése világi elnök elhunytáról. Benedik Henrik pénztáros terjesztette ezután elő a számadásokat, amelyekből kitűnik, hogy a gyűléstéti gyűlések igen szép eredményt mutatnak föl. Horváth S. lelkész jelentése szerint a számadások teljes rendben vannak, mire a közgyűlés a felmentvényt megadta. Most a segélyelosztás tervezetét mutatták be. A tervezet szerint a közgyűlés a rendes és kötelezett kiadásokon kívül a váci és rádi egyházaknak és a pogánymisszionak szavazott meg segélyt. Bachát Daniel elnök benutalta azokat a kérvényeket, amelyek a váci anyaszentegyház és a rádi leányegyház részint a kerületi, részint pedig az egyetemese gyűlést gyűlésekre vonatkoznak. A közgyűlés a bemutatott kérvényeket pártolólag terjesztte fel. Tárgyalás alá került Mayer Endre eperjesi theol. tanárnak az az indítványa, mely szerint a gyűléstéti a belmúzeum munkáját vegye fel munkakörébe. A közgyűlés Paulik János vallásos előadás alapján hosszabb eszmecsere után kimondotta, hogy az indítványt elvetni el fogadja, de fenntartja magának a jogot, hogy saját hatáskörében szabadon intézkedhesek, mivel az indítványban kifejezett egyes proposíciókat egyelőre kivételnek tartja. A kerületi gyűléstéti közgyűlésre kiküldendő követek megválasztása után a közgyűlés véget ért.

— **Jégverés.** Sopronból jelentik, hogy Szabadszándék és Borisfalván a jég a hivatalos becsle szerint több mint száz ezer forintnyi kárt tett. Báán Endre alispán elrendelte a gyűjtést az inségesek számára és megkereste a törvényhatóságokat is országos gyűjtést végezt.

— **Elnök van, egyesület nincs.** Budapestben nemrégiben egy rejtelmes egyesület alakult Papp György elnöklete alatt. Van-e, ki e nevet nem ismeri? Van. Mi nem ismerjük. — Mindazonáltal az egyesület mégis megalakult s jobb hiányában felvette az Országos Kárpát Egyesület nevet. S rögtön arra kérte a fővárost, hogy adjon neki szubvenció, ingyen telket palotához, szabad vasuti jegyet és az isten tudja, hogy még mit. Közben levél jött Kolozsvárról az Erdélyi Kárpát Egyesülettől, amiben az állott, hogy az új kárpátiak szörnyen megrontják a régiék renomméját, hát tessék megmondani, hogy kik ők és merre van hazájuk. Ezek után csakugyan utána kellett nézni az egyesületnek, amelynek alapszabályait különben már a belügyminiszter is megerősítette. Hát külső, hogy akkora egyesület sincs mint az ujjam. Csak elnök van, Papp György. Ugyanaz a Papp György, aki egyszer közgyűlést hívott össze a Margitszigetre, aztán leült a felső vendéglőben, megivott három mohai Ágnes-spriccot — s ezzel már le is volt tárgyalva a napirend. Ő volt tudniillik az egyesület is, a jegyző is, elnök is — meg a program is. Ezek után a főváros megírta az Erdélyi Kárpát Egyesületnek, hogy nincs itt semmi konkurrencia, éppen csak egy elnök.

— **A bécsi levegő.** Waldherr József még egészen fiatal legényke. A bécsi műgyetemre azért adta az apja, — aki mellesleg mondva versei föreálskolai tanár — hogy szívjön ott magába valami olyan esoda levegőt, meg olyan nyugateurópai műveltséget, hogy itthon szájáttva nézzenek rá az emberek. Waldherr József pedig miután egy pár szemeszteren keresztül nagyon megokosodott, hazament Versee vakációzni, legénykedni, bált rendezni. Aztán hogy a magyar diákok is haza jöttek, hát bevették maguk közé a Waldherr ifiurat is s azt mondták, csináljunk a bál elé koncertet is. Olyan koncertet, amelyikben magyar nóta is essék. A nyugateurópai műveltségű urfának azonban sehogysen tetszett a csikósok nyelve s ugyancsak rugkapált a magyar nóta ellen. A pesti gyerekek, akiket még nem nyalt meg annyira a német kultúra, azt mondták, hogy de bizony nem hagyják a jussukat s addig bizonyokdtak az igazuk mellett, amíg alaposan összeröplöttek. Az importált ájropээр nagyon gorombáskodhatott, mert Podhajsky Aladár és Kerpel Zsiga végre is párbajra hívták s a honvédségi lakatanyában alaposan kiporolták. Kerpel Zsiga a fején sebesítette meg ellenfelét, aki eleinte húzódozott a párbajtól s olyan érveléssel akart kibujni az ügy alól, amely Ausztriában azóta járványos, mióta Luenger ur önti szét a kulturát az osztrák fővárosban. A kis technikusat bekötözték s hozzá nincs is szavunk. De a föreálskolai tanár ur beláthatná, hogy rossz levegőre küldte a fiát.

— **Öngyilkos honvéddhadró.** Debrecenből jelentik, hogy ott mély részvételt kelt Gubody Ferenc honvéddhadró öngyilkossága. Az öngyilkosság okát mély homály borítja. Senki sem tudja megmagyarázni, hogy a házassága előtt álló vidám és vagyos fiatalember miért hasonlott meg önmagával. Gubody hadnagyon tudniillik már napok óta a legnagyobb lelki zavar jelei mutatkoztak, szolgálatát elhagyta, éjjel-nappal ivott és mindenkébe belekötött. Tisztiszolgája mindenhol vele ment és rendszeren boesánatot kért gazdája nevében, jelekkel is megmagyarázva, hogy a hadnagyon elméje nem tiszta. Öngyilkossága előtt való éjjel egy orfeumbeli leány mulatót Gubody, reggel a leány lakására hajtattott, bezörtetett az ablakon, s midőn felnyílt, Gubody az aranyóráját és láncát bedobta rajta. Azután kiment a Nagyerdőre, s ott a fürdőházról nem megszere egy bokorban agyonlőtte magát.

— **A katonabanda vége.** Ha rendelet lesz abból a tervből, amelyen most dolgoznak a hadügyminiszteriumban, vége a katonabandának. A terv szerint a katonai zenekarok eszentul csakis katonai célokra fognak szolgálni. Diszkvionulásoknál, katonai ünnepélyeken fognak csupán szerepelni. Nem működhetnek közre bálaknál, vendéglőkben, ligetekben, színházban... Annál kellemetlenebb ez a hír a korrekt, szép zene népszerűsítésének barátaira nézve, mert ez a terv valószínűleg a legrövidebb idő alatt rendeletté válik.

— **A hadgyakorlat áldozata.** A 44-ik gyalogezrednek Pécsent állomásozó zászlóaljai elindultak Kaposvárra az ezredgyakorlatokra. Bár nagyon korán indultak el, a hőség mégis elviselhetetlen volt. Alig érték ki a városból, amikor Jchokay Ede fiatal hadnagyon hirtelen összeesett és meghalt. Napszűrás érte.

— **Egy munkás halála.** Ma reggel a bécsi úti Linczenpócs-féle téglagyár gépházában Kordcsik József gyári munkás a gép körül foglalatzkodott, miközben olyan közel ment az egyik kerékhez, hogy az fejét elkapta s iszonyú módon összezsuzta. A mentők még élve szállították be a Marait-kórházba, hol alig egy óra múlva meghalt.

— **A kis álmodozó.** Keiter Alajos egy napon azt álmodta, hogy ő gazdag ember lesz. Hogy miképpen? Az nagyon egyszerű! Hát vesz két forintért egy sorsjegyet, azzal megüti a fönyereményt, vesz házat, kertet. A házban lesz tizenkét szoba, puha szőnyeg, fehér abrosz. A kertben meg virág lesz, szép, illatos.

— Hej, bolond vagy Keiter, — mondták az ácslegények.

— Nono — felelt az álmodozó. Majd elvállik — majd.

Augusztus harmadikán aztán valóra kellett volna válnia mindennek. A háznak, a kertnek, a szőnyegeknek. Keiter szaladt a bankba s kérte a nyereményt. Ott azt mondták, hogy van ugyan nyeremény, de azt elvitte már más. Keiter annyira belebolondult már az álmaiba, hogy sehogysen tudta elviselni a sors ilyen kegyetlenségét, hát ki akarta korrigálni a szerencsét. Ugy tett, hogy szombaton délelöttoda állt a budai Jeszuita lépcső elé s leste, hogy mikor jön már arra az a valaki, akat ki lehetne rabolni. Csik Imre, a kassa-oderbergi vasut szolgája az állampénztárból jövet egy táskában 1783 forint nyolevanhárom krajcárt vitt magával. Ez az összeg éppen elegendő volna, hogy Keiter álmai megvalósuljanak. A kis álmodozó rárohant tehát a mit sem sejtő Csik Imrere, kiragadta kezéből a táskát s futának eredt. Mindössze is azonban nem szaladhatott tovább őt háznál, amikor Csik segélykiáltásra előszaladt az emberek s Keitert elesztették. A főkapitányságnál kiderítették, hogy Keiter hat év óta lakik Budapestben s mindig szorgalmas, józan ember volt. Most azonban csodálatosképpen így védekezett:

— Kérem! Én nem tettem semmi rosszat. Megálmodtam — nos azért tettem. Mert hát miért nyerik el a szegény ember elől a pénz.

— Hangok az éjszakában. A szeptedi állampogházsal szemben a Vasas Szent Péter-utca másik során egy ábrándos lelküelti nyugalmazott kishivatalnok lakik. Az öreg ur nagyon szépen ért a műszikához is. Van neki hegedűje és nyirettijüje — bár csak hegedűje volna vagy vonója — s ábrándos, mélabus szomorú nótaikat szokott resznelni rajta nyitott ablak mellett — estenden. Nem is annyira estenden, mint inkább éjszakának idején. Tekintet nélkül a hold járására, pontosan éjjel után egy órákor munkába fog — s hegedül. A legszomorubb persze a szegény, szerencsétlen állampoglyok sorsa, míg a zene tart. A hosszú napi munkában elesigátott testüknek nem tudnak nyugodalmat adni. Mikor szendérgésre hajtják a fejüket s szabadságról kezdenek álmodni — megszólal fenn a hangszer, hogy az Isten akárhová tegye. Próbáltak már pisszegni, abeugolni, de a bécsi nem hagyta magát. Dehogy hagyta!... Végre is irtak egy szép levelet a fogház igazgatójának, amiben arra kérték, hogy mentse meg őket a zenétől. Inkább adjon mindenkinek egy-egy pókot, amit szelidíthet, dresszirozhat, mint ahogy ez Montepin ur írja a tömlőregényekben — de mentse meg a szabad ember muzsikájától a rabokat. Az igazgató meg is hallgatta a kérést s tovább ment vele a rendőrséghez... S a szabad magyar kezéből kihull a szárazfa, amit kissé alkalmatlan időben nyaggatott.

— **Bobbanás a postán.** A külső váci-köruti posta-hivatalban egy igénytelen csomagocska, amelynek az volt a fölírása: — *Minta érték nélkül*, nagy ribilliót okozott. Egy Szölösi nevű postaszolga ráütötte a csomagra a bélyegyet, amire az fölrohobant és elégett. A postaszolga szerencsére elugrott és így nem sérült meg. A vizsgálat most azt kutatja, hogy ki adta föl a veszedelmes portékát, amelyet Mezőkövesdre akartak küldeni.

— **Vizbe őit munkás.** Esztergomból táviratozsa tudósítónk: Kucsera János és Rakovszky Ede munkások Parkányban fürödni hívták a Dunába Kapusta Józsefet és magukkal hurcolták a mély vízbe. Ott elesztették és a szerencsétlen, aki nem tudott uszni, csakhamar nyomtalanul eltűnt a hullámok között. A gyilkosokat elfogták.

— **Tolvaj tisztí szolga.** A szeptedi rendőrség táviratban értesítette ma a budapesti rendőrséget, hogy Szimoncsik Antal nagyszombati illetőségű tisztí szolga gazdájától 550 forintot elloppa, megszökött. Az illető szöke, sapát arcu, szökösökor fekete ruhát és fekete kalapot viselt.

— **Kirándulás Boszniába.** A magyar orvosok és természetvizsgálók idei, szabadkai vándorgyűlése alkalmából kirándulás is lesz Boszniába. Az utrány Szabadka — Lassa — Jaica — Szerajevó — Iliдзе — Mostar — Metkovic; onnan aztán vagy vasuton haza, vagy hajón Piumbe s onnan visszatérés. A bosznia-hercegovinai országos kormány a kiránduló társaságot vasuti kedvezményben fogja részesíteni; a kirándulás 8—9 napig tart. A kirándulásban való részvétel összes költsége hozzávetőleg 38—48 forintnál nagyobb nem lesz személyenként. Dr. Lékeffy Gyula titkár Szabadkán fogad el jelentkezéseket. A szabadkai vándorgyűlésre 5 forint tardij beklűlésével augusztus 16-ig ér dr. Szalkay Gyula pénztárosnál (Budapest, I. Lánchid utca 2.) lehet beiratkozni; augusztus 24-től kezdve pedig Szabadkán a vándorgyűlési irodában.

— A letartóztatott szelvényhamisító. *Gagitscher István* elfogatásáról a gráci rendőrség a következő részleteket küldötte. Gagitscher István vasárnapi délután érkezett Grácsba egy szép fiatal nővel s egyik fogadóba szállt. A vendégek könyvébe ezt írta: *Greiner István bécsi lakos és felesége*. Aznap este orfeumban voltak. Tegnap délután kirándultak Grác vidékére s este elmentek sétálni. Amíg távol voltak, egy rendőr jelent meg a szállóban s előmutatott egy budapesti táviratot, amelyben a szelvényhamisító személyleírása olvasható. A személyleírás minden adata ráillett Greiner Istvánra. Később egy rendőrbiztos is érkezett a fogadóba s a kertben várakozott a vendégek visszatérésére. Este nyolc óra után tért vissza az állítólagos Greiner. A rendőrbiztos a portás szobájába hívatta, ahol a gyanúsított ember rögtön megvallotta, hogy Gagitscher István a neve s hogy ő követte el a szelvényhamisítást. Ládájában huszonegy darab összeragasztott magyar állampapírról szóló szelvényt találtak. Gagitscher szeretője azt mondta, hogy *Grill Jozsef* a neve, egy bécsi férjenemű-kereskedő leánya s Gagitscherrel egy bécsi kávéházban ismerkedett meg, ahol pénztárosnő volt.

— Szivar a templomban. A *mária-pócsi* templomban történt esetre vonatkozólag dr. *Szöke János* annak közlését kéri, hogy 6 hétköznap délután ment be néhány vendégével a templomba, hogy nevezetesegeit megmutassa. Ilyenkor istentisztelet nincs és csak véletlenül volt ott a pap harminc-nyolcvan töt bucsussal. Az ő kezében nem égett szivar volt, hanem csak szivarcsutka és ezért utasította vissza a pap szokatlanul erőlyes hangú rendreutasítását, amivel az úgy be is fejeződött.

— Időjárás. Egerből táviratozta tudósítónk, hogy több heti szárazság után ott ma egész délután esett.

Az Országos Meteorológiai Intézet 1899. augusztus 8-iki jelentése: Tegnap csupán szorványosan volt némi eső. Arad 4 mm. zivattal, Szatmár 1 mm., Kolozsvár 2 mm. Elkészve jön jelentés Munkácsról 6-áról, amikor heves zivatar volt jégesővel, mely a tengeriben és a szőlőben jelentékeny kárt okozott. Ma reggel az idő tulnyomóan derült, száraz és meleg.

— Ős-Budavára szini és variété-előadásait naponta óriás közönség látogatja, üdülést keresve és találva a városban uralkodó rendkívüli hőség ellen. Az O-Kabe japan csoport, Carmencita, Alaskas Armenys, a Macvoódo és a többi specialitások mutatványai nagy tetszésben részesülnek, épp úgy mint Bokody Antal szintársulatának előadásai. Ma a *Háritantó* kerül színre Bokody Antallal Szentesi szalámigyáros szerepében és a *Gésa-gymnasium* című balletoperett, amelyben Cservári Irma játssza Mimóza szerepét.

— A rennesi tárgyalásról, amelynek fázisait fészült érdeklődéssel várja a közönség, a *Telefon Hírmondó* távirati jelentése alapján már a délutáni és esti órákban részletes tudósítást olvastat fel. A nagypublikum tehát kíváncsiságát leghamarabb a beszélő újság kagylóinak hallgatásával elégítetheti ki. A *Dreyfus*-ügyről szóló referenciák felolvasását mindig *radó*jelel tudatja.

(x) Üzletvitel. A legjobb hírnévnek örvendő *Latzkóvics A.* váci-utcai cég megvette *Weiner Mátyás* Andrassy-ut 3. szám alatti urí és női divat-üzletét.

(x) Katonazene és cigánymuzsika — otthon. A *Telefon Hírmondó* holnap (szerdán) délután fél 5 órától 7-ig a *honvédeknek* hangversenyét, este 8 órától 11 óráig pedig felváltva egy *katonazene* és két *cigánybanda* játékát közvetíti hallgatói szórakoztatására.

Báró Bánffy Dezső afférja.

— A Budapesti Napló tudósítójától.

Budapest, augusztus 8.

A főváros előkelő társadalmi köreiből pár hét óta egy gazdátlan hír járta. A hír, amelynek kétségtelen rosszakarata volt a forrás, báró Bánffy Dezső fődvármesterről szólt. Vádaskodás, gyanúsítás gyors szárnyon jár, és haladtában gyarapszik, kiformalódik. Mint valami nagy esetről beszéltek róla — a megfelelő titokzatos és titkolódzó allűrökkel — pár nap óta már szélesebb körökben. Pusztá mendemonda volt. És tudomást se vettünk róla mindezekig, mert a volt kormányelnökkel, a letűnt rendszerrel szemben helyénvaló volt a késhegyig menő harc, de a magánbecsületben való vígjálást a magyar újságíró-penna kerüli. Nem fogja a tintája.

Tegnapelőtt az ügy lovagias térre terelődött és — mint az alábbi jegyzőkönyv mutatja — olyanképpen végződött be, ahogy a magyar társadalmi közélet tisztasága és nemessége megkívánta.

A báró Bánffy Dezső és gróf Zichy Jenő között fölmerült ügyre vonatkozólag a következő jegyzőkönyvet vették föl:

Jegyzőkönyv

felvéve a báró Bánffy Dezső és gróf Zichy Jenő urak közt fölmerült lovagias ügyben, Budapesten, 1899. évi augusztus 6-án.

Dr. *Dániel Gábor* és *Gajári Ödön* báró Bánffy Dezső ur megbízásából lovagias elégtételt kérnek gróf Zichy Jenő urtól, a felük egyéni integritásán elkövetett azért a tényért, melylyel gróf Zichy Jenő ur hallomás után azt a hírt terjesztette, hogy báró Bánffy Dezső ur a királyi családi pénztár budapesti telekvásárlásainál jogtalan hasznót húzott, avagy egyéni haszonra törekedett.

Odescalchi Arthur herceg és ifj. gróf Zichy Ödön, mint gróf Zichy Jenő ur megbízottjai, megbízójuk nevében kijelentik, hogy gróf Zichy Jenő báró Bánffy Dezső bárónak egyéni integritását sohasem vonta kétségbe és azt feltételül tiszteltem tartja. Az általa hallomás után tovább adott azt a hírt illetőleg, hogy báró Bánffy Dezső ur a királyi vagyon-alap telekvásárlásánál egyéni hasznót húzott, avagy akart húzni, meg van győződve, hogy ennek az állításnak valószínűsége is nemcsak Bánffy Dezső bárónak egyéni jelleméről fogva ethikailag, de ama ténykörülménynek fogva fizikailag is kizártnak tekintendő, mert a telekvásárlásba báró Bánffy Dezső — a budapesti építkezésre vonatkozó elvi határozat kieszaklésén kívül — közvetlenül be nem folyt és a magyar állammal a kuria telkére vonatkozó adásvételi ügylet báró Bánffy Dezsőnek a miniszterelnökségről történt lemondása után jött létre, az ő miniszterelnöksége idejében tervben sem volt.

Míndezért öszintén sajnálja gróf Zichy Jenő, hogy félreértés következtében az incidens felmerült és arra okot szolgáltatott.

E kijelentés után mindkét fél megbízottjai mindkét félre nézve az ügyet lovagiasan befejezettnek jelentik ki.

Kmf.
Báró Bánffy Dezső Gróf Zichy Jenő
megbízottjai: megbízottjai:
Dániel Gábor s. k. Szerémi Odescalchi Arthur
herceg s. k.
Gajári Ödön s. k. Ifj. gróf Zichy Ödön s. k.

Régi család, új sikkasztás.

— A Budapesti Napló tudósítójától.

Komárom, augusztus 8.

Nehogy ki találjon fogyni Komárom városa a botrányból, sikkasztásból, csalásból, ujat fedeztek föl. Újnak különben nem igen mondható, de most jöttek reá, tehát most kell emlegetnünk. A fogyasztási adókban károsították meg olyan érzékenyen a várost, hogy esztendők kellene ahhoz, amíg kiheveri Ezt a legnagyobb jövedelmet olyannyira megcsontította a család és a hanyag ellenőrzés, hogy a városnak pótdadóval kellett pótolni a hiányt, ami az előirányzat és a tényleges bevétel között mutatkozott.

Egy Brenner Márk nevezetű kereskedő a bünös, aki csalt, s a fogyasztási adóhivatalt az, amely ugy segített csalni, hogy nem teljesítette a kötelességét az ellenőrzésben. Pedig ez a hivatal sok pénzbe került a városnak s nemcsak abba a summába, ami a kötelese kiadás volt, hanem esztendőnkint külön jutalmakba. A jutalmakat a hivatal tisztviselői kapták azért, hogy jól végezték a dolgukat. Humor volna ez, ha nem volna olyan szomorú.

A város végre rájött arra, hogy lopják, folyton lopják s árt a pénzügyigazgatóságnak, hogy fogja meg a tolvajt. A vizsgálat megindult s kiderítették, hogy egy Brenner Mór nevű kereskedő, bizonyára tekintélyes nagykereskedő — üzletszerűen folytatta a cukorbárcákkal való visszaélést. Olyan cukorbárcákat adott be az adóhivatalnak, amelyek nagyobb mennyiségű áruval voltak kiállítva, mint amennyit kiszállított. S mivel hogy Brenner Márk egyebekkel is kereskedik, valóssággal gyártotta a festett vizet, amit úgy öntöttek a csatornába, mintha romlott sőr lett volna. Ezért persze Brenner Márknak sok pénzt térítettek vissza az adóból.

Szóval Brenner Márk csalt s az adóhivatal hagyta csalni. És a legszomorúbb a dologban az, hogy a sok svindli legnagyobb része már nem büntethető. Elévült. Addig vártak a fölfedezéssel, amíg késő lett. A város, az a szegény város pedig fizet Brenner Márkért és — itt következik a nevezetesebb és újabb figura — Tóth Benőért is.

A Tóth Benő sikkasztása dolgában különben olyan leiratot kapott a magisztrátus a belügyminisztertől, aki ezutal maga a miniszterelnök, amit nem igen tesz az ablakába. Párja ez a leirat annak, amivel a miniszter Makó városát tisztelte meg. Hogy titokban ne maradjon, arról az a rendkívüli közgyűlés gondoskodott, amit Sárközy Aurél főispánnak öszi kellett hivni ennek az írásnak a megbeszélésére, ha volt rá kedve, ha nem. Ez a nevezetes aktus tegnap folyt le nem éppen csendesen, de nem is tulságos zajosan.

A bizottság tagjai már jóval a közgyűlés kezdete előtt összejöttek s parlamentszerűen, a folyosón tárgyalták le az ügyet, mielőtt benn beszéltek volna róla. A főispán megnyitotta az ülést s aztán elmondta,

hogyan jöttek össze s fölolvastatta a miniszterleiratát, amely ilyenképpen szól:

62141. Magy. kir. belügyminisztérium.
VIII.
A szabad királyi város törvényhatósági bizottságának Komárom.

Tóth Benő állásától felfüggesztett főpénztárnok sikkasztásáról kifolyólag a törvényhatóság házi és gyámpénztárának, valamint a gyámműködés közigazgatásának általam elrendelt és Bosnyák Zoltán kebelbeli titkár által teljesített vizsgálati alkalmával az észlelt szabálytalanságokat az I., II., III. alatt csatolt táblás kimutatások tüntetik fel.

A tapasztalt szabálytalanságok megszüntetése iránt intézkedéseimet a táblás kimutatások megfelelő rovataiban tettem meg.

E kimutatások ugy házi, valamint gyámpénztárában a kezelés nagymértű szabályellenességéről tanuszkodnak, sőt jogosulták az azt az észlelet, hogy árszékének a vezetése teljes hiánya folytán a szó valódi értelmében vegyámműködésnek még előfeltételei sincsenek meg.

A mulasztások pótlása iránt adott utasításaim végrehajtását a törvényhatósági bizottságnak felelősség terhe alatt szoros kötelességvé teszem. Elvárnom, hogy a végrehajtás miként teljesítését szigorúan ellenőrizze és az eredmény a táblás kimutatások illető rovataiba pontosan jegegyeztesse be.

Egyben azonban már most figyelemzettem törvényhatósági bizottságot, hogy fenntartom magamnak, miszerint az eredményről, illetőleg a feljegyzett intézkedések fogantatásáról küldött utján annak idején meggyőződést szerezzek.

Ezek után közlöm a törvényhatósági bizottsággal még IV. alatt azon táblás összeállítást, amely feltünteti az 1899. június hónap 4-én megállapított és megállapítható adatok világánál sikkasztás idejét, menetéit és az elszikkasztott összeget. És közlöm V. alatt táblás összeállítás a polgármester elnöklelte alatt tartott pénztár vizsgálatoknak, azon időkre vonatkozólag, amely idő alatt Tóth Benő sikkasztott. Ez összeállítás nagy vonásokban kiterjeszkedik a pénztár-átadá sokra és a mérlegel elkészítése körül követelt felületes eljárásra is.

Különösen figyelembe ajánlom a törvényhatósági bizottságnak, hogy a polgármesternek ügyköréből az árszékéi elnöki teendőket különítse el és az árszék vezetését külön árszékéi elnökre bizza, már azon okból is, mert a polgármester több irányú elfoglaltsága megnehezíti azt, hogy oly gondot fordítson az árszékéi vezetésére, minőtt a közigazgatás ezen fontos ágához tartozó ügyek feltétlenül megkövetelik.

Ennek keresztülvitele tulajdonképp személyszaporítással nem jár, mert két árszékéi előadó az 1800 darabot fel nem érő ügyfolyamat könnyen elláthatja.

Kötelességvé teszem továbbá a törvényhatósági bizottságnak, tegye lehetővé közgyműködésnek, hogy megfelelhessen azon kötelezettségeinek, amelyeket a gyámi törvény és a törvényhatósági bizottság szabályrendelete reá ró, mert a jelenlegi rendszer mellett, amikor a közgyámmot a legkülönbözőbb bürokratikus szolgálat délelőtt 8—12-ig, délután 2—6-ig hivatalban leköti, ez merő lehetetlenség.

Megjegyzem, hogy a gyámpénztár követelés és tartozásának megállapítása céljából a felszámolás elrendeltetett, miután a főkönyvek és naplók hamisak, a nyilvántartások pedig teljesen megbizhatatlanok.

Ezen felszámolás során az addig megállapított elszikkasztott összeg 33.671 forint 11 kr. a pénztárt ért kr pedig (a kamatvesztésséggel) 39.342 frt 89 kr.

Végezetül felhívom a törvényhatósági bizottságot, hogy haladéktalanul új pénzkézelési szabályrendeletet alkosson, szem előtt tartva az I. és II. alatt beküldött mellékletek alatti rendelkezéseket. És egyben már most szigorúan intézkedjék, hogy a jövőben megejtendő pénztár vizsgálatok kifogástalan pontossággal eszközöltesse, mert annak, hogy Tóth Benő pénztárnok közel 15 esztendeig sikkasztott, egyik fő oka a lelkiismeretlen és felületes vizsgálat volt.

Intézkedéseiről a kellően kitöltött táblás kimutatások felterjesztése mellett 3 hónap múlva jelentést várok.

Budapesten, 1899. július hónap 5-én.

Szöll.

A miniszter írását a főjegyző olvasta föl s rögtön azután előadta a tanács javaslatát is. Megköszöni a tanács a leckét s aztán előadja, hogy mi a sikkasztásból a város ára. Maga a sikkasztott summa, 33.671 forint — a legnagyobb részben megtérül. *Czigler Nándor* 13.770, *Táray József* volt polgármester 10.000, *Vásárhelyi Domonkos* 5000 forintot adott leszámolásra. Tóth Benőnek is van még a pénztárban 4300 forint kauciója, le is foglaltak nála holmit, szóval a kár, ami a városra háramlik — körülbelül ötezeröt száz forint. — S azután mindent ígért a tanács, új rendszert, új ellenőrzést, új rendelt s a közgyűlés arra a helyes álláspontra helyezkedett úgy nagyjában, hogy: — majd meglátjuk.

Tehát: — majd meglátjuk.

Borus szerelem.

— Napihírek. —

Budapest, augusztus 8.

A bevezetés három fejezetből áll. Összefüggés nincsen köztük.

I.

Witz János budafoki korcsmáros tizennyolc esztendősen leánya tegnap este szíven lötte magát, mivel egy Heinrich Márton nevű huszonnégyéves — tehát nagykorú — legény nem vehette feleségül. Heinrich Márton szerette, nagyon szerette a leányt, de az öreg Heinrich Márton, akit Budafok gazdag embernek ismertek, ellenezte ezt a házasságot. Amikor pedig az ifjabb Heinrich, aki éppen a korcsmárban volt, megtudta, hogy szíve szerelme meghalt, hazaszaladt és golyót röpített az agyába. Most haldoklik a Szent-János kórházban.

II.

Poroszlai Pál kéményseprő — megírta utolsó levelében — csalódott szerelmében és ma reggel Gucsik Gizellát, akivel együtt lakott, agyonlőtte. Azután pedig önmagát lötte halálát. A házbeliek egyszerre két halottra akadtak.

III.

Véres krónika is került mai számunkba. Megírtuk ebben többek között, hogy Fock Tamásné Szedrahelyi-utcai lakásán tegnap este valaki kirabolta és a szegény, elalélt asszonyra a kilencéves leánykájára akadt rá. Nos, ez a rablás mese, amelyet Fockné azért eszelt ki, hogy pénzt szerezhessen a szeretőjének. Ezért — mint ma kiderült — elalógosította az ékszerét és hogy az ura előtt legyen menetsége, a szeretőjével — előre kieszelt terv szerint — véresre pofoztatta magát, aztán átlást szimulált. Illetve ő azt hitte, hogy szimulál, pedig nem is kellett nagyon tetetnie az átlást, — orrából, szájából folyt a vér, kékre, zöldre dagadt az arca... Ennek az asszonynak négy gyereke van, az ura cipész.

Az első hír olyan, amelyikből a Hartleben-kollekció akármelyik regényére kitalálnék néhány szép, szentimentális fejezet. A harmadikat a Székely Aladár-féle füzetes regényirodalom jól értékesíthetné, a második semmi. Közönséges eset.

A szentimentális levegőben az öreg Heinrich Márton potrohos, jóképű, gyomorbarjos ember lenne. A fia nyulának gyarek, aki esténként a faluvégi patak hídján üldögél, vasárnap a templomban mindig egy pontra, a színes ablak sarkára bámul... A lány, kékszeme, szőkehajú angyal, a tiszta szerelem. És a korcsmárosok? Beesületes, napról-napra éledgelő korcsmárosok.

Budafokon port ver a homok, villamos vasutat is építenek, hát azt hisszük, hogy ott a száraz valóság elnyomja a tények affektálását, a szentimentalizmust. Mégis mintha ezeket az embereket német regényből lopták volna ki. Fordítva kevesebb a valószínűség. Lám, tegnap este az öreg Heinrich Márton ablaka alatt összegyülekeztek az emberek és meg akarták verni az apát, akinek a fia haldoklott. Hogy a szegény Witz János lánya meghalt, meg a Heinrich Márton is halálra készült, valamennyiüket megszállta az a hit, hogy az apának semmi köze a fia házasságához. És — úgy érezték — nem csupán erre az esetre vélekednek ők így. Persze, hogy ha pár hét múlva egy másik jut az öreg Heinrich helyzetébe, ő is csak odaáll fagyaszónak a két szerelmes közé. Előbb a fiát bántja rosszával, aztán a fia előtt rosszával bántja a leányt, végre a kesergő szerelem nyilatkozik:

— ... angyalom, mindenem vagy, de az apám... Az anyám még csak... hanem az apám...

A korcsmárjukba azonban még eljár, mert hát szerelmes is, és számít, hátha enged az öreg. A lány pedig önmagát vizsgálja:

— Mi van rajtam olyan kinevetni való? Hogy nincs gazdagságunk? Igaz, nincs vagyonunk...

És lement Witz János leánya a kertbe, a hold is világított, agyonlőtte magát. Szegény leány, ő azt hitte, így a legjobb. Meg is írta:

— A szerelemben a halál is édes.

Heinrich Márton is ezt gondolta. Az öreg Heinrich elfeledte ugyanis, hogy a szerelmének is — regényben szívet mondanának — vannak jogai.

Holnap szép temetés lesz Budafokon.

Poroszlai Pálnak meg Gucsik Gizellának ingyenes temetés jár ki.

A Fock Tamásnak pedig szeretnék egy nagy cipőgyárat építtetni, ahol folyton zakatol a gép, füstöl a kémény.

(H-u.)

Gyalog a Margitszigetre!

Budapest, augusztus 8.

Vannak helyzetek, amelyekben nem szabad szerénynek lenni. Kijelentem tehát, hogy én voltam az első, aki gyalog mentem át a Margitszigetre, tudniillik azok közül, akik nem építik a hidat.

Az idő éjjel után egy óra. Forró nyári éjszaka. Seholy semmi szellő. Szalmakalapban meg papírvékony ruhákban járjalnak fel és alá a Corvintéren. A városi legények eme legnagyobb mulatójában még elég zajos az élet. Nyolcfelől szól a muzsika, trombita, hegedű és gitár. Valami szomorú vidámságféle ez, az éjszakai hőség lezsbasztja a kedélyeket, elannyira, hogy az emberek úgy néznek egymásra, mint egy-egy régi befőttes üvegre.

— A Margithidhoz!

És a kocsis alig hogy szél egyetlen lovának, amely lomha ügésében végre megáll a hidfőnél.

Jegyet váltunk, és úgy teszünk, mintha Budára mennénk. De a Margithid kellő közepén megállunk. Jobbra van egy kis kerti ajtóféla, mely mintha a Dunához vezetne.

Társam oda megy a kis gyalulatlan deszkajátóhoz, amelyet kulccsal nyit ki. A kis kerti ajtóféla megnyílik és ime egy háromemeletes faemelvény van gyünk, amely hajóról nézve, nagyon meredeknek és szédítőnek látszik.

De ha rajta állunk, éppen olyan, mintha a harmadik emeletől mennénk lefelé. Minden emeletnél megállhatunk kissé és kilenven falépcsőt olvasgatva, lejutunk a rögtönzött munkáshidhoz, amely immár a Margitszigetre vezet.

Ez az ideiglenes fahíd egyemeletnyi magasságban van a Duna színe felett és olyan keskeny, hogy rajta csak két ember mehet el egymás mellett. Mérnökök és munkások járnak rajta, hogy a hajózással időt ne vesztessenek.

Valami sajátos érzés fogott el, a mint e hosszú, keskeny fahidon átmétem.

Ime, vége e fővárosi éden szűzies elszigeteltségének...

Nagy, mély csend előttem és mögöttem. Hűvös szellő fúj át a fahidon, teli tüdővel szívjuk a friss levegőt.

Szóval, csinos, romantikus volt a hangulat. Társam, a kis kules tulajdonosa, aki szőfukar típusa az immár az egész világon jőnevű fiatal, magyar mérnökmenzédeknek, Mikos József utközben megmagyarázza a földtöltés titkát.

Megmutatta a félelmetes vasharangot, a caisson, amelynek hivatása, hogy a Duna fenekére süllyesztve, onnan minden vizet kiszorítson és elmondotta, hogy amit a laikus közönség hídnak néz, az nem is az igazi híd, az a víz alatt van!

Elmondotta, hogy a hídon csupa magyar mérnök és csupa magyar munkás dolgozik.

Alig olvastunk száz lépést, a szárazföldre értünk. A Margit-híd közepétől az alsó sziget csucsára néhány perc alatt jut az ember. A talaj most kissé ingoványos, süppedékes és vékony nyári cipőnk ugyancsak mélyen bele vésődik a lágy földbe. Ez a néhány hold, amelyet most töltöttek föl és amely eddigelő mindig víz alatt volt, jóval meghosszabbította a Margit-sziget alsó részét.

Alig jártunk öt percet, amikor balról egy faház szomszédságából egy köpenyeges alak ugrott föl.

— Állj, ki az!

— Mérnök megy, — volt a csendes válasz, mire a köpenyeges alak újra lepihent fekvőhelyére. Ügyeletes munkás volt, aki erre az éjszakára felelős volt a közbiztonságért.

Még öt percet ballagtunk a sok kavics közt, amikor újra kis ajtóhoz értünk, amelyen át kijutottunk a mindig kivilágított elzárt területből — a tulajdonképpeni Margit-szigetre.

Sűrű, sötét az éj. Lombos gesztenyefák eltakarják azt a kis holdvilágot, amely világítana...

Mondhatom, hogy szinte gyermekkoromban kerültem ide a Margitszigetre. Vészben és viharban, de ott nyaralok. A sziget bennszülöttjeihez tartozom, amely címre rá is szolgáltam.

Mert én már úgy is nyaraltam a Margitszigeten, még pedig néhány éven át, hogy minden éjjel szerkesztőségi munka után mentem csak haza. Éjjel után két órákor indultam el a Császárfürdőhöz. Ott lementem az álló hajóra és kopogtattam a kis fakunyhó ablakán.

Erre a „partos“ másodmagával megindított egy nehéz csolnák és átvit a margitszigeti partra. Hányszor tévedtünk el a sötétben, míg az alsó szigettől a felső szigetre értünk! Sokszor percekig kellett állni, míg megszoktuk a sötétséget. Fegyver soha sem volt nálam és soha nem bántott senki.

Aztán ha nagyon rossz volt az idő, kávéházban vörösztöttem, amíg az első hajó pontban öt órákor kivitt az Eskütérről a szigetre.

Utközben rendszeren elaludtam, de egy-egy hajós legény mindig felkeltett, ha azt kiáltották:

— Felső-Margitsziget, tessék kiszállani!

A cigány már vidáman húzta reggeli nótáit, a fürdővendégek már üde képpel reggeliztek, amikor ágyba dőltem...

Eszembe ötlök a Margitsziget árvizes korszaka is, amikor a nagyszállóból csolnokon mentünk a vendéglőbe és ladikon jutottunk át Ó-Budára, mert hajó sem járhatott a nagy víz miatt. Milyen szép romantika volt ebben, hogy úgy el voltunk vágva mindenkitől és mindentől!

Eszembe jut az a szép, gyönyörű tűzijáték, amelyet az akkori vendéglős rendezett egy szép nyári éjszakán!

A nagy közönség bámulta, bámulta a sístergő rakétákat, háttal a hajónak.

A hajó, a hajó, az pedig szabály szerint pontban fél tizenegy órákor elindult — utasok nélkül.

A közönség megfordul, — nincs hajó. Rémület, kiabálás. Felkeltik Hohlfeld felügyelőt, az csolnakba ül, átmegy Ó-Budára és keresi az oda álvó hajó kapitányát. A kapitány, a kapitány az névnap estén mulatott.

Végre egy reggel fél három órákor jön a hajó, a Zrínyi Miklós és viszi haza az elájult mamákat, meg a síró gyerekeket...

Milyen szép romantikus idők voltak ezek!

Akinek az ilyen romantikához érzéke van, az jövő esztendőben, augusztus hónapban, nagyon szomorú lesz. Mert mit ér az élet bosszankodás, idegeskedés és — hajóra való várás nélkül? ... Isten veled Fecske, isten veled Hattyu, Solyom, Zrínyi Miklós!

Többé nem mentek el az orrom előtt.

Salamon Ödön.

Egy bérleti szerződés.

— Jelenet. —

A polgármester: Ön az az ur, aki abban az ügyben jött?

Az ur: Én.

A polgármester: Üljön le, szegény barátom. Remélem, tudja, mily fontos dologról van szó.

Az ur: Tudom.

A polgármester: Ön saját jószántából jött ide. Rendőri fedezet és kényszerzubbony nélkül. Önt senki erőszakkal, vagy veszélyes fenyegetéssel ennek megtételére rá nem bírta.

Az ur: Nem.

A polgármester: Önt senki ravasz fondorlattal tévedésbe nem ejtette és nem tartotta.

Az ur: Nem.

A polgármester: Esküdjék meg.

Az ur: Esküszöm.

A polgármester: Hány éves, szerencsétlen ember?

Az ur: Negyven.

A polgármester: Ily fiatalon! Ah! (Elérzékenyül.) Vannak gyermekei?

Az ur: Négy van.

A polgármester: Borzasztó. De félre minden gyöngédséggel. A gyönyörű ur volt szíves az eddig elmondottakat jegyzőkönyvbe venni. Ön majd aláírja. De mielőtt ezt tenné, kérek orvosi bizonyítványt, amely elméjének épségét bizonyítja.

Az ur: Itt van.

A polgármester: Látom, hogy önön már nem lehet segíteni. Hiába, mindennel föl van szerelve. Ifjúkorában nem folytatott kicsapongó életet, amely paralízisre vezethetne?

Az ur: Nem. Egészséges vagyok.

A polgármester: Nem ütötte meg valamikor nagyon a fejét?

Az ur: Nem.

A polgármester: Hiába minden. Irja alá a jegyzőkönyvet. Így. Köszönöm. Most fölolvassom a szerződést. Figyeljen jól: „Alólirott kibérlem a fővárosi Vigadó épületét...”

— 0 —

FŐVÁROS.

(*) Szabadságolások. Halmos János polgármester holnap, szerdán, kezdi meg a hat hétre terjedő szabadságidejét. A polgármestert Mataska Alajos alpolgármester fogja helyettesíteni. — Márkus József főpolgármester augusztus 18-ikán érkezik vissza Budapestre. — Szabó Károly és Kullmann Lajos tanácsosok most kezdik meg a szabadságidejüket; Szabó tanácsost gróf Festetics Géza tanácsjegyző, Kullmann tanácsost pedig Vostis Károly tanácsos helyettesíti a sürgősebb teendőkben. —

Rózsavölgyi Gyula alpolgármester szabadságáról visszaérkezve, hivatalát ma ismét átvette. — **Toldy József** t. főügyész belnap kezdte meg négy heti szabadságát, mely idő alatt **Fülep Kálmán** ügyész fogja helyettesíteni.

(*) **Adókvetés.** A fővárosi VI. a) kerület adókvető bizottsága, holnap, augusztus 9-én a következő új helyrajzi számú házakban összeírta III. osztályú kereseti adójavaslatokat tárgyalja: Hunyadi-téri vásárcsarnoki árusok A—K betűig bezárólag.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Hegyi Aranka a Városligetben. A Városligeti Színházban a közlebbi napokban **Hegyi Aranka**, a Népszínház illusztris primadonnája fog vendégszerepelni, néhány kedvelt operetszerepében. A színházban most a *Szinfalack varázsa* című énekes bohózatra készülnek.

Fővárosi Nyári Színház. **Bokor József** *Utazás Magyarország körül* című néprajzára napról-napra megtelik a Budai Színház. A szerző a fényes kiállításért és a kitűnő előadásért meleg hangu levelet intézett **Makó** igazgatóhoz, melyben megköszöni, hogy művét ilyen szerep kiálította. Az énekes szerepét erősen készült a tizenegyedik udonságra, a *Beszélt kutya*, amelynek zenéjét **Audran**, az *Üdvöské* szerzője írta és szövegét **Makó** és **Makai** fordították. — **Szombaton Rózsa Giza**, a Népszínház fiatal tagja mutatkozik be a Budai Színházban, a *Nebántörvény* Denise szerepében.

Elihunyt zenepedagógus. *Berlínben* a napokban meghalt **Breslauer Emil** kiváló zenepedagógus író, konzervatóriumi zenetanító, képzőintézetig igazgató és a *Clavierleher* szerkesztője. Breslauer fiatalabb éveiben saját közlegében kántor és vallástanító volt csak 1863-ban kezdett a zenével foglalkozni és különösen a zongoratanítás módszerének megállapításával szerzett világhírt nevet magának.

Hangverseny Thurzó-Füreden. Szombaton sikerült hangversenyt rendezett a *Thurzó-Füreden* időző közönség. A művészi színvonalon álló dílettárs hangverseny műsorának kiemelkedőbb pontjai: *Jettmár Viktória* és *Báldányi Gyula* zongorajátéka, *Kundt Mariska* éneke, *Tutsekne-Bezheft Lilly* felolvasása és *Biró Pál*, a „Pelsőmagyarországi Hirlap” szerkesztőjének szabad előadása. Hangverseny után tánc volt, amely a reggeli órákig eltartott.

SPORT.

Áruló. **Báró Könygszarter Hermann**, akinek olyan mesés szerencséje volt eddig az év csaknem minden nagy versenyében, a bécsi Jubileum-díjat, mely jövő hónapban dől el, **Árulóval** készült megnyerni. A tavalyi Derby-nyerő a legjobb kondícióban végzi a 2400 méter távolságra a munkát s tekintve, hogy legveszedelmesebb ellenfelével, *Statesman*-nel legalább is ugyanegy fokra helyezhető, ő is szaporithatja a szerencsés dressz végleten diadalait.

Galfard. Ha ugy halad **Galfard** a fogadásokban, ahogyan az utolsó napok alatt, akkor megesisik, hogy magyar fő-pari-favorit lesz a badenbadeni internacionális nagy versenyben. **Galfard** legjobb oddsza most 2 : 1, utána a francia *Germain* 4 : 1, a német *Sperbers Bruder* 5 : 1 oddsszal kaptható. Érdekos, hogy **Galfardot** nem is magyar részről pártolják leginkább a fogadásokban, hanem fogadják a németek, akiknek Derbyjét megnyerte. Kétségtelen, hogy neki és *Germain*-nek van a legtöbb kilátása.

Tátrai lóversenyek. Jó kedvű fűrdővendégek, üdülő sportmanek előtt nyílik meg holnap az ideai futtatás Tátra-Lomnicen, jobb auspiciumok közt, mint valaha. Nincs az az angol versenytér, amely külön rekordot érne el versenyek dolgában, mint Tátra-Lomnic: 5 nap alatt négy versenynap, mindegyik egy-egy szenzációval, amelyre hetek óta folyik már az előretételés. Holnap a 16.000 koronás tátrai handicap dől el, olyan részvétellel, akár csak őszszel a Prince of Wales handicap elődölni szokott és olyan lovak mérkőzésével, amelyek nemcsak hajdan étek nagy napokat, hanem ma is a versenyeknek csomójához tartoznak. Ezek a következők:

Stewarton	60	k. lovása	Sharpe
Lulu	59 1/2	"	Hyams
Kisasszony	55	"	Barker
Sir Blaso	54	"	Poole
Sandwich	53	"	Adams
Highest time	52 1/2	"	Kapusek
Daffy	52	"	Hesp
Canterbury	51	"	Huxtable
Gohér	49	"	Wilton
Ujfalvi	47	"	Cleminson
Illusion	43	"	Slack.

Akik az abszolút nagy lótalentumokban bíznak s nem nézik a pillanatnyi formát és a terhet, azok **Lulura** kénytelenek esküdni, mert **Lulu** tavaly a legjobb lovakhoz, harmadik lett a Derbyben és megayerte a Legert. **Lulu** azonban nem a tavalyi most, atolsó kottlingbrunni futása, amikor *Sehr möglich* és *Gager* előtte érkeztek be, súlyosan kompromittálta egy Leger győztese. Handicap lévén a verseny, a üpelésnél a terhek szerint lehet legalább eligazodni. **Sóhárta**, **Sandwich**vel és **Daffy**val kiméletesen bánt a

handicapban, kétségtelen tehát, hogy ezek fogják a versenyben a legnagyobb szerepet játszani. A többi verseny a tátrai handicaphez képest apróság s ezért csak a következő típekre utalunk:

- I. *Tkrna*—Geist-istálló.
- II. *Häng di an*—Duca.
- III. *Gohér*—Sandwich—Daffy.
- IV. *Suada*—Königsquarter-istálló.
- V. *Haricot*—Tiams.
- VI. *Balek*—Duke-istálló.
- VII. *Geist-istálló*—Clou.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Telekknönyi hatáskör.** Az igazságügyminiszter a törvényhozás utólagos jóváhagyásának fenntartása mellett, a kaposvári kir. törvényszék kerületében levő igali kir. járásbírói jogát területére 1899. évi október hó első napjától kezdve telekknönyi ügyekben bírói hatáskörrel ruházta fel.

§§ **Emberkizárás.** New Yorkból táviratozzák, hogy a minap két villamos kivégzés volt a Singing fogházban. A haláraitelt két gyilkos neve **Macdonald** és **Bullerson**. Az utóbbi, egy szerezsen, azonnal az első villamos ütés után meghalt, de **Macdonald** szeszvete ellenállt a villamos áram erejének s a harmadik ütés után is élt. Az orvosok tanácsalanok voltak. Végre kombinálták mind a két börtönrészt összes drójtait s az így keletkezett áramot fordították az elítélt ellen. De ez a negyedik kísérlet is osütörtököt mondott, míg végre az ötödik villamos ütés megölte a bűnöst.

§§ **Kutya-per.** Sorba ki vannak rakva az ibolyás, jácintos kosarak. **Tarsó Borbála** árulja bennük a portékáját a korzó uracsainak, meg a dámáknak. Most is arra jön egy uriaszony, aki zsinóron vezet a kis kutyáját. Lehajol, nézegeti a virágot, aztán azt kérdi:

- Hogy adja néni?
- Négy krajcár az ibolya könyörgöm, a jácint meg hat.
- Drága...

De azért az uri asszony turkál, hol jobbról szedi ki a szebbiket, hol balról. A kutya unja a dolgot. Tavasz is van — gondolja — s ilyenkor jó volna valami szellemes kis kutyaságot csinálni. Amíg tehát **Tarsó Borbála** sopánkodva mondja immár huszadszor, hogy olyan olcsón nem adhatja, mert maga is drágán vette, azalatt a kis kutya vigan falatozik az ibolyákban meg a jácintból.

Tarsó Borbála ijedten néz körül, aztán lármásan követeli a pocsekká tett virágot árát. Mikor aztán egy-kettőre nem fizetnek neki, csipőre teszi a kezét s becsületes kofa szájjal úgy agyon pironogtatja a drága naocságát, hogy a nagy zajra összefut az egész korzó publikuma.

A kis kutya vigan ugrál, szinte örül a heccnek. Ő nagysága azonban bíró elé megy a kis kutya ügyvel s elégtételt kér **Tarsó Borbálatól**. Nagy gaudiummal tárgyalta ma a bíróság ezt a kutya kis ügyet s **Tarsó Borbálat** öt forintra büntette meg.

Fülszabályozás szerint **Tarsó Borbála**, értesülvén ügyének szomorú kimeneteléről a következőképpen jelentette ki elégedetlenségét:

- Egye meg a kutya az ijlet!
- §§ **Tiz forint.** **Brocki Lajos** nagyatádi szolgabíró ur már több ízben hatalmaskodott a paraszttal. A virtus hajtotta a verekedésre. Most is, hogy nagyon mozgott benne az uri vér, utját állta ifjú **Köteles József**nek s véresre verte, majd idősb **Köteles** is megtámadta s ftojgatni kezdte. Kötelesék feljelentették **Brockit**, akit ma a járásbíróság 10, azaz tíz forint pénzbüntetésre ítélte. Ha még egyszer szolgabíró-ügy lesz, a pénzbüntetés összegét koronákban fogjuk kifejezni. Így többnek látszik.

§§ **A dévidéki gabona-uzsorapör.** *Bavanistéről* táviratozzák: Ma hirdette ki a törvényszék a gabona-elővételi bünpörben az ítéletet. Az összes beidézett panaszosok csaknem kivétel nélkül jelen voltak az ítélet kihirdetésénél. A törvényszék **Lówy** Károly elsőrendű vádlottat 304 uzsoragyben mondotta ki bűnösnek és ezért három havi fogházra és 4000 frt pénzbírságra ítélte. Az ítélethez az egyik bíró jegyzőknövyileg ellenvéleményt terjesztett be. Az ítélet nagy feltűnést keltett, mivel **Lówy** mindenki tisztességes kereskedőnek ismerte a vidéken. A panaszosokat szüntön elmarasztalták az ítéletben az általuk eladott gabona vételárának és kamatainak **Lówy**nek való visszafizetésére. A törvényszék ma az ítéletnek csak a rendelkező részét hirdette ki, a megokolást nem. Ez feltűnt már csak azért is, mert a temesvári termény-árusarnok a bíróság felhívására hivatalosan is kijelentette, hogy a gabonaelővétel ezen a vidéken régóta szokásban van és **Lówy** kötelevei teljesen megfelelnék a törvénynek és a kereskedelmi szo-

lásnak. Az ítélet ellen **Lówy** felebbezést jelentett be **Felebbezett Masor János** védő is, s ezt maga *Eötvös* is helyeselte.

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Wien *Hötel Belvedere*

nächst Sud. Staats - Aspbangbahn Arsenal ul. Gurfel 27

„Stadtbahn“-Station: Arsenal.

Olcsó lakások Budán

II. **Fő-utca 51. szám.** négyemeletes bérházban azonnal vagy novemberre. — Gyönyörű kilátás a Dunára. — Modern komfort és beosztás, személy- és teherlift, villany- és gázvilágítás, villamos- és propeller-közelkedés. **Érbead** **DR. NETZLER GUSZTAV** ügyvéd d. n. 3-6 között IV., Zöldfa-utca 12. szám a. iródnában és déli 12-1 kzt az épületben. (Telefón-szám 60-47.)

Gleichenberg gyógyhely

Évad: május 1 — szeptember végéig.

Javallatok: a gészes, a lézőszerek megbetegedése.

Ellenjavallat: Aszkór.

GYÓGYESZKÖZÖK: alkalkus-muriatikus források, sárv, téhen- és kecskeeti (száraz takarmánvörös), kettő, fény- és szélvörösségű, forráslámpa-száraz forrásokban, pneumatisz kamara, szénásvány és pezsgő fűrés, hőterápiás intenzív.

Felújítás és prospektusok ingyen.

Lételegrendeléseket elfogad.

Gyógyvizsgáztatóság Gleichenberg.

TÁVIRATOK.

Écs, augusztus 8. A bécsi cukrázsiipartestület felhívására ma egybegyűltek az osztrák cukrázsiipartestületek megbízottai, köztük prágai, gráci és brünni megbízottak, a cukoradó emelése ellen való akció folytatása céljából. A gyűlés elhatározta, hogy a képviselőket határozatlan felhívja arra, hogy a cukoradónak a 14. §. alapján elrendelt felemelésétől tagadják meg hozzájárulásukat. A határozat fogalmazásával a bécsi ipartestület elnökségét bízták meg.

Münster herceg. **Páris,** augusztus 8. Gróf Münster német nagykövetet a hágai békekonferencián kifejtett tevékenységéért *hercegi rangra* emelték.

A cukorprémiumok. **Páris,** augusztus 8. A pénzügyminisztérium megcáfolja a lapoknak azt a jelentését, hogy a legközlebbi minisztertanács az 1899/1900. évi cukorprémiumok megállapításával fog foglalkozni. Mint-hogy azok a számvetések, melyeknek alapján a prémiumokat megállapítják, még nem készültek el, helytelen az az állítás is, hogy prémium fejében a törvényben megszabott teljes díjakat fogják fizetni.

Párisi sztrájk. **Páris,** augusztus 8. A párisi gázársulat munkásainak egy része, a fűtők és desztillátorok ma délelőt abbahagyták a munkát és béremelést követelnek. A hatóság intézkedéseket tett a dolgozni akaró munkások megvédésére. A sztrájkolók nyugodtan viselkednek. A világitás legalább nyolc napra biztosítva van.

Közzgazdasági táviratok. **Berlin,** augusztus 8. (Gabonapiac.) A vevők tartózkodók voltak, az eladók pedig csak keveset vagy semmit sem engedtek. Buza tartotta magát, rozs részben 1/4 márkával olcsóbb. Zab változatlan. Az idő szép.

New York, augusztus 8. Az Egyesült Államok atlanti kikötőiből a mult héten Nagy-Britanniába 198,000 q, Franciaországba 21,000 q, más európai kikötőkbe 176,000 q. buzát vittek ki. Kaliforniából és Oregonból Nagy-Britanniába 20,000 quartert szállítottak.

Berlin, augusztus 8. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négy százalékos magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák hitelrészvény 244.40. Osztrák-magyar államvasut 149.75. Déli vasut 88.90. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy készpénz —. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy 216.15. (Ultimo.) Lombard —.

Frankfurt, augusztus 8. Árfolyamok augusztusra. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 244.90. Osztrák-magyar államvasut 150.—. Déli vasut 88.80. Osztrák aranyjárdék —. Olasz járdék —. Laura-kohó —. Harpeni —. Discont —. Alpési —. Bécsi bankkegyesület —. Csendes.

New York, augusztus 8. *Liszt* helyben 2.65. Buza augusztusra —, szeptemberre 74.—, decem-berre 76.1/2. Tengeri augusztusra 86.1/2.

Chicago, augusztus 8. Buza augusztusra 68.1/2. Tengeri augusztusra 80.1/2.

KÜLÖNFÉLEK.

Mióta elhagytam...

Mióta elhagytam a szülei házat,
Odahagytam édes, szeretett anyámat:
Nyomorúság életem, koldulás világom
S csak a rengeteget, csak a csalánt járom.

S e magányos uton, tűskék közepette
Egy leány fejemre tűskék rósáit tette;
A hajamat végigsimította szépen...
Két csillogó könyvecsépp rezgett a szememben.

Kiesi lányka volt. Szép fekete hajába
Szirmokat szórt a szél és összekuszálta...
Rongyos volt, foltos is, tépett a ruhája;
Korán juthatott már szegény, árvaságra.

... Azóta a napok szárnya egyre lebben,
De a lány itt van még, itt a közelben;
És a hajamat is elsimítja szépen...
Suttog szerelemről, boldogságról nékem.

Édes, drága lányka, életem mindensége,
Szerelmemnek, ne félj, nem lesz soha vége!
... Csak ne látnám rongyos, tépett szoknyácskádat,
Mert ahányszor látom: szemem könybe lábad...

Budai Győző.

— Az igazságos alkirály. India új alkirálya mindenestre igazságos ember. Történt, hogy egy kormányzósági titkár nemrégiben hazatért nyári szabadságáról, csak éppen az volt a baj, hogy két nappal a kitűzött határidőn túl. A titkárt, ámbár husz esztendő szolgálat volt a háta mögött, rögtön elbocsátották, ő azonban nem hagyta, hogy ilyen rövidesen bánjanak el vele és Curzon lordhoz ment panasza, aki nyomban felvilágosítást kért a kerületi főnöktől. A főnök azt felelte, hogy az elbocsátott hivatalnok általában véve hasznavehetetlen. Az alkirály erre elrendelte, hogy a titkárt rögtön helyezzék vissza a hivatalába azzal a megjegyzéssel, hogy véleménye szerint a hasznavehetetlenség abban az emberben lappanghat, akinek husz esztendőre volt szüksége, hogy ezt a hibát az alárendeltjénél fölfedezze.

— Heureux Ulisses, a zsarnok. San-Domingo köztársaság meggyilkolt elnöke, bármily demokratikus tisztséget viselt is, valójában zsarnok volt népének. Heureux Ulisses, ámbár kiváló szellemi tulajdonokkal dicsekedhetett, tizenöt esztendő uralmása alatt olyan kegyetlenségeket és borzalmasságokat követett el, amelyek a Borgiakra emlékeztetnek. Beszéli róla többek között, hogy a sógorát is, aki terhére lett és veszedelmessé vált, maga ölette meg. Meghívta egy ebédre és miután jól megvendégelte, ugyszólván csomégéül átnyújtotta neki a halálos ítéletét.

REGÉNY.

A más büne.

(47) — Amerikai detektívregény. —

Írta: JULIAN HAWTHORNE.

— Bizonyosan így volt! Semmi sem valószínűbb! — felelte Dupen. — De mivel a seket visszautasították, bizonyára nem lesz semmi kifogása az ellen, hogy másikat adjon?

— Ahhoz előbb bizonyos magyarázatokra van szükség — felelte a bíró éles pillantást vetve Dupenre. — Szabad kérdeznem mindenképp, miért jár ez az összeg?

— Ketellené önagsága bevásárlásaiért — felelte Dupen kissé zavartan a váratlanul jött kérdéstől — bevásárolt a... a mi üzletünkben... ott én elárulító vagyok és...

— Melyik üzletről beszél ön? — kérdezte a bíró.

— Castellani üzletéről a Broadwayn — felelte Dupen.

Az első nevet mondotta, amelyik eszébe jutott éppen, de ezenközben nagyon kényelmetlenül érezte magát, hogy a tárgyalás ilyen fordulóra jutott.

— Castellani? Az ékszerész? — kérdezte a bíró. — Nagyon jól ismerem ezt az üzletet. Ugyanebben az üzletben lopták el tavaly Tunstallné pénzestárcaját!

Dupen az ajkába harapott, de tovább kellett játszania a szerepét s nem állhatott ellent annak a kísértésnek, hogy egy vágást ne adjon a bírónak.

— Teljesen igaz van, bíró ur — mondotta — ott történt az a lopás, amely miatt Nolen Percy letartóztatott.

— És mi lesz feleségemmel, a testvéreddel — kérdezte a megdöbbent ember.

— Az lesz a te utolsó s az én első gondom — felelte a sógor és átadta a veszedelmes rokant a bakónak. Hasonló módon tette el láb alól a pénzügyminiszterét is. A Borgiakkal azonban a nagy államférfui képességek dolgában is megegyezett. Maga intézett mindent, maga törődött a mindenféle állami ügyekkel, úgy, hogy az ő 17,500 frankal fizetett miniszterei jóformán csak irnokok voltak. Kétezere száz emberből álló hadserege kitűnően volt szerveve. Ellenségeit mindig magával vitte, hogy támadásoktól legjobban védve legyen. Egy ismeretes róla, hogy egyik kegyvesztett miniszterét egy álló esztendőig azon a hajón tartotta fogva, amelyet a leggyakrabban használt. Minden eszközt felhasználta arra, hogy támadóban lévő összeesküvéseket fölfedezzen és csírájában elfojtsa. Munkásnak, matróznak, katonának öltözött akárhányszor.

— Egy régi határozat. Egy-egy régi irás ha napvilágra kerül, olyan egyszerre bevilágít elmúlt korokba, mintha csak igazán láttuk volna az elmúlt állapotokat. Ime ilyen ama határozat is, amelyet az 1664-iki esztendőben február 24-ikén hozott Kassa város tanácsa és pedig a hiu asszonyok ellenében. Milyen világosan mutatja a kétszáz esztendővel ezelőtti Kassán uralkodó erkölcsöket. Így szól a határozat:

Az Istennek haragjának s büntető ostorának megelőzéseért azt a sok hallatlan szitkozódást, átkozódást, lélek- s ördögmondást, Istennek szent neve és az szent sacramentumok ellen való káromlást minden ember eltávoztassa, másként hallatlan példával való büntetését veszi.

Istennek parancsolatja és felebarátunkhoz való szeretete azt hozza magával, hogy szükségnek idején egymást keresztyényi módon segítsük, országunk törvénye is felette tilalmazza istentelen és mód nélkül való uszoráskodást; azért valaki ennekutána az illetőn képtelen vétekben tapasztalattik, érdeme szerint megbüntetetik.

Feleltébb való cífralkodás s némely asszonyi általoknak köznapon is kamuka és más selyemruhában s fátyolban való járás annyira eláradott, hogy az közönséges rend alig ismertetik a főrendektől; azért kiki magában szállván, oly ruhában igyekkezzen járni, hogy érdeméhez illendő köntösben találtsák; másként, ha az olytán személy világ csufjára az után ruhájából levelekettetik, annak gyalázatját magának tulajdonítsa.

Oly asszonyállatok is találhatnának, akik Isten képeire teremtett ábrázatjukkal meg nem elégszenek, hanem orócjukat festik, ezeket, hogy az fiskus inquisitio által kikeresse comitaltatott s citáltatvan őket, komperta rei variatse érdemek szerint bűnhődjenek, méltónak ítéltetik.

A praesidiarius hajdukkal avagyis egymás között való veszekedésre, annyival inkább verkedésre senki okot ne adjon, másként kemény büntetése leszen.

— Igen, azért fogták el — felelte a bíró komoly arccal — de később kitünt Grush ur, hogy a lopást más követte el. Ezt a más valakit — folytatta s átható pillantással szegezte rá a szemét Dupenre — ismeri már a rendőrség s kétségtelenül lakolni fog a tolvaj! De hát térjünk csak vissza a sekkre. Hogy van az, hogy a pénzt önnek kell kifizetni és nem a cégnek? Ez különös!

— Hát kérem, nekem... részem van az üzletben, s fel vagyok hatalmazva, hogy magam vegyek fel pénzeket.

— Ah! Nos, minthogy így a dolog a cégre tartozik és nem éppen önre, akkor nincsen abban semmi sem, azt hiszem, ha előbb tudakozodom Castellanimál, mielőtt új sekket adnék önnek. Mivel nem ismerem önt, be fogja látni, hogy ez az óvatosság helyén való.

— Én nem így fogom fel a dolgot, — felelte Dupen, aki kezdte a türelmét veszíteni. — Nem vagyok felelős a cégnek, én adtam el az árut, s kérem kell önt, hogy fizesse ki az érte járó összeget.

Az íróasztalon egy könyv hevert, amely a bíró könyökének látszólag véletlen mozdulatától nagy zajjal esett le a padlóra.

— A dolog tulajdonképpen inkább tartozik a feleségemre, mint én rám, — jegyezte meg ekkor a bíró — majd megbeszélem vele s ha felhatalmaz a fizetésre, akkor kifizetem a kívánt összeget.

Ebben a pillanatban megnyílt a külső dolgozó szobának az ajtaja.

— Eppen itt jön a feleségem — folytatta a bíró — mindjárt rendbe is hozhatjuk a dolgot. Csakugyan Paula jött. Arca halvány és komoly volt, de szeme csillogóként ragyogott. Dupen nem tudta, mire velje hirtelen megjelenését. Az a pillantás, amelyet Paula rá vetett, nem igen nyugtatta meg, de összeszedte minden erejét és kész volt arra, hogy kiverkedje magát minden áron, ha sarokba szorítják.

— Kedvesem — mondotta a bíró, amikor

— Automata hölgyzenekarok. A párisi világkiállítás egyik nevezetessége egy csodálatosan elkészített automata-készülék lesz. Az automata egy 40 hölgyalakból álló zenekart mutat be. Az alakok természetesen utánzata a párisi szépségeknek, ruházatuk a legelső newyorki áruházból való, arcuk híven visszatükröz minden mozdulatot. A viaszból készült alakok hegedülnek, füttyölnek, dobolnak, fujnak, ujjajukat mozgatják, a hegedővivőnőt a legfinomabb hajszálvonásig kezelhetik. A készüléket bemutatták minap Amerikában egy párisi impresszáriónak, ki az automata felállításával, M. Bruce Millerrel szerződést kötött 100 darabnak a párisi világkiállításra leendő felállítására. Az impresszáriónak azonban egy kifogása volt a hölgyzenekar játéka ellen. Tudniillik az automata-zenekar játéka sokkal tisztább és biztosabb az élőzenekarok játékanál. A készüléket különben egy ember kezeli, aki villamos áram segítségével a hölgyek minden mozdulatát vezeti. Női zenekaraink aggodalommal veszik a technika legújabb vívmányát, amely valószínűleg megfosztja őket egy kenyérkereseti forrástól.

— Francia írók nyaralása. A francia írókat a nyári fürdőzés nem akadályozza a munkában. Egyik tengeri fürdőbe, másik hegyes vidékre menekült a párisi gyilkos meleg elől, de valamennyien szorgalmasan dolgoznak új műveken.

Georges Ohnet egy regény fejez be, amelynek címe: *Gens de la nocte* lesz.

Henri Lavedan vigjátékon dolgozik, amelyet a *Comédie Française* szánt.

Henri Houssaye 1815 történetének harmadik kötetét írja.

André Theuriet *Jours d'été* címmel összegyűjti ifjúkori emlékeit.

Jules Lemaitre csak az újságírással foglalkozik. Csaknem mindennap ír cikkeket valamelyik párisi lapba.

Maurice Donnay Descaves társaságában öt-felvonásos színművet ír.

Lucien Descaves *La colonne* címmel regényt ír. Catulle Mendès a francia költészet történetéről ír könyvet, azonkívül összegyűjti kiadatlan verseit.

— Etienne Dolet ünneplése. Óriás néptömeg gyűlt össze tegnapi délután a Maubert-téren Párisban, Etienne Dolet szobra körül. Etienne Dolet-t, a középkori könyvnyomatót és filozofust ünneplték, akit az inkvizíció 1546 augusztus 2-ikán, ezabadelvüése miatt megégettett. Ugyanazon a téren, ugyanazon a helyen, ahol most a szobra emelkedik, égett 353 év előtt máglyája. Sok koszorút helyeztek a szobor talapzatára, több beszédet mondtak, amelyet a tömeg „A bas la calotte” és „Vive la République sociale” kiáltásokkal szakított sokszor félbe.

a felesége hozzá közeledett és a széke mellett megállott — ez az ur azt mondja, hogy azt a sekket, amelyet a kérsedre adtam neki, visszautasították, s másikat kíván tőlem.

— A sekket az én intézkedésemre utasították vissza — mondotta Paula, Dupen szegezve szemét — a pénzt nem fogják kifizetni.

— Miért nem? — felelte Dupen — talán tagadja, hogy ezzel az összeggel adós?

— Nem tartozom magának semmivel sem — felelte Paula.

— Ó, az majd kiszül! Óhajtsa talán, hogy elmondjam a férjének, mit vásárolt tőlem és miért adós nekem nyolevan dollárral?

— Nem tartozom magának semmivel sem és nem is fogok semmitsem kifizetni! Ön csaló és tolvaj! — felelte Paula. — A maga neve nem Grush Jakob, hanem Dupen Horace! Már régóta vártam magára!

— Az nem fontos, hogy mi az én nevem, vagy hogy mi vagyok! Tudom, hogy micsoda ön, s hogy mit tett ön, s ha itt rögtön nem ad nekem nyolevan, hanem nyole száz dollárt, akkor a férje mindent meg fog tudni, amit én tudok!

— Ne olyan nagy hangon, tisztelt ur, ha szabad kérnem! — szólott közbe a bíró. — Nem hiszem, hogy a feleségemről valami újat mondhatna nekem, amit eddig ne tudtam volna meg. De ha ön másképpen vélekedik, kész vagyok rá, hogy meghallgassam önt s én azt hiszem, hogy a feleségemnek nem lesz ez ellen kifogása.

Paula megvívó bólintással felelt.

— Beszélhet én tőlem! — mondotta.

— Ó! Fogok is beszélni, erről bizonyos lehet! — szólott Dupen magánkívül a félelemtől és dühötől, mert nem tudta mire vélni Paula biztos fellépését. — Beszélni fogok és amit mondani akarok, ne csak a férje hallja meg, aki önt erőnyes, becsületes asszonynak tartja, hanem egész New York és minden város, akárhova fog is menni!

Folytatása következik.)

+ **Livingsstone fája.** Tegnap Londonba érkezett az a fa, amelynek tövében Livingsstone meghalt Afrikában. A fát a londoni nemzeti múzeumban fogják elhelyezni, Chitambo mellett pedig, a kivágott fa helyén emlékoszlopot emelnek.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Általános Hitelbank az 1899. üzletév első felének mérlegét f. augusztus 11-ikén fogja publikálni.

A Vaskapu-illetékek. Az érdekelt államok közül, amelyeknek a Vaskapu-illetékek beszedéséről szóló határozatokat elküldötték, eddig Németország és Románia nyilatkozott. A német kormány kijelentette, hogy a szabályzatot tanulmányozni fogja és a nemzetközi forgalom érdekében esetleg javaslatokat fog előterjeszteni. A romániai kormány bejelentette, hogy memorandumot dolgoztak ki ebben az ügyben, amelyet legközelebb a közös kormány elé fog terjeszteni. A többi állam még nem nyilatkozott. Az illetékek beszedése szeptember 1-én kezdődik.

A Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár-Részvénytársaság felévi mérlege a következő adatokat tünteti ki:

Függen: Pénztár 62.615-03 forint, váltótárca 1.734.938-10 forint, értékpapírokra adott előleg 300.452-85 forint, berendezés 5000 forint, más intézetek 176.508-84 forint, különféle adások 80.654-44 forint, összesen 2.350.169-26 forint.

Teher: Részvénytulke: 1.000.000.— forint, tartalékalap 35.000.— forint, takarékbetétek 988.866-50 forint, hitelegyleti biztosítéki alap 128.900-50 forint, hitelegyleti tartalékalap 7931-65 forint, kifizetetlen osztalék 850.— forint, különféle 122.778-32 forint, tőkekamat-adó 1234-67 forint, ámeneti kamatok 18.437-42 forint, tiszta nyereség 48.170-20 forint, összesen 2.350.169-26 forint. A fenti nyereséget a részvénytulke 9-63%-os kamatozásának felel meg.

A petroleum-kartell. A petroleum-kartellt, amelyre vonatkozólag már hónapok óta tárgyalnak, megkötötték. Az egyezséget, két gyár kivételével, valamennyi magyar és osztrák gyár aláírta és a kartell már életbe is lépett. Április óta, mikor a régi kartell megszűnt, szakadatlanul folytak a tárgyalások. A triestri és orsovai petroleumfinomítók nem akarták elfogadni a kartell feltételeit. Ezt az akadályt azonban sikerült a többi gyárnak olyan módon elhárítani, hogy az orsovai finomítót együttesen megvásárolták és közös számlán fogják a kartell keretében vezetni, a triestri finomítót a hozzá tartozó skodnicai petroleumgyárral egyszerűen mellőzték. A kartellt három évre kötötték és a feltételek megtartására a budapesti és bécsi ellenőrző irodák felügyolnek. A petroleum árat valamennyi gyár már most felemelte egy forinttal. A nagy áremelés azonban csak öszre várható, amikora a mostani 18-19 forintos árat 23-24 forintra emelik föl.

Ecetgyárosok értekezlete. Az ecetgyárosok sérelmeik orvoslása végett országos értekezletet tartanak és a következő felhívást küldték szét: Az 1899. évi XX-ik törvényoikk 4. §-ának rendelkezéséhez képest az ecetkészítéshez ezentul csak az a szesz használható fel adamentesen, amely szesz a fogyasztási adónak kisebbik tétele alá esik. E rendelkezés által a hazai ecetipart megfosztották attól a kedvezménytől, hogy exkontingens szeszt dolgozhasson fel, mert szeptember 1-től már csak a szeszadók kisebbik tétele mellett termelt, azaz a kontingensbe beszámított szeszt lehetséges feldolgozni. Eppen ezért az egyesület szükségesnek tartja, hogy a hazai összes ecetiparosok ismét országos értekezletre gyűljenek egybe. Ez értekezlet feladata lesz a beállott helyzettel, különösen pedig a szesznek folytonos áremelkedése következtében teremtett állapottal foglalkozni és az ecetgyártás érdekeit megvédelmezni. Az országos értekezlet augusztus 14-én (hétfőn) délelőtt 11 órakor Budapestén lesz.

A Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár-Részvénytársaság Hitelegylete ma tartotta Hüttl Tivadar igazgatósági ülnek előkléle alatt VII. felévi teljes ülését. Az előterjesztett mérleg főbb adatai a következők: 471 hitelegyleti tagnak nagybörzést üzleti váltók ellenében 2.538.010 frinyi hitel nyujtatott. Az erre letéteményezett késpénzbiztosíték 126,900 ft 50 kr-ra rug. A nagyszámban megjelent tagok megalégyedéssel vették a mérleg adatait tudomásul, mert úgy, mint eddig, a lefolyt felévről sem váltak utánfizetések szükségessé.

Örlés-kiéksztési forgalmunk. A Statisztikai Havi Közlemények júniusú füzetében közölt adatok szerint a magyar korona országába júniusban 154.728 mm. búzát hoztak be előjegyzés mellett, a vizontkivitelre bejelentett buzaliszt mennyisége 84.062 mm. volt. A múlt év megfelelő hónapjában előjegyzés mellett behozott buza mennyisége 101.992 mm., a vizontkivitelre bejelentett buzaliszt mennyisége pedig 20.884 mm. volt, míből látni való, hogy ez évi június hónapban ugy a buzabehozatall, valamint a lisztkivitel növekedett. Ugyanezt a jelenséget mutatják az év első felére vonatkozó adatok is, me-

lyek szerint ez évi január—június hónapok alatt 871.508 mm., tavaly ugyanezen időkben 744.537 mm. buza hozatott be, a vizontkivitelre bejelentett buzaliszt mennyisége pedig az idén 402.456 mm., a múlt évben 203.612 mm. volt.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Schlach Ferenc Kalopos Neubaus, Sonnenschein Sára kereskedőnő Fünfunden, Mandel Rudolf kereskedő Luschitz, Zanetto Henrik kereskedő Roveredo, Banovics Testvérek cég Vukovar, Frieder M. cég Szatmár, Konecni Antal üveges Teschen, Pavlovics Velimir Brzana.

Szeszáruk. A kontingens nyersszesz ára Budapestén pénzben 19.— forint, áruban 19,50 forint. Bécsben az irányzat változatlan. A nyersszesz ára 21,20 forint, pénzben, 22.— forint áruban.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1899. augusztus 8-án. Készlet 73 darab. Érkezett 978 darab. Összesen 1051 darab. Eladatott 754 darab. Maradt 297 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sulyban 43—44— krajaárig, 220—270 kgr. sulyban 42½—44— krajaárig, 320—380 kgr. sulyban 42—44— kraig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 38—41 krajaárig, Malacok 30— krajaárig különként. A vásár élénk volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásáron bejelentettek: 7034 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 2376 darab fiatal sertést, 4516 darab magyar hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 6892 darabot. Az irányzat magasabb árak következtében vontatott. Jegyzések: kgként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) első rendű sertés 40½—41½ kr, kivételesen 42— krajaár, középminőségű sertés 39—40— krajaár, könnyű sertés 39—40 krajaár fiatal sertés 38—47 krajaár.

Mezőgazdaság.

Hasított körmű állatok kitiltása. A budapesti kereskedelmi és iparkamara a folyó év előlén kérte volt a kereskedelmi miniszternek közbenjárását, hogy a hasított körmű állatoknak a budapesti marhavásárra való hajtását tiltó földmivvelésügyi miniszteri rendelet a vérszemes szomszédközöszerekre vonatkozólag hatályon kívül helyezessék. E fölterjesztésére a kamara a kereskedelmi miniszterrel azt a választ kapta, hogy a földmivvelésügyi miniszter a szóban forgó tilalmat a jövőben is fenntartandónak véli, mert állatvédezőszervei viszonyainknak időleges megjavulása nem zárja ki azt, hogy a jövőben valamelyik betegségek ismét nagyobb elterjedést ne nyerjen; mert továbbá a tilalom sehol sem oly indokolt, mint a gazdasági marhánál, amelyek az ország minden részébe szállítottván a vásárról, a betegségeket igen könnyen terjesztik. A gazdasági marhák felhajtásaon mutatkozó csökkenés okát a leirat nem a lábón való felhajtás eltiltásában, hanem a vendég-istállók kérdésének szabályozásában a vásártéri istállókban való tartás költésebb voltában látia. Míután azonban a szakköröket e leirat tartalma nem volt képes megnyugtatni, a kamara a kocakán forgó jelentékeny gazdasági érdekeket tekintve újabb fölterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, amelyben kifejtette, hogy a szakkörök nézete szerint az állatkereskedőkre a tilalom által háromlós tulászos torhek miatt sem a juhvásár, sem a gazdasági marhavásár nem fejlődhetik, mert a gazdasági marhára a kereskedelmi nem olyan állandó, mint a vágómarhára, az állatkereskedő a vásáron el nem kélt állatokat kénytelen a legközelebbi vásárig itt tartani és a drága istállóbért és takarmányt — melyet a legelőből szokott marha nem is igen eszik — fizetni, vagy portékáját potom áron elveszgeteni. Az érdekelt körök azt vélik, hogy a fertőzés lehetősége a tilalom visszavonása esetén is könnyen el volna hárítható, ha kimondatnék, hogy csak az eladatlanul maradt marha lábón hajtása szabad, hogy továbbá az ily marhák csak előre meghatározott és állatvédezőszervei felügyelet alatt álló pestmezei legelőkre szabad hajtani és a vásárra való visszabocsátatás előtt újból meg kell vizsgálni. Hivatkozva a szakkörök arra is, hogy a szájazás életleptetése jóformán kizárja beteg állatoknak a vásárra kerülését, kivált ha kimondatnék, hogy a marhák csak úgy kerülhetnek a vásárra, ha az azt megelőző napon esti 6 óráig a marhavásártéri istállóba megérkeznek, mert ez esetben a szájazás kétszer történnek. A kereskedelemügyi miniszter leiratában foglalt amaz észrevétel ellenében, hogy a gazdasági marha a vágómarhánál sokkal alkalmasabb a fertőző betegségek terjesztésére, azt hozzák fel, hogy a vágómarha epp úgy elterjed az országban, mint a gazdasági, mert a budapesti marhavásártérről vágómarhát a levágatás idejének korlatozása nélkül az ország bármely részébe szabad vinni. Azt sem ismerik el az érdekelt, hogy a gazdasági marhában való felhajtás csökkenése a vendégistálló kérdés szabályozásának következménye, mert szertintők a marhának a vendégistállókban való tartása epp oly költéses volt, mint a vásártéri istállókban. Mindezekre való tekintettel a kamara most újabb fölterjesztésében arra kérte a kereskedelmi minisztert, járjon közben a földmivvelésügyi miniszterrel, hogy a tilalmat tartalmazó rendelet, amennyiben egészben visszavonható nem volna, legalább oda módosítsassék, hogy a budapesti vásáron eladatlanul maradt gazdasági marha, juh és kecske, innen, addig míg a főváros környéke, vagy a vármegye területe vérszemes, a közelebbi legelőkre lábón elhajtathassék és onnan a legközelebbi vásárra ismét lábón felhajtható legyen

A vetések állása a német birodalomban. A földmivvelésügyi miniszterhez a konzuli hivataloktól beérkezett jelentések szerint a berlini főkonzul jelenti, hogy Poroszországban a buza és őszri rozs jó közepes, tavaszi rozs közepes; a zab és árpa közepes és jó középszerű. Szászországban legjobban áll a buza, leggyengébb az árpa. Hesszenben, Württenbergben, Badenben és Elzász-Lotharingiában a vetések nagybárra közepesen állanak. Bajorországban a vetések jók. Az egész német császárság vetéseinek állása közepesen felül.

A stuttgarti konzul írja, hogy az őszri vetések jól, a tavasziak jól és közepesen állanak. A rozost aratják, az árpa helyenkint megdől. A széna egy része megromlott.

A manheimi konzul jelentése szerint az őszri buza javult, az őszri rozsot, mely kissé gyengült, aratják. A tavasziak nem javultak. Általában közepes és részben jó termés várható.

A tíbeiki konzul kerületében a buza igen jól áll, a rozs is jó, mindkettőt aratják. Az árpa és zab szintén jó termésű.

Az altonai konzul jelentése szerint buza és rozs kielégítő termésű, a tavasziak terméskilátása csak mérsékeltlen kielégítő.

A harburg-elbei konzul jelenti, hogy a termés-kilátások egész kerületében jók.

A budapesti gabonaözsde.

Budapest, augusztus 8.
Mérskelt kínálat és korlátolt vételkedv mellett a buzaüzletben az irányzat nyugodt volt. Forgalomba került 13.000 métermázsza változatlan árak mellett. Uj zab 5.47½—5.50-nel szerepelt a forgalomban. Rozs, tengeri, repecse gyöngö forgalom mellett változatlan maradt.

Eladatott:
Buza. Tiszavidéki: 400 mm. 83 k. 9 frt 17½ kr, 100 mm. 81 k. 8 frt 82½ kr, 100 mm. 81½ k. 8 frt 90 kr, 200 mm. 80½ k. 9 frt 10 kr, 500 mm. 80 k. 9 frt — kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 95 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 85 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 90 kr, 200 mm. 80 k. 8 frt 95 kr, 100 mm. 80½ k. 8 frt 80 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 80 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 90 kr, 100 mm. 79½ k. 9 frt 05 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 85 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 70 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 85 kr, 200 mm. 79½ k. 9 frt 10 kr, 100 mm. 80 k. 9 frt 10 kr, 200 mm. 79½ k. 9 frt 10 kr, 400 mm. 79½ k. 8 frt 85 kr, 100 mm. 80½ k. 8 frt 85 kr, 100 mm. 78½ k. 8 frt 77½ kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 78½ k. 8 frt 80 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 78½ k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 65 kr, 100 mm. 76½ k. 8 frt 65 kr, 500 mm. 76 k. 8 frt 80 kr.

Fehérmegyei: 100 mm. 79 k. 8 frt 95 kr, 100 mm. 78½ k. 8 frt 95 kr.
Dunaföldvári: 2000 mm. 77½ k. 8 frt 65 kr.
Pestmegyei: 400 mm. 80½ k. 8 frt 60 kr, 150 mm. 80 k. 8 frt 55 kr, 100 mm. 79½ k. 8 frt 75 kr, 250 mm. 79½ k. 8 frt 80 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 80 kr, 150 mm. 79 k. 8 frt 70 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 82½ kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 85 krajaár, 100 mm. 79 k. 8 frt 80 kr, 100 mm. 78½ k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 75½ k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 77½ kr, 100 mm. 77½ k. 8 frt 80 kr, 100 mm. 76 k. 8 frt 80 kr, 200 mm. 75½ k. 8 frt 62½ kr, 100 mm. 76 k. 8 frt 57½ kr, 100 mm. 75 k. 8 frt 57½ kr, 150 mm. 73 k. 8 frt 55 kr, 100 mm. 74½ k. 8 frt 55 kr, 150 mm. 77 k. 8 frt 55 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 55 kr, 200 mm. 73 k. 8 frt 30 krajaár.

Harta: 2000 mm. 75½ k. 8 frt 70 kr.
Bihari: 100 mm. 79½ k. 8 frt 80 kr.
Mind 3 hónapra:
Köposztarepecse: 350 mm. 11 frt 90 kr.
Rosz: (uj) 200 mm. 6 frt 62½ kr, 100 mm. 6 frt 55 kr, 100 mm. 6 frt 50 kr, 150 mm. 6 frt 55 krajaár.
Zab: (uj) 100 mm. 5 frt 47½ kr, 100 mm. 5 frt 50 kr.
Zab (tavalyi) 100 mm. 5 frt 85 kr, 200 mm. 5 frt 80 kr, 100 mm. 5 frt 75 kr.

Késpézfizetés mellett.
A készaru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsze szokásai szerint, késpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza (ó)						
bánági	75 k.	8,80—8,85	75 k.	8,80—8,70	77 k.	8,70—8,85
tiiszavidéki	78 k.	8,80—8,70	79 k.	8,80—8,90	80 k.	8,80—8,75
pestvidéki	74 k.	8,85—8,70	76 k.	8,75—8,85	77 k.	8,85—8,80
fejérmegyei	77 k.	8,90—8,75	79 k.	8,85—8,95	77 k.	8,80—8,90
bácskai	77 k.	8,90—8,75	79 k.	8,85—8,80	77 k.	8,70—8,85
román	75 k.	8,85—8,70	76 k.	8,85—8,80	77 k.	8,85—8,80
szarb	78 k.	8,85—8,70	79 k.	8,75—8,85	78 k.	8,85—8,80
bolgár	79 k.	8,80—8,85	81 k.	8,80—8,80		

A határidőztlet folyamán a következő költések történtek:
Buza októb. . . . 8.44—8.46—8.51—8.49—8.41—8.45.
Buza (1900.) áprilisra 8.79—8.76—8.80—8.72—8.76.
Rozs októb. . . . 6.78—6.77—6.70—6.73.
Zab októberre . . 5.38—5.36—5.37.
Tengeri augusztusra . 4.66—4.64—0.—

Table with market rates for various goods like sugar, flour, and other commodities, listing prices per unit.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapított meg hivatalosan a tőzsdén:

Table of exchange rates and prices for various goods such as sugar, flour, and other staples.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table showing closing prices for various goods at 5 o'clock in the afternoon.

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde a tegnapi esti ocsédebb záratokra nyugodtabb hangulatban indult, később azonban élénk bécsi vételekre megszilárdult s szilárdan zárult.

A helyi piac mérsékelt forgalom mellett nyugodt maradt. A kereskedelmi bank mérlege megelégedéssel lett fogadva, de nagyobb emóciót nem keltett.

A déli tőzsdén osztrák és magyar hitelrészvények szilárdan megállapodtak, ellenben államvasutak gyenge forgalommal csaknem változatlanok maradtak.

Valuták és ércváltók változatlanok. Az előtőzsde csendes. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 391.75-393.—, Osztrák hitelrészvény 388.—-389.80.

A déli tőzsde nyugodt. Határidőre kötöttek: Magyar hitelrészvény 392.25.—, Osztrák hitelrészvény 389.20-389.90. Osztrák-magyar államvasuti részvény 349.80-351.80.

Table of interest rates (Leszámitoló árfolyamok) for various banks and financial institutions.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonkereskedés hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Table of grain prices (Jegyzések) for various types of grain and flour, listing prices in forints.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, augusztus 8. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) Jegyzések: Oszli buza 8.50, tavaszi rozs 6.96-6.98, őszi rozs 5.75, tengeri május-juniusra 5.09, tengeri szeptember-októberre 5.01.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén csak vasiparokban volt üzlet, különben csendes a forgalom. A déli tőzsdén eleinte szilárd volt az irányzat és emelkedő. Később gyengült. Zárlatok változatlan gyenge volt az irányzat. Berlini magándiskont 4 és egy nyolcad.

Bécs, augusztus 8. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 118.65. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 140.—. Magyar vasuti kölcsön ezúttal 100.45. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.60. Magyar leszámitoló 4% pénzváltóbank 259.50.

Bécs, augusztus 8. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/2% papírajárdék 100.25. 4%-os osztrák aranyjárdék 118.75. 1860-iki sorsjegy 137.50. Osztrák hitelsorsjegy 197.—. Angol-osztrák bank 152.50. Bécsi bankjegyek 273.—. Osztrák-magyar bank 906.—. Déli vasút 76.—. Dunagőzhajózási részvény 405.50. Dohányrészvény 141.75. Császári és királyi arany 5.67.—.

Bécs, augusztus 8. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 390.25 Magyar hitelrészvény 392.50. Angol-Osztrák bank 152.25 Union bank 273.50, Ländlerbank 241.75, bankjegyek 273.50, osztrák-magyar államvasut részvény 351.50, északnyugati vasut részv. 245.—, elbavölgyi vasut 280.—, dunagőzhajós részv.—, alpesi bányarészvény 260.25, májusi járadék 100.25, osztrák koronajárdék —, magyar aranyj. 96.35, magyar koronajárdék —, német birodalmi márika kőspézn 58.90, ultimóra 58.92, török sorsjegyek 60.60, rimamurányi vasú 323.— déli vasut —, dohányrészvény 141.75, Napoleon d'or —, Lombard —.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, augusztus 8. (Tőzsdei tudósítás.) A párisi járadékpiac tegnapi szilárd irányzata és az olasz értékeknek a párisi tőzsdén való emelkedése következtében itt is szilárd volt a tőzsde. A helyi értékek közül a vasrészvények emelkedtek. Bankok jól tartották magukat, különösen német bankterületek kerestek. Hitelrészvény élénk, állítólag az alpesi részvények emelkedésére, ugyancsak a Prinz-Heinrich vasut részvényei. Northern Pacific emelkedett a betevőtek emelkedése következtében. Magánleszámitolási kamatláb 4 1/2%.

Berlin, augusztus 8. (Zárlat.) 4 2/2%-os papírajárdék —, 4% osztrák aranyjárdék 100.80. Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajárdék 96.40. Osztrák-magyar államvasut 149.50. Kassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóár 169.75. Magyar vasuti beruházási kölcsön 102.10. Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 197.—. Általános villamosági Edison 206.—. Gelsenkircheni 204.50. Laurakohó 266.80. 4 2/2% ezüstjárdék 100.—. 4% magyar aranyjárdék 99.75. Osztrák hitelrészvény 243.25. Déli vasut 34.—. Károly Lajos vasut —, Orosz bankjegy 216.15. 4% új orosz kölcsön 99.80. Török dohányrészvény —, Olasz járadék 90.—. Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 164.25. Harpeni 101.—. Az irányzat nyugodt.

Hamburg, augusztus 8. (Zárlat.) 4 2/2% ezüstjárdék 99.85. 1860. sorsjegy 146.—. Déli vasut 34.10. 4% osztrák aranyjárdék 100.50. Osztrák hitelrészvény 244.10. Osztrák-magyar államvasut 149.—. Olasz járadék 92.80. 4% magyar aranyjárdék 99.90. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, augusztus 8. (Zárlat.) 4 2/2% papírajárdék —, 4% osztrák aranyjárdék 100.75. Magyar koronajárdék 96.40. Osztrák-magyar bank 150.70. Déli vasut 33.70. Elbavölgyi vasu —, Londoni váltóár 204.80. Bécsi bankjegyek 137.—. Villamos részvény 158.50. 8% osztrák aranykölcsön 84.10. 4 2/2%-os ezüstjárdék 99.75. 4% magyar aranyjárdék 99.70. Osztrák hitelrészvény 249.70. Osztrák-magyar államvasut 149.50. Északny. vasut —, Bécsi váltóár 169.70. Párisi váltóár 811.25. Unionbank —, Alpesi bányarészvény 268.—. Az irányzat szilárd.

Páris, augusztus 8. (Zárlat.) 3% francia járadék 99.82. Olasz járadék 92.45. Osztrák-magyar államvasut —, Francia törleszt. járadék —, 4% magyar aranyjárdék 100.55. Török dohányrészvény 309.—. Osztrák Ländlerbank —, 3 1/2% francia járadék 110.—. Osztrák földhitelintézeti részvény —. Déli vasut 172.—. 4% osztrák aranyjárdék 101.85. Ottomanbank 568.—. Párisi bankrészvény 10.45. Alpesi bányarészvény —. Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 8. A sertésüzlet irányzata lanya. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm) felüli súlyban) — krajcárig, Öreg közép (páronként 300-340 kilogramm) terjedő súlyban) — krajcárig, Fialta nehéz (páronként 320 kilogramm) felüli súlyban) 4 1/2-42 krajcárig, Fialta közép (páronként 251-320 kilogramm) való súlyban) 4 2/2-43 krajcárig, Fialta könnyű (páronként 250 kilogramm) terjedő súlyban) 43 1/2-44 krajcárig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm) felüli súlyban) — krajcárig, Közép (páronként 220-280 kilogramm) súlyban) — krajcárig, Könnyű (páronként 220 kilogramm) terjedő súlyban) — krajcárig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm) felüli súlyban) — krajcárig, Közép (páronként 250-320 kilogramm) terjedő súlyban) — krajcárig, Könnyű (páronként 250 kilogramm) terjedő súlyban) — krajcárig. IV. Romániai eredeti (Stabell): Nehéz (páronként 240 kilogramm) terjedő súlyban) — krajcárig, Könnyű (páronként 250 kilogramm) terjedő súlyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogramm) felüli súlyban) 42-43 krajcárig, Közép (páronként 240-280 kilogramm) terjedő súlyban) 41-42 1/2- krajcárig, Könnyű (páronként 240 kilogramm) terjedő súlyban) 43-43 1/2 krajcárig. Sertéselészám: 1899. aug. 6. napján volt készlet 43.880 darab, 1899. augusztus hó 7. napján felhajtott 417 darab, 1899. évi augusztus 7. napján elszállított 525 darab, 1899. augusztus 8. napjára maradt létszám 43.772 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

Augusztus 8.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Beck Ödön okleveles polgári iskolai tanítót az orosházi állami polgári iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónak, Zoffmann Rezső okleveles tanítót a dombóhi állami

elemi népiskolához rendes tanítónak, Heveder Ferenc okleveles tanítót a feketérei állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Debrecezenyi Sándor, Bartha Endre, Cseke József, Budaházy Margit és Ptruska Anna okleveles tanítókat illetőleg tanítónőket a mezővári állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetőleg tanítónőkké kinevezte. — Az igazságügyminiszter Papp Gyula zombori törvényszéki írnokot a székellyhidi és Reisz Lajos békés-csabai járásbírói jogokot a békés-csabai járásbíróshoz segéd-telekkönyv vezetőkké, Tarr Dezso szarvasi járásbírói díjokat a szarvasi, Szuchy Ferenc békés-csabai járásbírói díjokat a békési, Fodor Domokos pécskai járásbírói telekkönyv átalakító díjokat a mária-radni és Ofra Gergely igazolványos őrmestert a békés-csabai járásbíróshoz irnokokká, Rácz József illavai járásbíróshoz segéd-telekkönyv átalakító díj-nokot a szerdahelyi járásbíróshoz végrehajtónak nevezte ki. Athéliezesek. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Király Miklós tordai állami polgári iskolai rendes tanítót jelenlegi minőségében a zalnai állami polgári leányiskolához, Lányi Hermína okleveles tanítónő a szent-gercei, Köblös Cecília szent-gercei állami elemi iskolai tanítónő a magyar-igeni állami elemi népiskolához, Jakab Gyula zabolai állami tanítót az eszteklai állami elemi iskolához áthelyezte. — Az igazságügyminiszter Scherer Gáspár szerdahelyi járásbírói végrehajtót az abrudbányai járásbíróshoz helyezte át.

Megegyesítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Deák Miklós lévai főgimnáziumi rendes tanárt rendes tanári minőségében véglegesen megegyesítette.

Pályázatok. Postamesteri állásra Ádamuson (Kis-Küüllő vármegyében) augusztus 24-ig. — Irodatisztai állásra a besztecebányai pénzügyigazgatóságnál szeptember 15-ig. — Több segédmérnöki állásra a posta-távíró-távbeszélőnél szeptember 15-ig. — Két fogalmazói állásra ugyanott augusztus 31-ig. — Két hivatalosági állásra a szabadkai törvényszéknél 4 hét alatt. — Segédtelekkönyvezetési állásra a zentai járásbírósnál 2 hét alatt. — Átalakító díjokat állásra a mezőtúri járásbírósnál 14 nap alatt.

Napirend.

Napló. Szerda, augusztus 9. — Római katolikus: Román vt. — Protestáns: Román. — Görög-orosz: (Julius 28.) Nikánor. — Zsidó: Elul 3. — A nap két reggel 4 óra 33 perccel. — Nyugszik este 7 óra 4 perccel. — A hold két reggel 7 óra 36 perccel. — Nyugszik este 7 óra 46 perccel. — A miniszterek nem fogadják. A Petőfi-Társaság ülése Bartók Lajos alelnök lakásán (Szentkirályi-útea 22.) délután 5 óraker.

Nemzeti Múzeum: Képtár, nyitva délelőtt 9-től délután 1-ig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők. Országos Képtár és a Van Dyck kiállítás a tud. Akadémiában, nyitva délelőtt 9-1-ig.

Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja, nyitva délelőtt 9-1-ig. Közekei Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9-12-ig, délután 2-6-ig. Technológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9-12-ig, délután 3-5-ig.

Az összes könyvtárak zárva vannak. A Hódoló díszteremtés. Eisenhut Ferenc őrnagy-lőrképe, látható Városliget, Andrássy-út végén, reggel 9 órá-tól este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás. kereskedelem-történeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9-12-ig és délután 3-6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar háziipar központi bazár. Kerepesi-út 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-út 20. szám alatt, délelőtt 9 órá-tól 12-ig és délután 3-6-ig. Vasár- és ünneppalok délelőtt 9 órá-tól 12-ig. Állatier nyitva egész nap.

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, augusztus 8.

Közép-Oroszország fölő aránylag mély légnyomási depresszió került, mely a barométert keleti Európában általánosan süllyesztette. míg északnyugaton még erősödött a légnyomás maximuma.

Az idő Európaszerte felhősebb lett, a kontinensen sokfelé voltak zivatarok esők; a hőmérséklet északnyugotról süllyedt.

Hazánkban csak szóróványosan volt némi eső. Arad tegnapi zivart jelent. Munkácsra f. hó 6-án d. u. heres zivart volt jégesővel, mely jelentékeny károkat okozott. A hőmérséklet általánosan magas.

Küldés: Helyenként (főleg keleten) zivatarok esők várhatók a hőmérséklet némi süllyedésével.

Vizállás.

Table showing water levels (Vizállás) at various locations like Tisza, Dunán, Inn, etc., with columns for date and water level.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
M. KIR. OPERAHÁZ.
NÉPSZÍNHÁZ.
MAGYAR SZÍNHÁZ.
VIGSZÍNHÁZ.
 Szünet.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.
 a Krisztinavárosban.
 Szerda, 1890. évi augusztus hó 9-én.
Utazás Magyarorszáig körül.
 Látványos néprajz énekekkel és táncokkal 3 sz.-ban
 Irta: Bokor József.
 Kezdeté 7 órákor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
 Szerda, 1890. évi augusztus hó 9-én.
Dreyfus, az Ördögsgizet áldozata.
 Alkalmi szenzáció szími hét képmen, hiteles adatok nyomán írta Deréki Antal.
 Személyek:
 D'Arras Haday Patty ifj. Polgár
 Walsin Keszler D'Abbeville Arkossy
 Picquart Bihari Henry Sajó
 Dreyfus Hidyégyi Lucie Föld Irén
 Mohrenheim Fehérvári.
 Kezdeté 7 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.
 0-Budán.
 Szerda, 1890. évi augusztus hó 9-én.
Sulamit, Jeruzsálem leánya.
 Keleti opera 4 felvonásban. 7 képmen. Irta: Goldfaden Dávid. Zenéjét szerzte: Dávidsohn Emánuel.
 Kezdeté 7 1/2 órákor.
 Személyek:
 Monach, Radó S. Abigail Kápolnai
 Sulamit Kövessy Zsigmond Tukoray
 Absolon Érczkövy Ezriel Tarján

Ős-Budavára.
 Ma szordár, 1890. augusztus 9-én.
 Uj! műsor Uj!

Prince O-Kabe
japán csoport.
Carmencita.
Black and White
Yara.

Operette, bohózat,
variété, vígjáték.
 Belépődij este 7 óráig 30 krajcár,
 azután 50 kr.
 Mérsékelt árú belépőjegyek a dohánytözs-
 dékben kaphatók.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlo.
 Uj saját villamos berendezés, renoválás és átalakítás miatt a mulató zárva marad.
 Szombaton 1899. augusztus hó 12-én
 Megnyitó ünnepi előadás.
 egész uj szenzációt keltő műsorral.

HATYÚ

GŐZMOSÓDA

Budapest,
VII., Óvoda-utca 19.
 sz. alatt
megnyilik.

Özv. Gyolos Antalné
 régi, jó hírnevű
vendéglős
IV., Zöldfa-u. 30. sz. a.

ujjonnan berendezett és augusztus hó 1-én megnyílt
 éttermeiben **kitűnő ételek és italok** kaphatók.
Gondos kiszolgálás. Olcsó árak.

A kőbányai Királysörfőző
Goliát Malátasöre

gyógyhatása mellett a legkellemesebb tündítő ital.
 Ajánlások: **Dr. Korányi, Dr. Kéty** budapesti, —
 és **Dr. Benedikt** bécsi egyetemi tanár uraktól.

Magyar Könyvtár.

Szerkeszti: **RADÓ ANTAL.** Kiadja: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai.)

A legújabb számok a következők:

118. **Orosz Elbeszélők tára.** (Jozsov. Juzsin. Szalagub.) Ford. Ambrozovics Dezső.
 A külföldi irodalmak elbeszélőinek értékes sorozatában örömmel fogadjuk látni a „M. K.” barátai az orosz irodalmat is, melyet itt három elsőrangú novellista képvisel.
 119. **Salvatore Farina. Erősebb a szerelemnél.** Elbeszélés. Ford. Tóth Béla.
 A mai olasz szépirodalom egyik vezéralakjának e novelláját vonzó mese és finom lélektani jellemzés teszi becsessé.
 120. **Cserai Mihály Históriaja.** Szemelvények. Kiadta Angyal Dávid.
 Régi történetírásunk ez egyik legnagyobb értékű munkájából a legbecsebb részletek vannak e füzetben összegyűjtve.
 121.—22. **Arany János. Katalin. Kevelháza. Szt.-László füve.** Bevez. ellátta Radnai Rezső. (Isk. kiadás).
 Arany János kisebb elbeszélő költeményeinek e három gyöngyszeme ezúttal először jelenik meg igazán olcsó kiadásban.
 123. **Ibsen. A társadalom támasza.** Dráma 4 felvonásban. Ford. Lóráz Béla.
 A nagy norvég költőnek egyik leghatalmasabb alkotása, mely nálunk is óriási hatást ért el.

Megrendeléseknél elegendő a füzet számát jelezni

Egy-egy füzet ára 15 kr.

Minden füzet egyenkint kapható.

Megrendelhetők:

a Budapesti Napló kiadóhivatalában,
 Budapest, József-körút 18. szám.

Teljes jegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldeti k.

LINOLEUM egész
 helyiségek padlózására,
 Linoleum-szőnyeg,
 Linoleum-futó

Szőnyeg-raktár:
MILDNER H.
 Budapest, IV., Váci-utca 3.

LINOLEUM

az egészségügyileg legjobbnak elismeret, legerősebb és legtartósabb padlófedés, portmentes, neszfogó, ruganyos, hasadégmentes és tartósabb, mint bármely más padlózat.

M. kir. államv. igazgató.

110010/99. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1900. évben, illetőleg 1902. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállítást biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet, még pedig:

1. Lampabelek, kenőpárnák és paszomány cikkekre.
2. Kelmák, selyemszövetek, rövidárak és szőnyegekre.
3. Kárpitokra.
4. Linoleum és linocrustára.
5. Bördákra, nevezetesen alátétkarikák és portárcsákra.

A kiírás tárgyát képező egyes cikkeket előtűntető jegyzékek, melyek egyszersmind ajánlati mintául szolgálnak, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módozatok, valamennyi hazai, kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési (A. V.) szakosztályánál (Budapest, Andrásy-ut 73. szám, II. emelet, 48. ajtószám) kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenkint egy koronás magy. királyi okmány-bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi szeptember hó 16-án déli 12 óráig a magy. királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda küldendők és a boríték ezen külcimmel látandó el:

„Ajánlat 110010/99. számhoz.”

Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségű minták is. Bónatpénz gyanánt az ajánlat értékének 5% a legkésőbb folyó évi szeptember hó 15-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módozatok bemutatása mellett állítatnak ki, nem vétetnek figyelembe. Budapest, 1890. évi augusztus hóban.

(Utlányvomas nem díjazatik).

Az igazgatóság.

WOLFF
 PHOTOGRAPHIA
 BUDAPESTI FOTÓGRÁFIAI ÉS KÉPESZERZÉSI IRODA

Megrendelések legszebb kivitelben eszközöketnek.

A legjobb cimbalmot

gyártja

Sternberg Ármán és Testv.
 hangezer-gyár,
 cs. és kir. udv. szállítók
BUDAPEST,
 Kerepesi-ut 36.

Zongora-termék: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körút sarok) Zenepalota. Illusztrált árjegyzék (minden cikkről küön) ingyen kapható.

A Sárga ✻
 ✻ **Dominó.**

Irta: **PRÉVOST MARCEL.**
 Fordította: **Dr. Bethlen Oszkár.**
 Ara: 50 krajcár.

Megrendelhető: a **„Budapesti Napló”** kiadóhivatalában.

Mesés találmány
a „Kosmos“-féle
változó Levelező-lapok.

Egy csodagöpet vélünk a változó levelezőlapban előjtvé találni, ha kezünkbe vesszük. **Bámulatba** ejti az embert ezen találmány. A lelevezőlapon látható alakok éppugy **mozognak**, mintha eleve nek volnának: Egy jókedvű clown szemünk előtt emelgeti bohócsapkáját, mozgatja mindkét kezét s felénk öltögeti nyelvét. A másik kép: Egy bájos szépségű szunnyadó leányt ábrázol, de imé látogató jelentkezik és csodák csodája, a még az imént szunnyadó leány mosolyogva nyitja föl szemét. Nem tudunk betelni a képek látsáival. Eddig megjelent két sorozat, egy-egy sorozat 10 különféle változó képes levelezőlapot tartalmaz, elegáns, csinos kivitelű borítékban. — Ara 1 sorozatnak, 10 drb 80 kr., mely összeg bályegyekben is beküldhető, 2 sorozat, 20 drb 1 forint 30 kr. **Visszont elárúsítók** 50 drbot 2 ftt 50 kr-ért, 100 drbot 4 ftt-ért, 1000 drbot 35 ftt-ért rendelhetnek. Kapható a főelárúsító cégnél **Magyar Keresk. Közlöny, Budapest, VII. ker. Károly-körút 9. sz.**

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATT!

GERŐ Ferenc előkészítő-iskolája az

egyéves önkéntességi képesítő vizsgára.

Iroda: Budapest, VI., Nagy János-utca 3. sz.

Ezen iskola előkészíti ifjakat, kik tanulmányukat bármily körülmény miatt abbahagyták, kiváló főgimnáziumi tanárok közreműködésével az önkéntességi vizsgára. Az új kurzus szeptember 2-án kezdődik és 6 óra tart. — Prospektus ingyen és bérmentve. Beiratás naponként délután 4—7 óra között.

Gyengeségi állapotok

(impotentia) ellen páratlan sikerrel gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk

Dr. MITZGER TIVADAR

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI

RENDELŐ-INTÉZETÉ

BUDAPEST,

VI. Teréz-körút 44. l. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Rendelés délelőtt 8—1-ig, délután 2—8-ig.

M. kir. államv. igazgatós. 100533/C.IV.

Hirdetmény.

(Közvetlen személydíjazás-bás egyrészt Bécs—Budapest és Zágráb, másrészt a magy. horv. tengerőzhajózási társaság állomási közti kombinált vasuti és hajózási forgalomban Fiumén át.)

A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint f. é. szeptember 1-től kezdve egyrészt Bécs, Budapest és Zágráb, másrészt a magy. horv. tengerhajózási társaság jelentékenyebb állomási közti kombinált vasuti és hajózási forgalomban Fiumén át közvetlen személydíjazás lép életbe, melyről egyrészt a Budapest és Zágráb Állomások, másrészt a magy. horv. tengerhajózási társaság állomási közti kombinált vasuti és hajózási forgalomban 1898. évi július 1-től érvényes személydíjazás érvényen kívül helyezték.

Ezen díjazás a m. kir. államvasutak díjazás elárúsító osztályában, VI. Csengery-utca 33. sz.) 20 fillért kapható.

Az igazgatóság. (Utánn. nem díjazatik.)

VÉDJEGY.

Kittüntetve a legmagasabb díjakkal!

Andél J. tengerentuli pora

biztosan megsemmisíti a:

SVÁBOCARAT, CSÓTÁNYT, MOLYT, POLOSKÁT, BOLMÁT, LÉGYET, MANGVÁT, EGYSZÓVAL MINDEN ROVART. Eredeti üveg ára: 1 fnt 25 kr., 1 fnt, 75, 50, 25 kr.

Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerháza, Budapest, Király-utca 12. szám.

21269/III. 1899.

Magy. kir. államvasutak üzemeltetősége Szegeden.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Valkány állomásán megüresedő pályaudvar vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat nyitattik.

A bérlet 1899. évi szeptember hó 1-én veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1902. évi augusztus hó 31-ig.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak Valkány állomása pályaudvarán levő vendéglő üzemeltetésére” felirattal ellátott, borítékba zárt, lepecsételt, nemkülömben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1899. évi augusztus hó 19-én déli 12 óráig az alulírt üzemeltetőség általános osztályához (Üzemeltetőségi palota, I. em., 23. ajtó) személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a vendéglő bérletére 50. azaz Ötven forint készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzemeltetőség gyűjtőpénztáránál 1899. évi augusztus 18-án déli 12 óráig vagy személyesen letendő vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb utolsó és a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számítatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetettik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítenő ugyan, de a letétéről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzemeltetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (I. em., 3. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat egész terjedelmükben magukra nézve kötelezőnek elfogadják.

A fenti feltételektől eltérő, vagy a kittűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá oly ajánlatok, melyek távirattal tételenk s végül olyanok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szegeden, 1899. évi augusztus havában.

(Utánnomat nem díjazatik.)

Az üzemeltetőség.

Tan- és nevelő-intézet

nyilvánossági joggal

Budapesten, Hold-utca 19. sz.

Az intézet 22 év óta áll fenn.

Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziumában és nevelőintézetében, mely államnévelési osztály- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beiratások szeptember 1-én kezdődnek. Azonban már most is lehet előjegyezni.

A növendékek lehetnek bennlakók, félkosztosok és bejárók. Értesítővel kívánatra készséggel szolgál az igazgatóság.

Dr. László Mihály, igazgató.

Árlejtési hirdetmény.A nagyméltóságú földmivélségi m. kir. miniszter ur 1899. év július 23-án 48578. szám alatt kelt magas rendeletével a Ferenc József csatorna ujvidéki kamarazsilipje alatti partvédezet folytatolagos kiépítéséhez szükséges 12.045 m³ I. oszt. kőből álló köhányás, illetőleg depónia építését engedélyezvén, ezeknek vállalat útján leendő biztosítására az ujvidéki m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében**f. év augusztus hó 22-én d. e. 10 órakor**

zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Az anyagok szállítására és azok beépítésére vonatkozó kellően beügyezett zárt ajánlatok e felirattal: „Ajánlat a Ferenc József csatorna ujvidéki kamarazsilipje alatti partvédezet folytatolagos kiépítésére,” melyekhez az ajánlati összeg 5 százalékának megfelelő bánatpénznek készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az ujvidéki magy. kir. adóhivatal vagy a budapesti IX. ker. állampénztárnál történt letételét igazoló pénztári elismervény is csatolandó, az ujvidéki m. kir. folyammérnöki hivatalhoz 1899. évi augusztus hó 21. napjának d. e. 12 órájáig nyújtandók be.

A többi feltételek a hivatalos órák alatt az ujvidéki m. kir. folyammérnöki hivatalban megtekinthetők, hol a tervezetek is betekintheők és az ajánlati minták, valamint a részletes feltételek beszerezhetők.

Kelt Ujvidéken, 1899. augusztus hó 2-án.

M. kir. folyammérnöki hivatal.**EGYENRUHÁKAT egyévi önkéntesek**

részére szigorúan szabály szerint legolcsóbban szállítanak

TILLER MÓR és TÁRSA

os. és kir. udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanya.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Közérdekű

művek

iparosok részére.

Iparunk újra ébredése, Irta dr. Váli Béla. Ára 30 kr.
 Művészet az iparban. Irta Mosdósy Imre. Ára 30
 paros-kát. Irta dr. Pechányi Adolf. Ára 30
 Magyarország vidéki városai ipari szempontból. Irta György Aladár. Ára 30
 A munka szerepe a közgazdaságban. Irta Mudrony Soma. Ára 30
 Apróságok a természetudományok köréből. Irta dr. Sztérynyi Hugó. 2 füzet. Ára 60
 Az iparban szereplő ásványok. Irta dr. Sztérynyi Hugó. Két füzet. Ára 60
 Olvasmányok az iparokörhöz. Irta dr. Hánkó Vilmos. Két füzet. Ára 60
 Bosznia és Hercegovina gazdasági és néprajzi leírása. Irta Strausz Adolf. Ára 60
 Románia gazdasági és néprajzi leírása. Irta Strausz Adolf. Ára 60
 A művészetek köréből. Irta Csizik Gyula. Ára 30
 Az ipar története. Irta Csizik Gyula. Ára 30
 Az iparos kínoskönyve. Irta dr. Hánkó Vilmos. Ára 30

Megjelentek és kaphatók: a

„Budapesti Napló”

kiadóhivatalában

József-körút 18. szám.

Univ. Med. Dr. Czinczár J.

Bőrgyógyász, bőrapótlás, nemi- és húgyveszélyes bántalmak képesített szakorvos.

Zöngyít gyors és biztos sikerrel, kényelmes módon úgy nőknél, mint férfiaknál mindenféle nemi betegség ok és gyengeségi állapotok elnevezése alatt összefoglalt bármily régi keletű bántalmakat, továbbá bármily bőrbetegséget és szépségábrát a külföld által elismert legújabb kitűnő módszereivel.

Lakik: Budapest, VII., Kerpesi-ut 14. l. em.

Rendel: délelőtt 10—1-ig, délután 3—7-ig.

Külön váróteremek hölgyek és urak részére.

Levelekre azonnali válasz.

HEIM-féle Meldinger-kályhák.

A feltaláló dr. Meldinger tanár által kizárólag jogosított

HEIMH., BUDAPEST és BÉCS,

cs. és kir. udv. szállító.

Kittűnő birnevű cs. és kir. kiz. szabad kályháink

MEIDINGER-OFEN
H. HEIM

eredetiben csakis üzemeltetésben

Budapesten, Thonet-udvarban kaphatók.

GUMMI és hathatóság tucatonként 3, 4, 5—10 fntig. Capote americaine (rövid) 1—6 fntig tucatonként. Női különlegességek 1.80—2 fntig darabja. Női óvszivacsok tucata 2—8 fntig. Mintagyűjtemény urak számára (25 db) 5 forint.

Rendelőmék rögtön és titoktartás mellett eszközöltetnek.

Rothauer M. Ignác és fia

Budapest, Király-utca 6 N. sz.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyháztisztviselők, valamint más hitelképes egyének kedvező feltételek mellett kapnak szilárd gyártmányú asztalos- és kárpított butorokat.

Dósa Kálmán Bpost, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.
Árjegyzék 25 kr. levéljeggyel beküldése ellen bérmentve küld fenti cég R. osztálya. 5107**Azok a szenvedő férfiak,**kik sok más szerrel való próbálgatás után használtak a **Dr. EGGER-féle****injektio Hamamelis Virginica-t.**

meggyőződtek arról, hogy ezen szer felülmúlja hatásában a többi hasonló készítményeket, mint-hogy belső bántalmakat, legújabb idő alatt gyógyít.

Dr. Egger-féle Injektio ára 70 kr. Vidékre a pénz előleges beküldése mellett bérmentve 1 fnt 5 kr., két üveg 1 fnt 75 kr. Fő- és szétküldési raktár: Gyógyszertár a „NADORHOZ”, Budapest, VI., Váci-körút 17.

II Legolcsóbb és legjobb szakácskönyv!

Szegedi új szakácskönyv legújabb (4.) bővített kiadású! Székula Teréz. Ára 2 forint helyett.

csak 1 forint 50 krajcár.

Megrendelhető a

„Budapesti Napló”

kiadóhivatalában.

József-körút 18.

Minden szöveg... bétűkkel 2 kr. Címme... bétűkkel 30 kr. kincstár... bétűkkel 12 kr.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre... díjmentesen ad felvilágosítást... kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levelbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegget kell mellékelni. Tudakozásokról a hirdetés száma a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓHIRDETÉSEK és ELŐFIZETÉSEK... BUDAPESTI NAPLO... kiadóhivatalban József-körút 18. szám.

Kávémérés... szépben berendezve, forgalmas utcában... Nefundlandi... Nagy vagyont... Kereskedelmi Vegyeszet...

Tiszta, féregmentes... különbejárta széken... Mügyetemi... hallgató háziatitói vagy más neki megfelelő foglalkozást keres.

Szép írással és kellő előképzettséggel bíró gyakorlók... belsőbiztosító részvénytársaságnál alkalmazást nyer.

Hyacinthon... Több észak- és délnémet-honi nevelőnőt... zene nyelvismerettel, angol és francia, tanítókat...

Zálogházi... Eladok... 13 latos ezüst evőkészletet, grammja 5 kr.

Olvassóink figyelmébe!

MIRJAM... Irta: Dr. KISS ARNOLD. Remek nyelvezettel nők számára írott magyar nyelvű zsidó

Imádságos Könyv.

ARA: Vászonszövetben 2 frt 50 kr. Bőrötés 3 frt 50 kr. Bőrötés, igen díszes csattal 6 frt.

Kapható a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában, József-körút 18. szám.

Magy. kir. államvasutak Igazgatósága. 113696/CL

Hirdetmény.

Az 1900. évben Párisban tartandó világtállás-szerzőre... részvevő kiállítás... részvevő kiállítás... részvevő kiállítás...

Az osztrák és magyar, valamint a bosznia-hercegovinai vasutak... részvevő kiállítás... részvevő kiállítás... részvevő kiállítás...

Budapest, 1899. jul. hó. Magy. kir. Államvasutak igazg. (Utánn. nem díjazatik.)

Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarok. Nemeselek-féle tőzsde Pótfő-tér. Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1. Benda Józsefné, Andrásy-ut 59. Deutsch Miksáné, Andrásy-ut 38.

Egyszerűsített... Ertelmes... takarékpénztári tisztviselő... Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Csinosan... különbejárta szobák... Teljes ellátásra... elfogad - mérsékelt feltételek mellett - egy cs. és kir. ezredorvos özevegye egy olyan fiatal urat...

Magy. kir. Államvasutak Igazgatóság. Hirdetmény. (Legelőször utazás Bécs és Fiume között vagy viszont Budapestén at.)

Kiss József összes költeményei. Első teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varrőpár... Ez a legszebb, legelőször és legkedvezőbb alkalom ajánlódik.

Magyar kir. államvasutak budapesti jöbpb. üzemelt. 25239/99. sz. Pályázati hirdetmény. A magyar királyi államvasutak Ujvidéki Állomásán létesítendő felvételi épület bővítése és részben átalakítása céljából...

Sfax! Az ígért anizsok feltűnően késnek. Itt az egész városban egy szenzációk pár cipőről beszélnek. Tejjel kell suvikszolni, mondják. Az elkezeresed, a meleg és az egyedüllet miatt nőttön nő. A dr. olyan szentimentális, mintha cette canaille de J... volna. Majd csak kibírjuk szeptemberig. 8434 Udvl

Köhögésnél... Született angol... Kérdés: Köhögésnél, rekedtségűleg vegyen 30 kr-ért Réthy-féle pemotefüccokkát.

Magy. kir. Államvasutak Igazgatóság. Hirdetmény. A magy. kir. államvasutak kezelése alatt álló h. é. vasutakon 1897. évi augusztus hó 15-ke óta érvényes ámdíjazásához...

Magy. kir. Államvasutak Igazgatóság. Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Magy. kir. Államvasutak Igazgatóság. Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Magy. kir. Államvasutak Igazgatóság. Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Enyém-e még? Level ment szokott címre 4711 Nagyon. Katica! Kedves sorait vettem s nagyon örültem nekik. Itt van már a nyár is és elmúlik egészen, de még mindig nem tudom mikor láthatom? Lajos. 6788

Kiadó szoba. A Kerepesi-úton a Népszínház mellett egy csinosan burorozott két ablakos teljesen féregmentes utcai és egy ugyancsak udvari szoba, mindkettő teljesen külön bejárattal a lépcsőházból jutányosan kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2409

Hirdetmény. A magy. kir. Államvasutak kezelése alatt álló h. é. vasutakon 1897. évi augusztus hó 15-ke óta érvényes ámdíjazásához...

Hirdetmény. A magy. kir. Államvasutak kezelése alatt álló h. é. vasutakon 1897. évi augusztus hó 15-ke óta érvényes ámdíjazásához...

VALÓ. di francia különlegessége (gummi) és halhólyag, ugyiszintén összes női özevő (zserók) F. Bergerand írás legérvevesőbb párisi gyárosától legelőnyösebben beszerezhetők: POLGÁR SÁNDOR-nál BUDAPEST.

Hirdetmény. Elba átrakodási forgalom. Az Elba átrakodási forgalomban folyó évi aug. hó 1-ével új díjazás 11. rész lép életbe.

Chrysantheme asszonyság. Irta: Pierre Loti. Francia eredetű fordította: IJ. LONYAY SÁNDORNE

Rózsika! Elfelajátta már egészen a még mindig magácskára gondoló és hűség Gyűrű-t? 6879

Laktársnót... Irodatulajdonosok figyelmébe! Sürgős alkalmazást keres család, intelligens egyén, volt hírlapíró és írodatiszt, ki a magyar és német fogalmazásban, levelezésben, irodai teendőkben teljesen járatos. Jó bizonyítványokkal és legkiválóbb referenciákkal rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 2423

Lant és Biblia. Hevess Kornél (szolnoki rabbi) verses könyve. Ára 1 frt 20 kr. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában József-körút 18. szám.

Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Eppen most jelent meg! Vig történetek. Irta Murai Károly. Ára 1 frt 50 kr. Megrendelhető: a "BUDAPESTI NAPLO" kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

Május 21!!! Ha búneim eredetét felismerve és feledeve hazasiet engem támogatni a közös küzdelemben, tárt karokkal várom. De ha el tud képzelni jövőt nélkül, meg akarja kísérteni, mind tovább maradjon távol a fővárostól. Ne tegye elviselhetetlenné az én életemet. Nem tarthat soká, dülőre kerülök. Magának is jobb lesz és a Mindenható meg fogja ezért áldani és mindenkit, ki magának kedves. Háromszor közöltem. 4714 Egy szenvedő.

Kereskedelmi tanfolyamot végzett kasszaszóny pénztárhoz, esetleg könyvből írodai teendők végzésére ajánlódik. Cím a kiadóhivatalban. 2404

Egy szép fekvésű telek, mely 2600 [?] gyönyörű kilátással, jó kecselit, s vízvezetékkel ellátva, a Szemlőhegyen, azonnali eladó: ezentelk már parcellázva kétór házhelyeknek is eladó Cím a kiadóhivatalban. 2416

Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Esketési Ügyvivőség (VII., Erzsébet-körút 7.) a házassághoz szükséges összes okmányokat és engedélyeket szerzi be. Továbbá jogtanácsos utján eljár utlevél, névmagyarosítás, katonai, törvényesítés, örökbe fogadásai, mindennemű külföldi stb. ügyekben. Kérvényekről pontos információkat nyújt. Ügyvezető: margitai, sámsoni és menyői Margitay Zoltán.

Kereskedelmi tanfolyamot végzett kasszaszóny pénztárhoz, esetleg könyvből írodai teendők végzésére ajánlódik. Cím a kiadóhivatalban. 2404

Egy szép fekvésű telek, mely 2600 [?] gyönyörű kilátással, jó kecselit, s vízvezetékkel ellátva, a Szemlőhegyen, azonnali eladó: ezentelk már parcellázva kétór házhelyeknek is eladó Cím a kiadóhivatalban. 2416

Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Butor faragott, hálószoza, ebéd-15-kredenc, divány, asztal, székek olcsón kaphatók Kertész-utca 18. ajtó 2. 4712

Kereskedelmi tanfolyamot végzett kasszaszóny pénztárhoz, esetleg könyvből írodai teendők végzésére ajánlódik. Cím a kiadóhivatalban. 2404

Egy szép fekvésű telek, mely 2600 [?] gyönyörű kilátással, jó kecselit, s vízvezetékkel ellátva, a Szemlőhegyen, azonnali eladó: ezentelk már parcellázva kétór házhelyeknek is eladó Cím a kiadóhivatalban. 2416

Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.

Hirdetmény. Ezen pótlik példányai a m. kir. államvasutak díjazásos osztályában és üzemeltetéséig példányonként 20 fillért kaphat.